

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolvasó szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 frt. 1/4 évre 7 frt. 1/2 évre 3 frt 50 kr.
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A diszpolgár.

Budapest, január 12.

(v.) Ki hol született, odaváló illetőség: ezzel a mély értelmű aforizmával fogadta ma báró Bánffy Dezső azt a küldöttséget, amely átnyújtotta neki a székesfőváros diszpolgári oklevelét. De akit aztán másutt diszpolgárrá választanak, — és ez volt a kegyelmes urnak második aforizmája — az megszerez egy második illetőséget is, a nélkül, hogy még egyszer a világra kellene jönnie. A jogtudósok ezt a második aforizmat kevesebb ellentmondással fogják ugyan fogadni, mint amazt az elsőt; de mi belenyugszunk mind a két-főbe, mivel hál' istennek nem vagyunk jogtudósok. Abba se kötünk bele ezekben a békéltető időkben, hogy a kegyelmes ur az illetőséget összekonfundálta az illetékességgel; utóvégre Demosthenes is a dadogáson kezdte, s ha jól esik az új diszpolgár polgártársainak, hát hadd képzeljék őt Demosthenesnek, aki még a nyelve alatt hordja a kavicsot. Mi ebben az egész dologban azt látjuk a legkiválóbb momentumnak, hogy báró Bánffy Dezső, midőn ez-clőt ötvennégy esztendővel Kolozsvárott megszületett s ezzel szert telt az odaváló illetőségre, voltaképpen fölsleges munkát végzett, mert hisz ime a mai napon egy könnyebb módon szerzett és — mint ő mondja — megütszélőbb illetőség hullott az ölébe. Ellenben Budapest székesfővárosnak szolgálunk egy jó tanácsossal: mondja ki határozatképpen, hogy ezentul minden miniszterelnök hivatalból diszpolgára lesz neki. Mert a mai nap után bajos lesz báró Bánffy Dezső utódjaitól megtagadni azt, aminek a jelenlegi miniszterelnök annyira örül: a második illetőséget.

Örömben politikát is beszélt ez alkalommal ő excellenciája. Persze, magas politikát. Nagyon, nagyon magasat. Közönséges halandóknak közönségesről gondolatai akkora magasságba nem is tudnak fölhatolni. Mi is csak innen alulról nézzük, s nem minden irigység nélkül, ennek az államférfiui lángésznek a büszke és merész eszmeszárnyalását.

A diszpolgár olyasmit mondott a disztelen polgároknak, hogy kibontakozás csak lesz majd valamire, de hogy béke lesz-e, azt előre tudni nem lehet. Előre csak egyet lehet tudni: azt, hogy báró Bánffy a béke meghiusulása esetén megmarad s folytatni fogja régi politikáját, az eddiginél is nagyobb eréllyel, de a törvények határai között. Mi itt lenn, a közönséges észjárás völgyeiben nem igen értjük ezt a magasból lehangzó szótat. Az első dolog, amibe beleütközik a mi együgyűségünk, a törvények határai közt való továbbkormányzás szándéka. Értünk, ha azt mondta volna a miniszterelnök, hogy ezentul a törvények sérelme nélkül akar kormányozni.

Azt is értünk, ha így szolt volna: „Ugy fogok tovább is kormányozni, mint eddig, a törvények határai közt, amíg lehet, de túlléve magamat minden jogszabályon, mihelyt kell.” Am a diszpolgár sem ezt, sem amazt nem mondta, hanem azt a meglepő nyilatkozatot tette, hogy folytatni fogja a törvénytelenség politikáját a törvény határai közt. A disztelen polgárok küldöttsége erre a kijelentésre eljenezni kezdett ijedteben. (Ezek az emberek még ijedükben is eljeneznek.) Alkotmánytalan kormányzás törvényes alapon: a fene hallott ilyet valaha. Hiszen ez a négyszögű kör, a fából készült vaskarikának hatványára

emelve. A logika törvényeinek határai közt ez politika nem mozog, annyi bizonyos. Vagy az bolond, aki ilyet hirdet; vagy pedig az, aki elhiszi. Hamlet is mondott ilyesmit Poloniusnak. De köztudomásu, hogy Hamlet hibbant elméjű rajongó volt, Polonius pedig agyalágy udvaronc.

A másik dolog, amit nem tudunk észszel fölérni, még súlyosabb természetű. A diszpolgár azt mondta, hogy akarja a békét, de ha a béke nem jó létre, akkor folytatni fogja a harc politikáját. A béke és a harc: ez kétféle politika. Sőt nemcsak kétféle, hanem egymást kizáró is. Már most vagy lehet akarni a békét, hogy aztán helyreálljon az alkotmányosságnak megbontott rendje; vagy pedig lehet akarni a harcot, amely még lejjebb lödítja majd az alkotmányt a romlás lejtőjén. A két politika közül melyik a miniszterelnök uré? Ha a béke politikája, akkor hogyan akarhat a helyén maradni még akkor is, ha a kocka a háboru mellett dönt? Ha pedig a háboru az ő politikája, akkor mi egyéb lehet ez az ő mostani békepróbálkozása szemérmetlen hipokrizisnél? A miniszterelnök urnak vagy két lelke van, vagy egy sincsen. Az első esetben beteg, az utóbbiban gonosz; de egyikben sem szabad a kezében hagyni az ország kormányzását.

Lesz még idő, amikor Budapest székes fővárosa irigyelni fogja Piriócsot, amért emez nem sorozta diszpolgárai közé báró Bánffy Dezsőt. Ó Piriócs, milyen büszke leszel te még egykor szerénységedre. Ó Budapest, mennyire fogod te még valamikor részteleni büszkeségedet.

TÁRCA.

Silberstein Adolf önéletrajza.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája —

A ma elhunyt kiváló magyar író, Silberstein Ötvös Adolf papirjai közt megtalálták önéletrajzát. A gyászoló család lekötelező sziveséggel engedte át a Budapesti Napló-nak ezt a nagybecsű dokumentumot, amely most, itt kerül először a nyilvánosság elé.

1845. év július elseje van az anyakönyvbe mint születésnapom bejegyezve. Apám, Lipót, terménykereskedő és bőrgyáros volt és ernyedetlen szorgalma, valamint rendíthetetlen becsületessége által a pesti pénzvilág legnagyobb bizalmát élvezte. Anyám, Lujza, jó magyar asszony volt, kecskeméti származásu.

Nevelésem jó anyagi viszonyok közt az akkori pesti műveltséghez képest a lehető legjobb volt. Anyám volt az, aki már négyéves koromban beíratott az iskolába, s főleg a nyelvekben és a zenében oktattatott. Papnak szánt. 1861-ben tettem le a pesti piarista gimnáziumban az érettségét és a lipesei egyetemre mentem. Érdemes emléke gyermekkoromnak, hogy abban a házában, amelyben születtem, (a mostani Károly-köruton levő Hacker ház) a század elején vándorszínészek játszottak, s a szöszu udvar, amely különben vásártér volt, pompás hely volt színpadnak, nézőtérnek. A házában sok oly lakó volt, aki szenvedéllyel járt a színházba, így a szomszédok beszélgetései fölkeltek bennem a szépirodalom és főleg a színház iránti érdeklődést. Nyolc éves koromban léptem az evangélikus

gimnázium első osztályába, tíz éves koromban kezdtem az ó-görögöt tanulni, s e tanulmányaim egész irodalmi működésemmek alapját vetették meg. A többi osztályokat a piaristáknál végeztem. Nem felejttem el soha Szepesi Imre tanáromat, aki bennünket a görög irodalom szeretetével töltött el. Nagy halálával tartozom Lutter Nándor tanárnak, aki a szigorú matematikai gondolkodásra szorított. A piaristáknál ismerkedtem meg a magyar ifjúság színejével, ott ismerkedtem meg Hevesi Lajossal, Turnai Jánossal, Mudrony Somával, Toldy Pistával, Berezik Árpáddal, Maszlagi Ferencel, Körösi Józseffel, Károlyi Tiborral és Gáborral.

Magyar hazaszeretettel és a klasszikus nyelvek iránti nagy hajlammal mentem tizenhat éves koromban a lipesei egyetemre, ahol a német Burschenschaft folytonos vendége voltam, a nélkül, hogy a fekete-vörös-arany szallagot fölvettem volna. A bölcsészettel kezdtem, s mint orvosnövendék folytattam tanulmányaimat. Kedves atyám e praktikus életpályára szánt és mit sem akart tudni bölcsészeti és nyelvészeti tanulmányaimról. Hallgattam tehát a természettudományokat és boncolgattam a hullákat, tanuja voltam a bámulatos vivisekcióknak, amelyeket Ludwig, a híres tanár végzett. Másfél évig voltam Aesculap híve, de éreztem, hogy ez az életpályá sohse lesz az enyém s egyszer csak visszatértem bölcsészeti és nyelvészeti tanulmányaimhoz.

Lipésében Dröbisch tanár ur vezetett be a Herbart-féle rendszerbe, amelynek egész életemen át híve maradtam, ama módosításokkal, amelyeket egy század haladása magával hoz. Foglalkoz-

tam logikával, lélektannal, pszichofizikával, a bölcsészeti történelmével, etikával, metafizikával, olvastam Kantot, Fichtét, Hegelt; az utolsóból az optimizmust, az eszmék győzedelmes szárnyalását fogadtam el a leghívőbb lélekkel. Ziller tanárnak lettem segédje. Ez a Ziller volt a mi Kármánunknak is utmutatója. A bölcsészet mellett legnagyobb előszeretettel a görögöt gyakoroltam. 1862-ben egy évre Berlinbe mentem, ahol a felejtethetlen Weber tanártól tanultam meg a szanszkrit nyelvet, amelyet még most is legdrágább szellemi vívmányaimhoz számítok. Az egész komplikált nyelvtant, mi, talán egy tucait hallgató, egy negyedév alatt tanultuk meg és olvastuk a Mahabharatát az eredeti őnyelven. Engem a tanár különösen meg is dicsért. Trendelenburg pedig belém oltotta az Aristoteles iránti kegyeletet.

Aristoteles és Lessing egész későbbi irányomra, írói stílusomra a legnagyobb befolyással volt. Berlinben fogamzott meg bennem a festészet és szobrászat iránti érdeklődés, amelynek gyümöleszt husz évvel később, mint műkritikus élvezhettem. 1866-ban szereztem meg a doktori diplomát a bölcsészeti szakmából.

Első tollpróbáim még a doktorátus elnyerése előtt történtek. Jellemző, hogy legelőbb is a magyar irodalomba akartam befogadtatni, elkészítvén még diákkoromban, 19 éves koromban hat hét alatt Plautus Captivi című művének magyar fordítását, amely annál nevezetesebb volt, mert az antik metrumokat egészen híven utánoztam. E fordítást előbb tisztelt Szepesi tanáromnak, utóbb a Kisfaludy Társaságnak küldtem be, ahol Czuczor bírálta meg. Eredménye az volt, hogy a

BELFÖLD.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 12.

A jegyzőkönyv ma kifogástalan volt. A hitelesítésén egyszeriben tulesett a ház. Annál több mondanivalót tartogatott az ellenzék napirend előtt. Hentaller Lajos arra kérte a Házat, engedje meg, hogy felolvashassa az 1848 október 3-ikán kelt legfelsőbb kéziratot. A jobboldalon kíváncsian dugták össze a fejüket a képviselők: vajh, mit akar ezzel Hentaller; de azért amikor a korelnök felvette a kérdést, hogy megengedi-e a Ház a napirend előtt a felszólalást s báró Bánffy Dezső harsányan oda kiáltotta, hogy nem, akkor már semmire sem volt kíváncsi a kormány-párt, hanem engedelmesen mondta rá: Nem! Nem!

Erre fölkielt Hentaller és beadta a névszerint való szavazást kérő ívet azzal a megjegyzéssel, hogy holnap szavazzon majd a Ház névszerint a felett, vajjon felszólalhat-e ő a mai napirend előtt?

Az elnök ki is mondta ezt a határozatot; egyuttal jelentette, hogy Buzáth Ferenc a pártoknak az ülésteremben való helyesebb és méltányosabb elhelyezéséről akar beszélni napirend előtt. Megengedi-e a Ház?

— Nem! nem! zugott a jobboldal.

— Akkor kérek névszerinti szavazást — mondotta Buzáth — és kérem azt holnapra halasztani.

Következett Kubik Bela, aki szóvá akarta tenni a napirend előtt, hogy a Ház álléstermének rossz a szellőzése és türethetetlen a léghuzam.

A kormánypárt Kubikot sem akarta hallani s erre ő is beadta az ívet névszerinti szavazásra.

— Erre ma szavazunk, mert ez fontos dolog! kiáltott közbe Kubik harsogó derűtség közepette.

És le is szavaztak névszerint. Hatan meg akarták adni a szót, ellenben szeszizennégyen nem voltak arra kíváncsiak, hogy lehessen a léghuzamon és a rossz szellőzésen segíteni.

Az eredmény kihirdetése után jelentette Madarász korelnök, hogy Ivánka Oszkár a napirend előtt kér szót a miniszterelnöknek a törvényhozás iránt tanúsított viselkedése miatt. A többség ezt is ellenezte és az ellenzék megint beadta két ívet: az egyikben névszerinti szavazást kértek, a másikban a szavazásnak holnapra való halasztását kívánták.

Sághy Gyula a fogyasztási adók tárgyában szeretett volna a napirend előtt felszólalni, de a többség tiltakozott az ellen. Beadták tehát a készen tartott ívet s a Ház száztizenegyző szóval leszavazta a kérést.

A korelnök megint jelentette: Blaskovich Ferenc napirend előtt kíván felszólalni a képviselőház telefonjának az országos telefonhálózatjal leendő összekapcsolása céljából. Megengedi a Ház?

— Nem! kiabálnak jobbról.

Kisfaludy Társaság a fordítás kiadását elvállalni hajlandó, ha a nyelvezetet népiesebbé teszem, és huszoneg forint tszeteletdíjat ajánlót ívenként. A fiatal német diáknak ez elég nagy kitüntetés lehetett, de a társaság határozata már későn jött. Magam is belátam, hogy ezen az uton nem igen fogok haladhadni, s elhatároztam, hogy hirlapíró leszek. Ezt barátaim, akik tölem egyetemi kariért reméltek, nagyon sajnálták. Ez összefüggött egész világnézetem megváltozásával. Roppant belső küzdelmek után végleges megállapodásra jutottam, melynek eredménye a következő volt: legfelsőbb hitem nem egyéb tisztább theizmusnál, amely állásponton én a vallásokat egyáltalában az isten utáni áhítóság különféle, többé-kevésbé zseniális kifejezési módjainak tartom. Vallásomhoz azonban hű maradok, új vallást sohasem veszek föl. Ez mostani világnézetem; eleinte a radikálisokhoz tartoztam.

Még diákkoromban alapítottam Lipcsében a Schwarze Bande nevű diákegyületet, amelynek fő célja volt az ifjakat a szaktanulmányok szűk köréből az egyetemes tudomány körébe vezetni, szellemi sokoldalúságot adni nekik.

1865-ben írott doktori értekezésem jellemzi egész következő írói irányomat. Aristoteles poétikájának egy fogalmát, a katharsist jellemeztem, s roppant merészséggel támadtam meg a fogalom eddigi magyarázóit, Lessinget is. Kimutattam, hogy Aristoteles csak úgy lehet valóban megérteni, ha az egyes fogalmakat egész rendszeréből magyarázzuk. Ugyane könyvem tartalmazza egész későbbi kritikai működésem programját, amennyiben már ott kijelentettem, hogy a költészettan, különösen pedig a dráma-

Blaskovich nem volt a teremben s már majdnem lekészt attól, hogy beadhassa az ívet, amikor megjelent az ajtóban s lobogtatta az elnök felé a papírlapot.

— Már késő! bár felvette az elnök a kérdést!

De Madarász elismította a kitéréssel fenyegető vihart azzal, hogy elfogadta a szavazást kérő ívet s az indítványt megfelelőleg holnapra halasztotta a szavazást.

Fáy István volt utolsó a sorban: a szegény nép adóterheinek könnyítése érdekében akart beszélni a napirend előtt. A többség most is tiltakozott s az ellenzék most is névszerinti szavazást kérő ívet adott be, még pedig mára. Igen-nel 54-en, nem-mel 132-en szavaztak s így Fáy elesett a szótól.

Most a hólnapi ülés napirendjét állapította meg az elnök:

1. A jegyzőkönyv hitelesítése. 2. Irományok előterjesztése. 3. A márcól holnapra halasztott négy szavazás névszerint. 4. A király döntéséről a kvóta tárgyakban megkezdett vita folytatása. 5. Az elnök-választás napjának meghatározása.

Lukács Gyula sürgős interpellációja következett. Bevezetésül elmondotta, hogy mikor a kormány kezdeményezésére a törvényhatóságok felirtak a képviselőházhoz a parlament nyugodt tanácskozások érdekében, választói fölcszólítására függetlenségi párt is tett lépéseket, hogy az exlex-állapot ellen a választók fölterjesztéseket, kérvényeket juttassanak a képviselőházhoz. A formuláruk szétküldezték s volt megbizva a part részéről. Sajnákozással kell kijelentenie, hogy a szétküldezt formuláruk egy része a postáról indokolatlanul visszakérült hozzá, más része nem kézbesített, de ez a postahivatalok bűne. Majd panaszokat hallottak, hogy egyes vidékeken a kerületi szolgabírák ezeket a formulárukat elköbölták; ezt majd később fogják a Ház színe elé hozni. Azonban a tegnapi napon a függetlenségi és 48-as pártkör elnökeket két szlavoniai községből jött tudósítás, illetve távirat, amely szerint a Verőce vármegyei szlatinai kerületnek vagy járásnak szolgabírája az új-bukovici bírót és egy kozicei férfit, akik ezeket az aláírásokat vezették, csendőrrökkel elfogatta, csendőri fedezet alatt Szlatinára kísértette, elzáratta s ma is ott vannak elzárva. (Zaj a bal- és szélső-baloldalon. Felkiáltások: Gyaldzat!) Ma még több bizonyítékunk nincs, mint ez a sürgöny és kívánja, hogy ne legyen igaz, amit sürgönyöznek. De attól tart, hogy igaz talál lenni. Pedig micsoda törvénytelenséget kértek ezek? Ennyi az egész (olvassa):

T. képviselőház! Mi alulírottak tisztelettel kérjük az országgyűlést, ne engedje meg a kormányknak azt, hogy törvény ellenére adót és ujoncot szedhessen és alkotmányellenesen kormányozzon. (Zaj balfelől.)

Ma az eredeti kérvény még nincs benyújtva a képviselőházhoz; itt van kezei között. Aláírták ezt kozicei, szlatinai és más szlavoniai lakosok nemzeti-ségi különbség nélkül, amennyiben az aláírásból látja, elmélet nem lehet teljes, ha a logika, etika, pszichológia tanai bele nem vonatnak, és az esztetikai fogalmakkal az egész szerves egészszé nem dolgoztatik fel. Ez a szenge művem meglehetősen föltűnést keltett. A szakirodalomban idézték, néha előfolták is. A lipsei egyetem alkancellárja pedig magához hivatott és fölcszólított, hogy az egyetemen mint magántanár, tartsak előadásokat. E megtisztelő fölhívásnak az alig huszonegy éves ifju nem engedett, mert már akkor barátai sajnálatára a hirlapíródomra szánta magát, melyről akkor ideális fölfogása volt, azt a modern tribunatus plebisnek vélvén.

1866-ban fölcaptam irodalmi és színi-kritikusnak. Az irodalomban a híres költő és kritikus: Gottschall Rudolf vezetett be, aki akkor Brockhausnál az Unsere Zeit és a Blätter für litterarische Unterhaltung című folyóiratokat szerkesztette. Huszonegy éves koromban négy-öt lapban szerepeltem, de önálló kritikus rangra is vergődtem az Arnold szerkesztette Musikzeitungban. Majd az ujon alapított Fremdenblatt szerkesztőjévé neveztek ki.

Stilusom eleinte nehézkes, cicomás, idegen szavaktól hemzsgő volt. Barátaim ezért haragudtak, mire én a stílus tanulmányozni kezdtem, főleg a görög mintákba merültem, úgy hogy hirlapíró pályám második évében barátaim teljes elismerését vívtam ki, sőt 1869-ben Lipcsében a legolvasottabb írók közé tartoztam. Akkor adtam ki az új színház megnyitására a Leipziger Flugblätter című pamfleket, amelyeket tizezerszámra adtak el az utcákon, s amelyek az akkori szinigazgató bukását s Laube Henrik barátomnak új szinigazgatóként

nemcsak magyarok, de horvátok is vannak aláírva. De különben is, akárhogy történt, a kérvényezési jog elvitáztatatlan joga minden állampolgárnak és ettől az illető kérvényezni akarót nem foszthatja meg sem a szolgabíró, sem a miniszter, sem senki fia. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélső-baloldalon.) Az a bűne ennek a kérvénynek, hogy éppen a szlavoniai magyar lakosság kezdeményezte azt. És aki figyelemmel kíséri a horvátországi hatóságoknak eljárását az ottani magyar lakossággal szemben, az nagyon természetesnek találja ezt az üldözést, amely az ottani több mint százezer nyi lakossal napról-napra megtörténik. Erre a konkrét esetre nem akarja ma még a csalahatatlanság bélyegét rásűtni.

Ezuttal csak előterjeszti a következő interpellációt:

Interpelláció.

a m. kir. miniszterelnök s a horvát-szlavon-dalmát miniszter urakkhoz.

Igaz-e, hogy a Verőce vármegyei, szlatinai járás szolgabírája, Erdélyi József kozicei lakost, s a nova-bukovici bírót, csak azért, mert egy a magyar országgyűlés képviselőházához intézett kérvényt aláírtak, csendőrrökkel elfogattak, Szlatinára kísértették, s őket lezáratta s ma is fogva tartja?

S ha igaz, szándékoznak-e ezen hivatalos hatalommal való visszaélés ellen a megtört lépeket megtenni?

A miniszterek nem válaszoltak.

Az ülés délután 1/2-kor végződött.

A béketárgyalások.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, január 12.

Az ellenzék békepontjait ma véglegesen szövegezték és átadták a disszidenseknek a kormányhoz való eljuttatás végett. A végleges szöveget a képviselőházban délelőtt tartott konferencián állapították meg, amellyenről Apponyi Albert, Horánszky Nándor, Kossuth Ferenc, Polónyi Géza és Molnár János vettek részt.

Egyes estilapok azt írják erről a tanácskozásról, hogy abban a disszidensek is résztvettek s a békepontozatok egynemelyikére nézve aggodalmakat nyilvánítottak, amelyeknek eloszlatása végett azután újabb közös konferenciát tartottak. Ez a hír nem felel meg a valóságnak. A disszidenseknek sem szándékukban, sem módjukban nem volt a békepontozatok formulázására befolyást gyakorolni. Ők mára nem vállalkoztak, mint a kormány és az ellenzék közt való érintkezés közvetítésre. Ők nem konferenciáztak együtt az ellenzéki megbízottakkal, nem kritizálták a békepontozatokat; az igenis megtörtént, hogy

való bevonulását idézték elő. Laube támogatásával indítottam meg a Dramaturgische Blaetter című hetilapot, amelyben a magyar művészetről jóindulatú tudósításokat közöltem. Akkor kötöttem ismeretséget Lindau Pállal, akihez még ma is őszinte barátság fűz, s kinél a könnyed, francia-szerű stílus tanulmányoztam. Laube a magvas, egyszerű, de határozott, jelentékenységgel telt stílus titkaiba avatott be. Megkínálták szerkesztőségi állásokkal Frankfurtban, Lipcsében, de meguntam már tízévi ottlét után a német életet.

Miután szegény apám korai halála után özvegy anyám és árva testvéreim nagyon is reám szorultak, 1870. tavaszán Pestre visszatértem, ahol engem azóta teljesen elfelejtettek, úgy hogy van még ma is, aki engem bevándorolt németnek néz.

Első pesti író-éveim nagy küzdelmekkel kezdődött. A magyar lapoknál hiába kerestem alkalmazást, sőt még Eötvös bárónál is hiába mutat-mat meg műveimet, hogy egyetemi pályához segítsen. De még a német helybeli lapok is irtoztak tőlem, aki a tudományosság hírében álltam. Több hónapi lézengés után Temesvárra mentem szerkesztőnek. De már 1872-ben tárcá-írója voltam a Pester Lloydnak, vezércikkírója a Pester Journalnak, szerkesztettem az Illustriertes Deutsches Volksblattot és az Ungarische Illustrierte Zeitungot.

Naturalisztikus cikkeim Bibel der Natur címmel jelentek meg 1876-ban. E könyvem hatott leginkább a közönségre. Oroszországból kitiltották, sok lelkes levelet kaptam. Londonban Bradlaugh le akarta fordíttatni angolra, a német sajtó

az ellenzéki kiküldöttek egyben-másban tanácsot kértek a diszidensektől, s ők a kért tanácsot megadták. Minden hír, amely ennél többről szól, csak arra alkalmas, hogy ferde világításban tűntesse föl a diszidensek szereplését.

A miniszterelnököt a konferencia befejezéséről nyomban értesítették, mire báró Bánffy Dezső arról értesítette a diszidensek képviselőit, hogy ő báró Fejérváry Géza és Lukács László jelenlétében ma délután öt órakor óhajtaná átvenni az ellenzéki feltevéteket.

Ez meg is történt, amiről a következő félhivatalos kommuniké ad hírt:

A békepontok átadása.

Szilágyi Dezső, Csáky Albin gróf és Andrásy Gyula gróf országgyűlési képviselőik ma este 5 órakor megjelentek a miniszterelnökségi palotában és Bánffy Dezső báró miniszterelnöknek, aki Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszterrel és Lukács László pénzügyminiszterrel volt együtt, átadták az egyesült ellenzéki pártoknak a parlament ellenléteket békés kiengyelítése érdekében írásba foglalt kívánságait. A miniszterek, akik hosszabb időt töltöttek: a nevezett képviselők társaságában, a velük között kívánságokat ad referendum vették.

A főrendek és a válság.

A főrendek körében — még pedig a liberálisabb elemek között — már régebben felmerült az a kívánság, hogy a főrendiháznak is legyen alkalma állást foglalni az alkotmányellenes állapottal szemben. Ebben a dologban tegnap bizalmas értekezlet volt, amelynek eredményeképpen felkérték báró Vay Bélát, a főrendiház első alelnökét — minthogy gróf Károlyi Tibor elnököt csuládi gyászra tartja távol az ügyekben való részvételtől — hogy a legközelebbi időre hívjon össze ülést. Báró Vay ma Daruváry Alajos másodelnök társaságában megjelent a képviselőházban és hosszasan értekezett a miniszterelnökkel, aki végre kijelentette, hogy az ülés egybe-hívása ellen nincs kifogása, de mivel szombaton, vagy legkésőbb hétfőn Bécsbe utazik és szerdánál hamarabb aligha jön haza, az az óhajta, hogy csak szerdára hívják egybe az ülést. Amiben meg is állapodtak.

A liberális főrendek mozgalmával kapcsolatban megemlítjük, hogy gróf Apponyi Géza kilépett a néppártból és a kormánypárthoz csatlakozott.

hasábos cikkeiben foglalkozott vele részben dícsérőleg, részben ócsárolag.

1877-ben kezdődik szívbeli romantikám korszaka, amelynek édes és keserves úrai fűtyolon keresztül le vannak írva *Egy pesti Don Juan* című regényemben. Tendenciája e regénynek a Werther meséjének megfordítása modern, naturalisztikus alapon. A magyar kritika leverte.

1878-ban jegyben jártam a bécsi *Denneberg* leányával, Ernával, akivel, mint pesti német színésznővel ismerkedtem meg. 1882 tavaszán elvesztettem anyagi feleségemet, két évvel annakelőtte beléptem a *Pester Lloyd* szerkesztőségébe, mint *Dux* Adolf utódja: szinkritikus és irodalmi bíráló lettem. Minden évben 80—100 tarcát irtam a Nemzeti Színház premijereiről, a magyar, német, francia irodalomról, a képzőművészetekről, tudományos mozgalmakról, s filozófiai, teológiai tárgyokról.

Egyik főfeladatam volt a magyar kultúra ismertetése a külföldön. Lefordítottam *Jókainak* néhány regényét, *Mikszáthot* az európai irodalomba, ugyiszólván bevezettem. Beválasztottak a Petőfytársaságba, ahol egy magyar nemzeti esztétika töredékeit mutattam be.

Nem hallgathatom el, hogy 1883. óta nemzetgazdasággal és főleg vasuti vállalatokkal foglalkoztam és főleglitem többek közt, hogy az esztergom-füzitői vasut alapítása körül fáradoztam, amiben *Baross* ő excellenciája támogatott. E vonat megoldta az esztergomvölgyi kitűnő kőszén kihasználásának és a nagyforgalomba való behozásának kérdését.

Dr. Silberstein Ötvös Adolf.

A háborupárt mozgolódik.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök holnapra magához kéréte *Tisza* Kálmánt, gróf *Tisza* Istvánt és *Szell* Kálmánt, akikkel értekezni kíván Bécsbe utazása előtt, ami valószínűleg szombaton történik meg. A kormánypárton nagy a zugolódás, hogy az egész pártból csak három embertől kérnek véleményt a kormány szándékai felől, a többiekkel semmit sem közölnek, mindent felülről végeznek el, s a pártot mindig csak kész dolgokkal állítják szembe. Sokan hangoztatják azt a kívánságot, hogy restaurálják a végrehajtóbizottság régi hatáskörét, hogy a pártnak legyen alkalma beleszólni az ügyek vezetésébe. A zugolódás erősen jelentkezett ma a folyosón is, a klubban is, úgy, hogy a kormány egy tagja is igyekezett megnyugtani a békétlenkedőket, mondván:

— Legyetek nyugodtak, a kormány most nem közölheti veletek a dolgokat, de lesz rá gondunk, hogy a párt önrzete ne szenvedjen esorbát.

A háborupárt természetesen nagyon iparkodik kihasználni ezt a zugolódást. Ma erősen agitáltak, hangosan izgattak az ellenzék békepontjai ellen. Az egyik rész úgy argumentált, hogy még ha a korona hozzájárulna is a kiegyezésre vonatkozó kívánságokhoz, a választási cenzus dologában nem lehet engedményt tenni; mások meg úgy okoskodtak, hogy még ha a cenzusra vonatkozó engedmények számára a korona megnyerhető volna is, a szabadelvűpárt nem engedhet a kiegyezés dologában, mert a monárkia nagyhatalmi állását köteles megvédeni.

De bármilyen hangos és bármilyen heves is a béke ellenségeinek az agitációja, mégis a békepárt hódít és a kompromisszum kilátásai ma ismét erősödtek.

A szabadelvű pártkörből.

— Kormánypárti forrásból. —

— Meglesz-e a béke?

Ezt a kérdést intézték ma is egymáshoz a Lloyd-klub tagjai, akik igen nagy számmal jelentek meg.

Mindenki feszült kíváncsisággal várta, mikor érkezik báró Bánffy, aki ma este kapta kézhez az ellenzéki pártok békepontjait. A kormányelnök azonban ma soká késett. Addig a jelen voltak érdeklődéssel hallgatták azoknak az előadását, akik mint fővárosi bizottsági tagok főnnjártak a miniszterelnöki palotában, hogy Bánffynak a diszpolgári oklevelet átadják. A miniszterelnök beszédjéről, melyet az átadás alkalmával mondott, azt hozták hírül, hogy nagyon harcias. A békebarátokat ez meglepte, mert a klub tagjai közt mind jobban kifejezésre jut a kibontakozás vágya. Azoknak száma, kik az országgyűlés feloszlását tartják az egyedüli megoldásnak — már nagyon leaptak. De a legelszántabb békebarátok is, akik lelkesen kapacitálnak, nem mulasztják el, hogy hozzá ne tegyék:

— A párt megaláztatása nélkül!

Ma még nem jutott nyilvánosságra a legkényesebb pontnak, a kiegyezés módoszatának hiteles szövegezése, azért erről csak föltételesen ítélték a pártkörben. Azt azonban bizonyosra veszik, hogy a külföldi államokkal való külön szerződés oly pont, amelyhez a korona semmiképp sem lesz hajlandó hozzájárulni.

Tegnap még voltak, akik a választási cenzus egységesítését lehetségesnek tartották; ma már az a nézet, hogy ebbe is épp oly kevésbé mehet bele a szabadelvűpárt, mint a cenzus leszállításába. Mikor Bánffy és Fejérváry megjelentek, természetesen sok kérdés zudult feléjük; de sem a miniszterelnök, sem a honvédelmi miniszter nem mondott véleményt. Minden alkalmat elkerültek, hogy bármit is eláruljanak a békepontokról. Ám azért szívesen hallgatták, mint vitatkoznak az ellentétes nözetűek. Ilyenkor mindenki a beavatott miniszterek arcáról szerette volna leolvasni, hogy ők maguk melyik nézetet vallják; de bizony az arcvonások sem árultak el semmit.

Különbön Bánffy meglepetésének adott kifejezést, hogy az ő mai beszédét, melyet a fővárosi

küldöttséghez intézett, nagyon harciasnak találják, s hozzátette:

— Intencióm ellen volt. Sőt ki kell jelenítenem, hogy minden igyekezetemmel rá akartam mutatni a béke szükségességére. Nem olvastam még, mit mondtam, de azt hiszem egyenlő mértékben hangsúlyoztam a békét és a küzdelem folytatását ha ez utóbbira kényszerítenek bennünket.

Feltűnő, hogy a reszort-miniszterek egyike sem vesz részt a klubbeli vitákban. Báró *Dániel* rendes kártyázó társaságában tölti az estét. *Erdély*, *Darányi* és *Wlassics* humorizálnak, *Percezel* pedig, aki több napi betegsége után ma jelent meg először, a biliárd ártatlan sportját üzi. Tö-lük ugyan meg nem tud a párt semmit sem.

A türelmetlenkedőket különben maga Bánffy sietett megnyugtani:

— Mihelyt meghánytuk-vetettük a békepontokat, fölutazom Bécsbe, előterjesztem a királynak s visszajövök itt, a pártkörben nyíltan és részletesen bemutatom a pourparler-k egész elaboratumát. Együttal a legnagyobb őszinteséggel beszámolok mindenről, amit a béke érdekében a kormány tett.

Ezt a kijelentést a képviselők nagy megelégedéssel fogadták.

Néhány aggodalmas embert Fejérváry igyekezett megnyugtani azzal, hogy magának a pártnak semmiféle veresége nem lesz. Erre nézve garanciát vállal a kormány.

A legbizalmasabb korifeusok közül csak hárommal beszélt ma Bánffy. Meghívta őket egy holnap tartandó értekezletre. E három intímus, akinek véleményét első sorban hallani akarja: *Tisza* Kálmán, *Szell* Kálmán és *Tisza* István.

A miniszterelnök bécsi utazásának napja még nem bizonyos. Tán holnapután, szombaton megy, de meglehet, hogy csak hétfőn. Szerdán már itt kell lennie, minthogy ezen a napon a főrendiház ülést tart, még pedig — mint hírlik — az *ex-lex* ügyében.

Amik a béke lehetőségét még mindig pesszimiztikusan itélik meg, azok első sorban azt emlegetik, hogy az ellenzék nem fogja elfogadni a házszabályok revízióját, amelyet pedig a kormánypárt, mint egyik ellenpontot követelni fog.

KÜLFÖLD.

Kudarc.

Budapest, január 12.

A francia képviselőház ma foglalkozott a Quesnay de Beaupaire-féle vádaskodással és bár sok botrányos incidens után, de igazad adott a kormányznak és nevezetesen az igazságügy-miniszternek, aki lerántotta Quesnay de Beaupaire-ről a hősi palástot és úgy tüntette őt fel, mint egyszerű botrányosinálót, akinek nincs mondanivalója, amikor komolyan akarják megkérdézni. Kilátásba helyezte ugyan a dolog újabb megvizsgálását, de erőlyesen védelmezte a galád támadások ellen a semmitiszék korrekt pártatlanságát és kifogástalan lojalitását. Quesnay de Beaupaire tehát s vele együtt az antisémita és antirepublikánus tábor az egész vonalon kudarcot vallott. Az is kitűnt már különben, hogy ez a katonapárt részéről már régóta elő volt készítve, s mindenesetre gyanus az, hogy Quesnay de Beaupaire 50.000 frank fizetéssel belép a vezérkar lapjának az *Echo de Paris*nak a szerkesztőségébe, odadobva fényes teljes nyugdíját, amelyhez már a jövő esztendő-től fogva joga lett volna. Quesnay de Beaupaire a bírói palástból való kivetkezésével jó üzletet csinált tehát, de hogy az *Echo de Paris* nem fogott-e ő benne eszmadiát, az majd utóbb fog kiderülni, amikor a volt tanácselnök handabandában nem lesz meg többé a napi szenzáció ingerlő sava és borsá. Ma az *Echo* harmadik cikkeet kö-zölte Quesnay de Beaupaire tollából *Felhívás a képviselőkhöz* cím alatt. Ezzel a cikkel a parlament megpuhítását célozta az exbiró, de az eredmény mögötte maradt a várakozásnak.

Mai távirataink a következők:

Felhívás a képviselőkhöz.

Paris, január 12.

Quesnai de Beaupaire az *Echo de Paris* mai számában *Felhívás a képviselőkhöz!* címmel újabb cikket közöl, amelyben azt igyekszik bizonyítani, hogy a büntetőtanács illetékességének megszüntetése mellett teljesen új vizsgálatot kell indítani, az esetben

pedig, ha némely bírósági hivatalnokokra valami vétesség bizonyul, azokat el kell távolítani, hogy a bírói kar visszanyerje évszázados tekintélyét. Quesnay de Beaurepaire, miként tegnap, ma is az illetékeség megvaltoztatását követeli visszaható erővel s azt kívánja, hogy a semmitőszék valamennyi egyesült kamarája megvizsgálhassa az egész ügyanyagot. Sajnálja, hogy a hadsereg iránt ellenséges indulatu bírósági hivatalnokok olyan gyakorlatnak tettek ki magukat cselekedeteikkel, majd dicsőíti a katonatiszteket, akik készek meghalni a hazáért s végül így fejezi be cikkét:

Ha sikerült némileg hozzájárulnom ahhoz, hogy a tiszteket ért gyalázat megbosszulassék, nem fogom megbánni, hogy függetlenségemet ilyen drágán fizeltem meg.

A képviselőház ülése.

Páris, január 12.

(*üet.*) A folyosók népesek, a karzatok a szakadásig megteltek, mindenütt nagy az izgatottság. A képviselők szentélyesen vitatkoznak a revizió fejleményeiről és Quesnay de Beaurepaire lemondásáról. Nagy lármában nyílt meg az ülés. Deschanel, az újból megválasztott elnök, széköfoglaló beszédében higgadtan intette a pártokat, a maga részéről pedig biztosította a képviselőházat, hogy elfogulatlanul fogja vezetni a tanácskozákat, mert csak így lehet megőrizni a hadsereg érdekeit és az igazságot. (Általános helyeslés és tetszés.)

A ház azután a miniszterelnök kívánságára elhatározza, hogy a Dreyfus-pör reviziójára és a Quesnay de Beaurepaire lemondására vonatkozó interpellációkat azonnal tárgyalás alá veszi.

A nacionalista Millevoye volt az első interpelláló. A revizionális eljárás — ugymond — az egész országban nagy izgatottságot okozott és mindenféle agitációra vezetett. Quesnay de Beaurepaire kénytelen volt lemondani, mert tovább nem nézhette a dolgok mostani folyását. Az ő visszalépése súlyos vád Loew és Bard ellen, a kiket egyébként lemondása után erősen meg is támadott. Ha a kormány nem hajlandó teljes világosságot deríteni erre az ügyre...

Leherisse (boulangista) közbekiált: Én is csak oly kevéssé vagyok híve a revizionnak, de azért megvetem Quesnay de Beaurepairet! (Nagy zaj az antisemiták és a nacionalisták padjain.)

Elnök: Kérem a közbeszóló képviselő urat, mérsekelje magát!

Millevoye: Fegyelmi vizsgálatot kell indítani Loew ellen s annak a megoztásával a semmitőszék egyesített tanácsait kell megbízni. (Zajos ellenmondások.) A semmitőszék Picquart ügyét elvonta az illetékes bíróság hatásköre alól. Ha a reviziót az igazság érdekében kell végrehajtani, akkor nem szabad Picquart felett polgári bíróságnak itélnie, mert ezzel konspirálnak a hadsereg s különösen a vezérkar ellen. A kormány csak akkor állíthatja helyre a nyugalmat, ha elfogulatlan.

Az antisemita Lasiesra került most a sor. Alig-hogy beszélni kezdett, nagy botrány támadt.

— Valahányszor skandalum történik — mondá — a kormányt mindig kényszeríteni kell, hogy erőlyesen lépjen föl. A közvélemény már torkig van a Dreyfus-üggyel s a kormány terrorizálja a közvéleményt. Miért nem jár el a kormány azoknak a bírálóknak az ügyében, akiket súlyos vád terhelt? Beaurepairenek le kellett mondania, hogy a kormány vizsgálatot rendeljen el, holott azt már régen meg kellett volna tenni, hisz ez az ügy nem mai keletű. (Élénk ellenmondások.) Herguet százados, aki Picquart őrszével volt megbízva, részletes jelentést tett, de bekötötték a száját: csak a fölől kérdezték és megtöltötték, hogy mássa feleljen, mint arra, vajjon mondotta-e Bard Picquartnak: *Kédes Picquartom?*

Mahy (nacionalista közbekiált): Személyesen ismerem Herguet századost! Nem hazudik! (Tetszés a nacionalisták padjain.)

Lasies folytatta: Loew, Bard és Manau himpeltérők triumvirátusa!

Itt borzasztó láрма és tombolás keletkezett. Mindenfelől követelték, hogy Lasies kövesse meg a képviselőházat és az elnök utasítsa őt rendre.

Elnök: Fölszólított a szónokok, hogy azonnal vonja vissza ezt a kifejezést!

Lasies: Ez a három ember olyan sokat és olyan régóta vétkezett az ország ellen, hogy nincs miért megbánnom, amit róluk mondtam!

A láрма erre még fokozódott. A képviselők ököllal fenyegették Lasies-t és követelték, hogy kérjen bocsánatot.

Lebret igazságügyminiszter a nagy zajban csak annyit mondhatott:

— Tiltakozom...

Aztán elveszett a hangja a lármában.

Elnök: Hallgassák meg az igazságszolgáltatás vezetőjét!

Hiába való volt az intés. Lebret nem jutott szóhoz. Mikor aztán nagysokára kissé lecsillapodott a tombolás, Dupuy miniszterelnök állott föl s így szólt:

— Az igazságügyminisztert nem engedték beszélni. Az egész kormány nevében a legnagyobb felháborodással tiltakozom az ilyen sértések ellen s kijelentem, hogy ha ilyen hangon fog tovább folgni a tárgyalás, akkor a kormány nem vesz részt a vitában! (Általános helyeslés és tetszés.)

Az elnök a legnagyobb megrovást alkalmazza Lasies ellen.

Most Lebret igazságügyminiszter lép a szószékre s következőket mondja:

— A Bard-Picquart-ügy nagyon ártatlan és jelentéktelen incidens ebben affériben, de nem is az utolsó. A kormány minden körülmények között tudni fogja kötelességét s nem fogja tűrni, hogy a bírákat is gyanúsítsák. A vizsgálatot loyálisan vezették és semmit sem titkoltak el. Herguet százados mindenről részletesen beszámolt, sőt mikor a kormány megtudta, hogy ő a katonai kormányzásának is jelentést tett, ennek a jelentésnek az előterjesztését is elrendelte. A semmitőszék pártatlanul vezeti a vizsgálatot és a gyanúnak még árnyéka sem érheti. Bard magára vállalta, hogy meg fogja mondani Picquartnak, akinek kihallgatására már nem volt idő, hogy az ő vallomására másnap fog sor kerülni. Bard ki is ment az előcsarnokba, ott találkozt Quesnay de Beaurepairerel. Mivel nem találta ott Picquart ezredet, átment a másik előszobába s mindössze annyit mondott Picquartnak:

— Ezredes ur, az ön kihallgatását holnapra halasztották.

Herguet százados jelentéséből ezt a leghatározottabban konstatálták. Ami az ezredes címzést illeti, megjegyzendő, hogy a tábornokok is így szólították Picquart-t és Herguet százados is utasítást kapott, hogy ezredes urnak nevezze őt. (Nagy mozgás.)

Lasies (közbekiált): Erre majd a belügyminiszter feleljen!

Elnök rendreutasítja Lasies-t.

Lebret igazságügyminiszter így fejezi be beszédét:

A tábornokok előtt éppugy, mint Picquart előtt is sajnálkozást fejezte ki Bard, hogy olyan sokáig megvárakoztatták őket, aztán frissítőt hoztak valamennyiüknek, sőt Herguet századosnak is adtak grogot.

Mikor Quesnay de Beaurepaire lemondása után bevádolta a bírákat, magamhoz kérttem őt, de nem jött el s azt üzenté, hogy ő már nem elnöke a polgári tanácsnak. Mégis elrendeltem a második vizsgálatot, amelyet a semmitőszék elnöke és két bíró fog vezetni. Ennél több biztosítékot senki sem kívánhat. Ha Quesnay de Beaurepaire ennek a megidőzésére sem fog megjelenni, ez csak azt fogja bizonyítani, hogy semmi mondanivalója sincs. (Élénk helyeslés és tetszés.)

Lebret igazságügyminiszter éppen lelépett a szószékről, amikor Lasies odakiáltotta az elnöknek: — Tessék elrendelni a Herguet jelentésének felolvasását!

— Hol az a jelentés? Halljuk! zugtak az antisemiták.

Elnök rendreutasítja Lasies-t.

Cassagnac (monarkista) volt most a sor. Azon kezdte, hogy ez a kormány komikus, de egyuttal veszedelmes is, mert megrontja az igazságszolgáltatás pártatlanságába vetett hitet, tönkreteszi az állam pénzügyeit és sérti a hadsereget. A monarkiat terheli a felelősség Sedan miatt, ennek a kormányának pedig örök büne Fasoda. Az olyan kormányának, amelynek a Fasoda-ügy terheli a lelkiismeretét, nincs joga ilyen nagy hangon beszélni! (Nagy zaj. Felkiáltások: Rendre!)

Elnök: Megelégedéssel látom, hogy a képviselőház méltó felháborodásával fölment az alól kellemtelen kötelesség alól, hogy Cassagnac urat rendreutasítsam. (Nagy zaj. Élénk helyeslés.)

Páris, január 12.

Feladatott este 7 óra 40 percekor.

A képviselőház Dupuy miniszterelnök hozzájárulásával 423 szavazattal 125 ellen elfogadta az egyszerű napirendre terést.

Hirek.

Páris, január 13.

Jóllehet ma nem volt minisztertanács, Freycinet hadügyminiszter és Lebret igazságügyminiszter mégis elmentek a belügyminiszteriumba, hogy Dupuy miniszterelnökkel tanácskozzanak.

Hír szerint Manau, a semmitőszék első elnöke,

két semmitőszéki bírót fog kiküldeni, hogy őt a tegnapi elhatározott vizsgálatban támogassák.

Páris január 12.

A Journal jelenti, hogy Lebret igazságügyminiszter tegnap este soká tanácskozott Dupuy miniszterelnökkel a kormányának a képviselőház ülésén követhető magatartásáról.

Páris, január 12.

Politikai körökben kizártak tartják, hogy a vizsgálat vezetését a semmitőszék plénumára bizzák, ellenben pártolják egy parlament vizsgálat-bizottságának kiküldését. A Bourbon-palota környékén ma délutánra rendkívüli óvintézkedéseket tettek, mert nagyon mozgalmas napra vannak elkészülve.

Páris, január 12.

Loew és Tanon semmitőszéki tanácselnökök lemondásának hírére megrökönyöltek.

Páris, január 12.

A semmitőszék büntetőtanácsa ma du Paty de Clam ezredet hallgatta ki. A kihallgatást Loew, a büntetőtanács elnöke vezette.

Páris, január 12.

Walsin-Esterházy ügyvédje, Cabanes, azt mondta az Echo de Paris egy munkatársának, hogy Walsin-Esterházy be fogja bizonyítani a semmitőszék előtt, hogy mindazt, amit ő 1894. óta tett, a mióta összekötésben állott Schwartzkoppen ezredessel, főlegbvaló tudták és ok rendelték el. Meg fogja mondani, hogy 1894-ben és 1895-ben hol találkozott Schwartzkoppenel, akinek ő Samiherr ezredesnek, a hirszolgálati iroda volt vezetőjének parancsára, jelentéktelen iratokat adott át, hogy értették érdekeseket kapjon. El fogja mondani azt is, hogy Schwartzkoppenel folytatott beszélgetései miként járultak hozzá Dreyfus árulásának fölfedezéséhez. Sandherr halála óta ő nem volt összekötésben Schwartzkoppenel.

HIREK.

Budapest, január 12.

— BUDAPESTI NAPLO. Január 13-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Párisból táviratozzák, hogy Frigyes császárné ma odaérkezett Comberg grófné név alatt. — Hettyey Sámuel pécsi püspök, ki Szegény nagykövét leányának esküvőjén az egyházi szertartást teljesítette, ma Berlinből visszaérkezett Pécsre. — Czifly János miniszteri tanácsos, államvasuti igazgató, hosszabb idő óta kénytelen az ágat őrizni, de állapotában néhány nap óta öröndetes javulás állott be.

— Új magyar nemes. A hivatalos lap legközelebb hír adja, hogy Fejérvyssy Adolf fővárosi bizottsági tagot, az országgyűlési gyorsroda főnökét a magyar nemességgel tüntette ki a király.

— Kitüntetett sarkutazó. Oszkár svéd király, mint Bécsből táviratozzák, Payer Gyula lovagnak, a Ferenc József föld fölfedezésével szerzett érdemei elismerésül a Szent Olaf rend nagykeresztjét adományozta. Payer Nansen expediciójánál is nagy szolgálatakat tett.

— Az új titkos tanácsosok esküje. Bécsből jelenti, hogy Cseh Ervin horvát-szlavon miniszter, gróf Szápáry László és báró Piret de Bihain Béla új titkos tanácsosok a mai általános kihallgatás előtt tették le az esküt 6 fősége előtt. Az eskütétel gróf Góluchoviski külügyminiszter és gróf Ábensperg-Trann főkamaraas működött közre. Az új titkos tanácsosokat azután külön kihallgatáson fogadta a király.

— 1899. október 6. Október 6-án lesz felszázados évfordulója, hogy a szabadságharc tizenhárom vitéz tábornoka Aradon vértanúságot szenvedett. Barabás Béla országgyűlési képviselő Arad város közgyűlésén már most indítványt tett, hogy október 6-ának felszázados megünneplésére országos mozgalmat indítsanak és pedig olyképpen, hogy az ünnepek központja Arad legyen. Barabás indítványát a város mai közgyűlése elfogadta, de arra nézve, vajjon országos vagy csak helyi jellegű legyen-e a mozgalom, a nézetek eltértek voltak. Végre abban állapodott meg a közgyűlés, hogy egy tizenkéttagú bizottságot küldött ki azzal az utasítással, hogy véleményét terjeszse a legközelebbi közgyűlés elé.

— Az Erzsébet Örökimádás temploma. Az Erzsébet Örökimádás templom kiszibottsága ma délután a Katolikus Körben gróf Cziráky János és gróf Zichy Nándor előkérleté alatt ülést tartott. Az ülésen megjelentek: Pallavicini Grófné, Révay báróné, Rudnyánszky, Kisné, gróf Szápáry István, Walter esztergomi kanonok, a hercegprímás irodáigazgatója, Várossy Gyula központi személnyűmi kormányzó és Kauter Károly káplán. A titkár bejelentette, hogy a templom alapja javára eddig 34,288 lit 23 fr. gyűlt egybe. Az évi részletekben fizetendő adományok 1782 litot tesznek ki. Összes pénz 36071 lit 23 fr.

— **Kossuth Lajos azt izente** ... A pécsi jogászok olvasóköriének ablakaiból szép énekesző hangzott le december másodikán az utcára. Csupa egészséges fiatal torok futja a Kossuth-nótát becsületese naiv lelkesedéssel, amint ez már illik is az olyan fiatal néphez, aki még otthonról kapja a pénzt kenyérre, borra, és semmiféle hámba nincs még befogva, se az államéba, se a megyébe, se a városéba, ami különben azon a tájon egyre megy. December másodikán azonban a legújabb rendelkezés értelmében nemzeti ünnep, a mikor tilos a rebelliss nótá s Pécs irányadó köréi olgételtét követelték. Meg is kapták. A prorektor nem állé ember, hogy eltúrja a rakoneátlanokadást s érti a módját is annak, hogy hogyan kell büntetni. Ami a sok szegény fiúnak a legjobban fáj, az anyagiakban kell sújtani őket. A büntetés legsarkalatosabb pontja az, hogy aki tünettet, az semmiféle kedvezményben nem részesülhet többé az akadémián. A nagy bünösök elvesztenek egy fél-estendőt. Ilyen van vagy hatvan. A kisebb vétkeiek, akik csak december elsején tünettek a muszáj ünnep, ellen — csak megrovást kaptak. Az ítélet megjárta a kultuszminiszteriumot is, mielőtt kihirdették s most még megjárja a képviselőházat is, mert a diákok nem hagyják annyiban a dolgot s interpelláltak az ügyükben. Ez persze annyit jelent, hogy a kegyetlen ítélet szankcionálni fogja a Ház is. Ugy kell nekik. Miért nem énekeltek valami jámborabb nótát.

— **A kedves tüzelőparancsnok.** A tüzelőparancsnok oly férfi, aki inkább parancsnok, mint tüzelő, de azért mégis többet szerepel a lapokban, mint azt érdemei megengedik. Luuger bécsi polgármester, ma nyújtotta át bécsi tüzelő főparancsnoknak a Ferenc József-rendet, amelyet a braziliai huszártábornoki egyenruhás ur mely megbatottsággal fogadott. Azután remegő hangon a könyomatos felé fordulva (hogy így a lapok pontosan értesíjenek) megjegyezte:

— Igérem szentül, hogy tüzelői kötelességünket ezután is rang-, osztály- és vallásikülönbségre való tekintet nélkül szívesen fogjuk teljesíteni.

Könybe borult szemmel hallgatta e nagylelkű kijelentést a közönség, a könyomatosok kőmiái tinálval feliták, s a budapesti lapok bécsi tudósítói, akik ebben a magyarságra különösen motivumokat fedeztek föl, az igazatosságól remegő hangon telefonozták Budapestre ma este. A világ sora ugyanis változik. A középkorban e kijelentést megvették volna a főparancsnok, ma pedig kinevetik érte.

— **Gróf Falkenhayn halála.** A *Lex Falkenhayn* hírhedt szerzője, gróf Falkenhayn Gyula, osztrák képviselő és volt földművelésügyi miniszter, ki már hosszú idő óta betegeskedett, ma meghalt. Dél előtt ellátták a halálkötőt a halotti szentséggel és este már halála hírért hozta a táviró. Öreg ember volt már, egy hét múlva betöltötte volna 70-ik évét, de egészen az utóbbi esztendőig élénken részt vett a közélet harcáiban s a *Badeni* kabinet zűrzavaros napjaiban emlékeztetés is tette magát egy egész politikai multjához, federaliztikus és ultramontan irányzatához méltó törvényjavaslattal, amely a megborított osztrák parlamenti rendszert azzal akarja lábra állítani, hogy fölhatalmazást adott az elnöknek a szavazás idő előtt való elrendelésére és a bakafantokodó opponenseknek karhatalommal való eltávolítására. Amilyen volt a javaslat, olyan volt az elfogadási módja is. A színtér hírhedt lett *Abrahamovics* elnök a német ellenzék dühöngése és lármája közepett egyszerűen csak kijelentette, hogy a javaslat, már mint a *Lex Falkenhayn*, el van fogadva. Ezt követők azután azok a páratlan botrányok, amelyek *Badeni* és *Abrahamovics* bukásával végződtek. Magáról Falkenhaynról keveset beszéltek azóta. Pályáját a katonaságnál kezdte volt, 1849-ben hazánk ellen harcolt, de azután századosi ranggal kilépett a hadseregből és gazdálkodott. Több-ször választották be a tartománygyűlésbe, volt tartományi főnök is, 1879 óta pedig a *Reichsrath* képviselőházának tagja, s mint ilyen *Taaffe* és *Windischgrätz* alatt földművelésügyi miniszter. Mint író nemzetgazdasági kérdésekkel foglalkozott s két munkát írt Ausztria pénzügyeiről. Magyarországnak nem volt barátja s annak idején mint miniszter sok nehézségeket gördített agresszív rendszabályokkal a bécsi marhavásár ellensúlyozására Pozsonyban létesített marhavásár ellen.

— **Gyilkos sajtó.** Egy nagyszabedű könyvnyomdában, mint nekünk táviratozzák, tegnap borzasztó szerencsétlenség történt. Az elektromotoros gyors-sajtónál a gépmester utasította az egyik hajtógatóleányt, hogy egy elszakadt fonalat a gép alatt varrjon össze. Mielőtt a leány a parancsot teljesítette volna, egy *Geiger* Paula nevű segédmunkásnő a gépkocsit és a könyomatosok számára való asztal közé bujt. A gépmester nem látván még maga mellett a felszólított leányt, nem állította meg a gépet. *Geiger* Paula fölemelte a fejét, de ugyanabban a pillanatban

visszajött a gépkocsi és a leány fejét az asztalhoz lapította, úgy, hogy a szerencsétlen teremtés szörnyet halt.

— **Amit rólunk irnak.** Olykor-olykor megemlékeznek rólunk a külföldi lapok, de csak ritkán és különös alkalomkor: *A Figaro* szentel ezúttal néhány sort *Ausztria-Magyarországnak*, abból az alkalomból, hogy a hadseregben meghonosították a meleg vacsorát.

— **Szegény osztrák-magyar katonák!** — így szólhat *A Figaro*. Ime a mi katonáink annyit panaszkodnak, mi magunk annyiszor sajnálkozunk védelmezőink szomorú sorsán, és Ausztria-Magyarországon most mint nagy vívmányt ünneplik a meleg vacsorát! Nem tudjuk, mit tegyünk ezentul? Szíjünk-e meg sajnálni a mi katonáinkat, vagy pedig sajnáljuk még jobban az osztrák-magyar katonákat? Az utóbbi mindenestire emberbaráti kötelesség!

— **A remeci anarkista.** Remecen elfogtak egy anarkistát. Tudja a jó Isten, hogy az-o igazán, de minden jel arra vall. Először is olasz. *Francisco de Carboni* hívják. Gyanus, hogy az ember azt se tudja, hogy melyik a kereszt- és melyik a vezetékneve. Ez a név mintha csak arra volna csinálva, hogy ha kell *Ferenci Károly*, ha pedig alkalmasabb, *Károlyi Ferenc* legyen belőle. Aztán meg revolver volt nála. Igaz ugyan, hogy a multkoriban a vasuton jártunkban-kel-tünkben méltóságos *Hammersberg Jenő* főügyész urnál is revolver láttunk s még sem támadt bennünk semmi mellékgondolat ő méltósága szándékait illetőleg, de szemben a ténnyel semmit sem jelent. Aztán meg egész tisztességes fehéremutája van. Monogrammal. Mindnyájunk tele vagyunk monogrammal s egyik-másikunk igen szépen berendezett fehéreműs szekérrnyvel rendelkezik, de a talán egy szép, ha rongys, kívül-belül, mindenképpen rongyos. És majmot se táncoltatott, hanem valami kereset után nézett. No erre aztán vasravertek és bevitték Eledre a zsandárok. Tudvalevőleg *Ravachol*, és társai csupa átöltözött lovagok valának, akik éppen csak a vice kedvéért engedték meg maguknak azt a luxust, hogy munkásbűnybaja bujjanak. Az anarkistát a monogrammos osztályban kell keresni — Remecen. S a szegény *Francisco de Carlo* hazamegy majd a pátriájába s azt mondja a hugának:

— Varrjál lelkem nekem inget esalánvászonból, mert a len gyanus. És bele ne himezd valahogy a nevem, mert a varrott betűvel ugyan-
csak megjártam Remecen.

Különbön hát majd meglátjuk, hogy mi lesz.

— **A puchól földesur.** *Jankovich Gyula*, a puchól földesur már megint a rendőri börtön lakója. Csak nem rég szabadult ki a börtönből csalájiért, amelyeket a Király-utcai elegáns berendezésű *Forgalmi Irodája* révén követett el. A nábob nem nyugodott soká, nemrég a csemőri-ut 16-ik számú házában rendezett be egy irodát, amely ingatlanok eladását, becsorolását, pénzkölcsönök szerzését közvetítette. Az elegánsan berendezett kétszobás irodában több embert alkalmazott. Társa *Krausz Ede* úgnök volt. A napokban több feljelentés érkezett az iroda főnökei ellen. A rendőrség mind a kettőt beidézte, valamással után azonban tartóztatotta őket, az iroda irományait s könyveit pedig lefoglalták.

— **A kenők.** A kenők már *Guy de Maupassant*nál is mint veszedelmes nécsábítók fordulnak elő, és ott is masszőröknek hívják őket. De diplomájuk nincs, és így minden szakszertű tudás nélkül operálnak. A belügyminiszter megsokalta a diploma nélkül való dögönyözést, s ma szigorú rendeletben szorította meg jog-és dögönyözési körüket. A rendelet szerint ezentul a diplomátlan masszőrök eskis orvosi utasítás, fölügyelet és felelősség mellett masszálhatnak s nemesebb testrészt pedig, mint például a szemet egyáltalában nem szabad masszálniok. Aki a rendelet ellen vét, kihágást követ el s a büntetés tizenöt napig terjedhető elzárás és száz forintig terjedhető pénzbírság. A rendelet a hivatalos lap mai számában jelent meg, s most már bizonyára nagy a keserűség az izmos masszőrök között. Az különösen fájhat nekik, hogy a nemesebb testrészeket nem bízzák rájuk...

— **Öngyilkos ur nő.** A halál borzasztó nemét választotta Pécsent egy öreg ur nő, hogy megszabaduljon kinos testi szenvedéseitől. A boldogtalan asszonyosság néhai *Tájkerti Miklós* honvédszázados özvegye volt és anyósa *Andorffy Péternek*, a pécsi Nemzeti Színház kitűnő buffójának. *Andorffy* és neje délelőtt próbára voltak s onnan déltáj hatázerre, beuyítottak az öreg asszony szobájába. Iszonyulatlánytársult előjük. Az ágyban holtan feküdt az özvegy, eszenesedett testtel. Az ágy mellett még égett a gyertya, amelytől a takaró és az ágy meggyulladt és a beteg özvegy iszonyu halálát okozta, aki így akart szenvedéseitől megszabadulni. Az öngyilkosság mellett szól az is, hogy *Tájkerti* szobájában sohasem volt gyertya s maga vitte be, mielőtt leánya a színházban volt.

— **Be van zárva.** A főkapitány ur nyugalmas pillanataiban, amikor már minden a legszébb rendben folyik köröskörül a városban, rabló, zsvány, szipista mind ártalmatlanná van tve, s keresve se lehet találni semerre egy valamire való tolvajt, a villamosvasut gondviselésének csap föl. Ez is foglalkozás s az akadékoskodás is rend — ha úgy fogja föl az ember, hogy mindenütt rendelettel kell rendet csinálni. A mi véleményünk persze nem ez. Nem szeretjük, ha folyton nyomunkban jár a konstábler, holott semmi zsványosságban nincsen részünk s a rendőrség a felnöttek nevelésére adja magát, a helyett hogy a maga bajával-dolgalával törődne. Hogy még egy utolsó megjegyzést tegyünk erre a metódusra, amely kákan bogot keres és ki nem fogja a közönséget bosszantó rendeletekből, azt hisszük, hogy a villamos vasuton rendőrség nélkül is rend van. Senki se öklöződik, ha nem is tiltja a verekedést a szabályzat s a szigorú rendelet után is a padlóra kópi a kocsi-ban az, akinek — köpni kell. Az utcát tessék rendbetartani, hogy a közbiztonságot ne csak a főkapitány jelentése mondja kielégítőnek, hanem ismerjük el annak mi is, a publikum. Az új rendelet azt mondja, hogy a villamos kocsi-
csik első ajtaját be kell zárni s az ajtónak ezt az állapotát feltűnő helyen jelezni kell valami ilyes fölírással: be van zárva. Ennek a rendelkezésnek az oka, hogy ha az első ajtó kinyitják, a szél besúvólt a kocsi-ba. Addig egy kis borzongással végeztünk ezzel a kellemetlenséggel, de méltányosnak találtuk azt, hogy aki éppen annyit fizet az első peronon a jegyért, mint mi benn a padon, bejöhessen a kocsi-ba, ha hely akad számára. Végre is demokraták vagyunk, vagy mi a kő — s honnan vesszük a just arra, hogy csak úgy egyszerűen kiközösítsük a kocsi-ban ülő emberi társadalmából azokat a jámborokat, akiknek egyelőre csak kiűni jutott hely. A közúti kocsi se nem fiaker, se nem konflis, a mivel az rendelkezik, aki fölbérelte. A közúti kocsi mindenki számára egyformán teremtetett ülése jármű, tehát semmiképpen se követelhetünk tőle annyi kényelmet a publikum másik felének a rovására, mint a magunk fogatától. Mi tudnánk mondani a főkapitány urnak helyesböl irányt, amelyben érvényesítheti rendelkezési talentumát, amit mostanság köpési és ajtonyitogatási parancsokra fecsérel el. Tessék beüvegeztetni a villamos kocsiokon mind a két perront, mint ahogy a legtöbb közúti villamos kocsi-n már meg is csinálták a két, a kocsi egész szélességét beelő üveglakatot — s akkor nem csap be olyan vehemensül a szél a kocsi-ba, ha az ajtókat nyitják. S a kalauzt meg a kocsi-zeve-tőt se veri az eső meg a hó — s manapság már ezeknek az embereknek a sorsa is szempont, amivel számolni kellene a közjó ambiciózus öre-
nek. Ez az új rendelet azonban semmivel se áll eszményibb magaslalon, mint amiben az áll, hogy — mondjuk inkább franciául, mert magyarul szörnyen izléstelen: — *Défense de cracher*.

— **A jótékony harács.** Nehéz munka az *Országos Izraelita Leánykiképzési Egyesület* panamájába világot deríteni. *Dr. Alkér Ernő* tanácsjegyző tegnap megidézte *Klein Bernátot*, az egyesület elnökét és utasította, hogy az utóbbi napokban gyűjtött pénz méra szolgáltsa be. *Klein* ma délelőtt is jelent és egy leszámolásfele papírszellet kíséretében átadott 10 forint 54 krajcárt. Amint a leszámolásból kiűnt, az úgnökök által egy- és kétkrajcárunkint tényleg gyűjtött összeg 88 forint 44 krajcár volt, ebből azok 40 százalékos jutalék címén 35 forint 26 krajcárt megtartottak maguknak, *Klein* elnök megtartott magának még hátralékos január havi fizetésének utolsó részlete felében 40 forintot, 2 forint 60 krajcárt pedig takarítás és apróbb kiadások címén. Így olvadt le a 88 forint 40 krajcár 10 forint 54 krajcár-ra. Alkér a lehető legsúlyosabb következmények terhe alatt utolaj felszólította *Klein*ot, hogy legalább az ő jogtalanul megtartott 40 forintnyi fizetési részletét adja vissza, — mire az elnök bevallotta, hogy az összeg nem áll rendelkezésére. A hiányt a tárgysorsjáték költségeivel akarta megokolni az elnök, ami azonban nem sikerült neki.

— **Az újságírórszjáték** második húzása 17-ön délután hat órakor lesz a Lipót-utcai új város-ház közgyűlési termében. *Halmos János* székesfevárosi polgármester szives előzékenységgel engedte át a *Budapesti Újságírók Egyesületének* a célra — még pedig a még hátralévő mind az öt húzásra — a közgyűlési termét, hol az érdeklődő közönség is megjelenhetik. A sorsjáték iránt egyre fokozódó érdeklődés nyilvánul: a közönség nagyban várszolja a sorsjegyeket, amelyek tudvalevőleg az összes busásokra érvényesek és 50 krajcárért mindenütt kaphatók.

— **Hangverseny.** A budapesti IX. kerületi II. iskola-szék és a tüzelő-utcai elemi iskola tanács-lete tegnap sít került hangversenyt rendezett. A változatos műsor során *Fenyves Sándor* fiatal művész, *Hubay* egykori növendéke kiváló begodjátékával szórakoztatta az előző közönséget, amely lelkesen megtapsolta. A műsor többi pontjai közül a *Sey Dezső* címballomjátéka, *Várkonyi Béla* zongora-játéka és *Pataky Róza* éneke tűnt ki.

— **J'accuse!** Éppen egy esztendeje annak, hogy ezt a merész szót Zola fölírta egy újság-cikk felé. És azóta alig történt valami különös eset. Felfordult a világ, de csak módjával, hogy a fölfordulás ne legyen semmi számbavehető elemre nézve végzetes. Zolát hajhásszák az egész világon, de nem nagyon, mert az annak is baj lenne, aki megtalálná, a francia politika reviziótáncot jár — mennett tempóban, nehogy akár erre, akár arra baj legyen belőle. Piequart még mindig tömlőben ül. Ez idő szerint éppen az a kérdések kérdése, hogy ennek az embernek, aki a maga igazáért mindent odaadott, szabad volt-e egy pohárrogot nyújtani, amikor már nagyon kiszáradt a torka a bírák előtt. A kicsi szempontok körülbelül maguk alá gyűrték a nagyokat s egy esztendővel a *J'accuse* után ott vagyunk, ahol voltunk egy évvel ezelőtt. Mindössze egy telegram érkezett az Ördögzigetéről, ami-oen *Dreyfus* Alfréd azt mondja, hogy sohasem árulta el Franciaországot — s ennek az ellenkezőjét nem is mondta senkinek. Aki ezt nem tudta egy esztendővel ezelőtt, az tartsa fel az újját. A *J'accuse* esztendeje meddő és szomorú — és ez idő szerint még sokkal reménytelenebb jövődönék az első napja, mint a melyik nappal az elmúlt esztendő kezdődött. Akkor azt mondtuk: egy Zola vette a kezébe az ügyet, tehát leteperni többé nem lehet. Ma már úgy látszik, hogy még ez a becületes nagy szó se elég ahhoz, hogy némely gazdaságról lehelljön a piros bélléses generálsköpenyeg. Csak Paty du Clam halt meg végerényesen, egy ur, aki még a halálával se tudott megfizetni a sok hitványosságát, amit életében megeselekedett. Az is nyom nélkül esett meg a zürzavarban, mint maga az esztendő, ami pedig szép, becületes, nagy szóval indult el az utjára.

— **A budapesti orvosok szövetsége** ma délután tisztújítói közgyűlést tartott babszázi *Schwartzer* Ottó elnöklésével az orvosegyesület helyiségeiben. Miután az elnök üdvözölte az egybegyűlt orvosokat, dr. *Hüttl* Himér föltitkárt terjedelmes jelentésben számolt be a szövetség múlt évi működéséről, kiemelve mindazokat az üdvös kezdeményezéseket, amelyek az orvosi tudomány, a tagok és a közegészségügy érdekében a szövetség kebeléből indultak ki. Sajnálattal emlékezik meg dr. *Müller* Kálmán miniszteri tanácsosnak az elnökségről való lemondásáról, de bizton reméli, hogy *Schwartzer* Ottó, akiben a szövetség egyhangú bizalma egyesült, meg fogja valószínűsíteni mindazt, amire elődje megadta az impulzust. A pénztári jelentés elfogadása után megalkották a tisztikart a következőképpen:

Elnök: babszázi *Schwartzer* Ottó. **Alnökök:** *Adler* Zsigmond és *Elischer* Gyula. **Föltitkár:** *Hüttl* Himér. **Titkár:** *Waldmann* Fülöp. **Jegyző:** *Drexler* Zsolt. **Pénztáros:** *Kurking* Emil. **Gazda:** id. *Glatz* Izor. **A választmány tagjai lettek:** *Árkóczy* József, *Erdélyi* Farkas, *Flesch* Nándor, *Fodor* József, *Freund* Arthur, *Friedrich* Vilmos, *Gerlóczy* Zsigmond, *Högyes* Endre, *Ippen* József, *Jendrasik* Ernő, *Kertész* Ábra. *Klein* Fülöp, *Lichtmann* Samu, *Lietmann* Mór, *Magyarovics* Mladen, *Esler* Hugó, *Pákozdi* Károly, *Rakosi* Béla, *Rézey* Imre, *Rózsaffy* Alajos, *Schermann* Adolf, *Sámeti* József, *Szilágyi* Sándor, *Tausser* Vilmos, *Temesvári* Rezső, *Varró* Indár, *Vladár* Márton és *Wein* Manó.

— **Level Manduországból.** A *Magyar Földrajzi Társaság* *Erődi* Béla dr. elnöklelte alatt ma az akadémiában felolvasó ülést tartott szépszámu hölgyközönség jelenlétében. Elsőnek *Lóczy* Lajos dr. tanár egyik volt tanítványának, *Gubányi* Károlynak levelét olvasta fel, amelyet Manduországból írt. Gubányi a felolvasónak bízataásra ment ki két év előtt Kínába, hogy a kínai vasutépítésnél résztvegyen. Sikerkült is neki egy nagyobb vállalatba fogni a szibériai vasut legtovábbabbi szakaszán, *Vladivosztk* kikötővárostól mintegy 250 kilométer távolságban. Itt 28 méternyi magas vasuti töltéseket épít és 28 méternyi mély bevágásban dolgozott. Nagyon megkedvelték őt a kínai munkások, mert jól bánik velük és nem csalja meg őket. Híre ment, hogy messze benn az erdőben van egy idegen vállalkozó, aki nem orosz, nem kanokuzák és sohasem iszik. Magas állásu orosz mérnökök hallgatják Gubányi véleményét. *Vladivosztk*ba utána jött a kínai császári vasutak igazgatójának levele, melyben mérnöki állást kínálta neki. A manduori vasutasság elnöke, egy orosz pénzügyminisztériumbeli elnök pedig egy ásutköltészetének kidolgozására kérte fel őt. *Gubányi* levele élelken vazolja a manduori vadonban való magános életét. Ezután dr. *Török* Aurél tartott felolvasást Amerika művelődéséről a Kolumbus előtti és utáni időkben. A felolvasásokat tetszéssel fogta ta a közönség.

— **Házasság.** Kecskeméti *Pethes* Béla lóvái kir. aljárásbíró a napokban jegyezte el őzv. *Favazó* Alajosné szül. *Jakabfalvi Kaszab* Franciska urnót. *Kaszab István* és neje szül. nyíri *Erdőgh* Vera leányát *Jász-Arkostállán*. — Dr. *Szenes* Zsigmond e hó 17-én vezetelt oltárhoz *Munkács*on *Króp* Marika kasszonyt. — *Werber* Izidor nyusterménykereskedő eljegyezte *Wirkman* Bertá kasszonyt *Zeebelyen*. — *Krawsz*

Soma zeneiskolai tanár eljegyezte *Wertheimer* Ilka kasszonyt *Besztercebányán*.

— **Felolvasás** Agvagyűvésgről tart holnap, pénteken délután 5 órakor felvilágosító előadást dr. *Warta* Vince miniszteri tanácsos műegyetemi tanár, az iparművészeti múzeumban. Belépőjegyek ingyen kaphatók az iparművészeti múzeum irodájában.

— **Az osztrájsorsjáték húzása.** Az osztálysorsjáték mai húzásán harmicezer koronát nyert 12592, ötezer koronát 56403, kétezer koronát 31410, 60.05, 6319, 10470, ezer koronát 73055, ötszáz koronát 14937 91637 73473 9929 41042 58821 67702 7827 16928 51360 25012 94417 29873 73629 20955 34376 26601 16645 58674 2240 8666.

Szilágyi Sándor.

(1827—1890.)

Budapest, január 12.

Abban a korban, mikor a magyar slot megint szabadabbban kezdett mozogni, Szilágyi Sándort elnevezte Erdély Horvát Mihályának. Ez a szálló igévé lett mondás azonban csak igen felszínesen jellemzi Szilágyi Sándort. Igaz, hogy történetírói munkássága főként Erdélyre irányult, de a hűdalom Erdély történetét soha nem írta meg, csupán egyes fejezeteit dolgozta föl kitűnő monografiáiban. Sem egyéni temperamentuma, sem életének külső körülményei nem adták meg neki azt a nyugodalmat, amelyre szüksége lett volna, ha meg akarta volna írni a bércecs Erdély történetét. Az otium idejét, melyre pedig minden nagy történetíróknak szüksége van, — ő nem ismerte. A minap, hogy betegségének válságosra fordultáról egyik közelálló tisztelőjét megkérdezték: „Mihogyan baj van, válaszol az, már a korrektúra sem érdekli”. S ebben a megjegyzésben benne van Szilágyinak két kiváló jellemvonása: az elpusztíthatatlan munkakedv, mely életének minden szakában végig kísérte s az az eleven, örök ifju temperamentum, melyet mindenki bántott benne.

Valóban soha senki sem látta őt munka nélkül — és soha senki sem látta őt állandóan levezve. Pedig az élet őt sem kímélte meg, őt is sok veszteg és csapás sújtotta — de megtörni nem tudta s nekem most is úgy tűnik fel, mintha szelid ironiával mondaná a nagy kaszások: nem halok meg egészen. Bizást emondhatjuk azonban mi, hogy nem halt meg. A *non omnis moriar* valóban senkire sem illik oly határozottan, mint ő reá. Írói tevékenységét egy felszáradt meghaladó kornak könnyvált tevő eredményei hirdetik, hatását az egész fiatal történetírói generáció s emlékeit mindenki kegyelettel fogja őrizni, akit jó sorsa véle öszhezozott. Mit dolgozott, ki tudná hamarosan rejeztrálni. 1845-től mostanáig, a *Reglőben* megjelent *Utirajzoktól* a *Küldy könyvébe* írt dolgozatait, újságban, folyóiratban, almanachban, emléklapokban, tudományos közlönyökben s önálló kötetekben megjelent munkáinak összegyűjtése bizonyára hosszabb időt igényel, mint első tekintetre gondolnók. Egyetlen oly történeti irányú vállalat sem keletkezett az utóbbi időben, amely őt nélkülözni tudta volna s egyetlen szerkesztő vagy kiadó sem hagyta el őt a készségezen megírt és pontosan be nem küldött kézirat nélkül. Csodálatos gyorsan dolgozott és senkitől sem tudott megtagadni semmit. Ily módon magyarítható meg, hogy a Történelmi Társulat kiadványait, a *Száradokat*, *Történelmi Társulat* s a *Történelmi Eletrajzokat* szerkesztve még mindig rárt, hogy az Athenaeum nagy millenárius történetét gondolja, hogy e mellett mindenkor tudott időt szakítani az *Erdélyi Országgyűlési Emlékek* kiadására, saját tudományos dolgozatainak, önálló kötetekének. Kiseb értekezéseinek stb. stb. megírására. Mintha a mitologia magazestű alakja tamadt volna föl s vállalta volna számára az a sok munkát, amelyet Szilágyi Sándor maga el tudott végezni. Nulla dies sine correctura — de az ő csodálatos munkásságát még így is nehéz megérteni.

Történetírásunkban Szilágyi Sándor érdemeit nem csupán művei, a szerkesztésben és kiadásában megjelent publikációk és földolgozások, folyóiratokban, lapokban elszórt értekezései, cikkei hirdetik, hanem az hatás, melyet kortársaira gyakorolt. A magyar történetírásnak nem volt eddig nálánál nagyobb jövője. Mert ő e mellett, hogy maga folyton dolgozott, hanem maga mellé minden vállalatához kiváló munkatársakat tudott szerezni s e mellett maga köré egy új historikus nemzedéket tudott nevelni, amelyre nyugodtan hagyhatta a magyar történet művelését. Másrészt pedig vállalataival be tudott jutni az egész magyar társadalom minden osztályába, s érdeklődést tudott keiteni a nemzeti mult iránt. Egymaga töbet tett a magyar történettudomány népszerűsítésére, mint előtte bárki s az az eredmény, melyet a Történelmi Társulat a történeti érzéknek a fölkelésére és ébrentartására gyakorolt, nagy részt az ő műve, az ő munkásságának eredménye. Sőt maga a Társulat is részben Szilágyi Sándor alkotása, s az ő hatékony lelkére mutat az a nagy történetirodalmi

mozgalom, melyre az utolsó huszonöt-harmenc esztendő lefolytatban visszaemlékezőnk. Ott állott az alakuló Társulat bölcsőjénél s rendületlen hittel és önfeláldozó buzgalommal dédelgette mindenkort, most és nemrégiben is, mikor megíngani látszott, aghis leléthet öntötte bele és meg nem szűnő izgatással galvanizálta új életre és csüggedés nélkül hirdette annak jövődől felvirággzását. Az idők forgása kegyelmes lett hozzá, megengedte, hogy reményeit teljesedni lássa, s rajta csakugyan betelt az iras ígéréte, hogy aki hisz, felemelkedik és vigasztalást veszen.

Szilágyi Sándor életében van egy időszak, amelyet az új nemzedék már hibről is alig ismer, a mikor működésén és reménykedésén először télt be az irás igazsága, melyet előbb fűntebb olvastunk. 1849-ben, Szegedről a főserget követte, jelen volt a temesvári csatában s mikor mindennek vége volt, kerülő után, menekülve s bujdosva ért le Pestre. Szomorú, rideg és német város volt akkor Pest. Ami magyarra tette volna — megszibadt, vagy megtört. A diákok, a megye, az irodalom mintha kihaltak volna belőle. Mindenki levert volt, csak Szemere Pál és Szilágyi Sándor hirdették a jobb jövőt. Amaz öreg és magába vonult, emez ifju és vérmes reménysággal oltotta a jövő hitének első csirját a nemzetbe. Ebbe a kietlen és megfélemlített német városba Szilágyi vállalatai öntötték először lelket. Kifogyhatatlan volt terveiben és ötleteiben, soha sem csüggedt és mindig készen volt a legnagyobb zaklatások elviselésére. Arra törekedett, hogy az irodalmat megszólaltassa, az írókat visszacsalogassa Pestre.

E végre egymásután adta ki különféle vállalatok, melyek gyakran alig értek néhány számot. Ő nem soká bazozott. Mikor az *Emléklapokat* beütötták, új vállalatot indított *Pesti Röpivek* címmel, de a régi szellemben. Ennek csak tíz száma jelent meg s ő már a *Nagy-Enyedi Albumon* törte a fejét. Egymásután adta ki a *Forradalom története*, *Férfiai*, *Végnapjai* című dolgozatait, melyekben kigyósimasággal kerülte el a cezura aggasztásait, egymásután irította meg vállalatait, melyekben mindig volt magának s iróárságnak biztató, vizsgálzó s megnyugtató szava, amelylyel a nemzet öntudatát ébrentartani, a forradalom dicsőségét magasztalva, a jobb jövőt hirdette, a nemzet reménységét táplálni tudta. E vállalatok *Macchio* es. kir. tábornok elmozdítatása után *Heintzel* tábornok kinevezésével rendre megrekedtek. Amaz generózus katonavolt, aki Szilágyi szeretni és becsülni tanulta, emez affele rendőrhatalom, rideg és kíméletlen, akivel sok kellemetlensége volt. Azonban az általa elbhintett mag kikelt, az irodalom mozogni, a nemzet ébredezni kezdett. Megindult lassan a passzív rezisztenciában öntudatosan nyilvánuló politika, sőt könyvnyelmu tervek fakadtak. S a megváltozott viszonyok között Szilágyi már nem az agitáció, hanem a mérséklet embere volt. Tudta, miért: halalos k cikázat lett volna egy újabb izgatásból támadt mérközés, míg a rezisztencia csak növelhette a nemzet erejét. A fővárost elhagyva Kecskeméten, majd Körösön nyert tanári katedrát s mind a két helyen nagy hatással működött, különösen Körösön, Arany János korszakában.

Mennyi kedvenc reminiscencia fűződik a körösi élethez s milyen nagy jelentőségű volt az Szilágyira, aki itt lett atyjának, a híres professzornak és historikusnak, tudományos irányában is méltó fia és örököse. A történetírás vonzó titokz tössága Körösön lepte meg s bilincselte le. Ez volt azután életének egyetlen föladata s e téren aratta munkásságának legszeb kalászait. Erdély felé fordult, a memoire-irodalom köztött le figyelmet s adak neki ösztönt Erdély irodalomtörténetének megírására. E munka közben elleste, hogy a memoire-írók csak nagy ellenőrzéssel s erős kritikával használhatók. E tanulságot nagyon h sznosan alkalmazta ugyan műveiben, de nagy kárral magyarázta, mikor barátai arra kérték, hogy memoire-írja meg. Nem akart cseskedni s félt az emlékirók elfogultságától. Ime történetírói kvalitásának újabb jellemző vonásai. Pedig, ha ő emlékeit öszzeírja, milyen gazdag forrása lenne legújabb korunk történetének s mily vonzó olvasmánya lett volna a magyar közönségnek!

Mert Szilágyi könnyen és vonzóan írta történelmi műveit s mindig befentes volt az iróvilágban, sőt a politikában is. Egykor, huszonöt éve, megírta a *Pesti Naplónak* a forradalom utáni évek eletrajzát. Ez a részlet izelttől e toliban maradt emlékeinek s mennél nagyobb élvezettel olvassuk, annál jobban sajnáljuk, hogy emlékei megíratain maradtak. Az emlékirók minden vonzó tulajdonsága megvolt benne, mily kár, hogy az az egy hiányzott, amely mindenikben megvolt — személyes hinsága. Mert ő hiú volt ugyan, de nem magára, hanem szűkebb hazájá, kedves barátai és tanítványai, szóval környezete nimbusára. Ezt is a történelem szeretele csöpögöttte

belé. Erdélyben találta meg a független magyarság politikai és nemzetiségi konszolidációjára a történelem példáját, s tanítványisában biztosítva látta, hogy iránya és lelkesedése nem kísérik őt sirjába.

Milyen fiatalos bével s mennyi nemességgel emlékezett meg legutóbb Szabó Károlyról, egyik legkedvesebb barátjáról tartott emlékebeszédében! Hogyan bámultuk kedvére s tüze frissességét, nemes páthosztát és a barátságának őszinte kultuszától nem befolyásolt ítélet-mondását! Ősz szakála s fehér hajától árnyékolt arca szinte kipirult az előadás hevéből s a pillanatokban visszavarázolt bennünket fiatal korának tüzes éveire, mikor a világba lépett, irogatni kezdett, mikor az elalélt nemzetet ébresztgetni s az eltemetett multat bontogatni kezdte, mikor az erdélyi és magyarországi történet dolgoknak fáradhatatlan kutatására indult. Ettől az időtől mostanig nemzedékek kísérték lelkeségének lobogó fátylóját, melylyel a multba világított nemzedékek szeretete és tisztelete kísérte a merész és fáradhatatlan fátylavívőt s ezután nemzedékek fogják ápolni emlékét az öreg méltóságos urnak, aki bár nagy kort ért, sohasem volt öreg, bár nagy méltóságba emelkedett, mindig Sándor bácsi maradt, mert szívét a lelkesedés és a szeretet lakták.

Erdélyi Pál.

Szállási Sándor már hosszabb ideje beteg volt, de csak legszűkebb környezetbe tudott aggasztó betegségéről, mert ez idő alatt is szorgalmasan dolgozott. Vagy három hét előtt szélhűdés érte az öreg urat, amelynek tünetei annyira enyhültek, hogy az orvosok is biztalt felgyógyulásában. Tegnapi este azonban állapota újra aggasztóra fordult úgy annyira, hogy már beszélni sem tudott és környezetét sem ismerte föl. Reggel beállt az agónia és az öreg tudós az éjjel 1/2-12-kor nővére karjai közt kiszüvedett.

Silberstein-Ötvös Adolf.

— 1844—1899. —

Budapest, január 12.

Halálos tusa nélkül halt meg ma reggel háromnegyed nyolc órakor dr. Silberstein Ötvös Adolf, de élete négy hónap óta folytonos agónia volt.

Mint a halálra ítélt a síralomházban, úgy ült Silberstein Adolf sápadt, lesoványodott arccal széles karosszékekben gyár-utcai lakásán. Rendesen a kiszögellő líves erkély egyik sarkában ült, a honnan ki lehet látni az Andrássy-utrá és a Teréz-körtnek egy kis részletére. A nagy közeledésnek ezen a két vonalán forrt, pezsgett az eleven élet, szakadatlanul zsongott a napi munkáját kergető vagy gondtalanul, jókedvvel sétáló sokaság, dübörögtek a nehéz kerékú omnibuszok, suhantak a puha, ragyános fogatok és csilingelve vágattak egymás után az emberekkel megtömött villamos kocsi. Az életnek ezt a kedves, zajos, folytonosan változó képét nézte mélázva, székéhez köve a beteg író s a komor sejtelmek egy-egy pillanatában talán föltárlt előtte a szintelen, néma, örök egyformaság bírodalma, ahová nemsokára el fog indulni a végzet szigorú rendeletéből.

De nem! A mi elhunyt barátunk meg volt kímélve a halálsejtelmek gyötrelmeitől. Az orvosok felével ezeltől lemondtak életéről, mindnyáján, akik ismerték reménytelen állapotát, agórára számláltak a napokat, — csak neki magának nem volt setelme sem arról, hogy milyen közel van a végső határhoz. Folytonos baldoklása közben folytonosan az életről ábrándozott; esztendőkre osztotta be az életét a halálos beteg, akinek már csak napjai, órái voltak. Tele volt a feje merész plánumokkal, március kezdetén a Rivierára akart utazni, hogy gyönyörködjék a tengerben, nagy súlyt vetett arra, hogy a Kisfaludy Társaság rendes tagjai közé ajánljam és egészen neki lelkesedett, amikor arról beszélt, hogy milyen fényes víg operával fogja meg-jándékozni a fővárost.

Azoknak, akik utólagra látogatták meg, még tegnap delután is azt beszélte, hogy jannár végén újra fölveszi a kritikusú tollat és írni fog a Nemzeti Színház valamelyik közelálló premiéréjáról. S a mikor tegnap éjjel a kiszögellő fülkéből beteggyábjába vándorzott, azzal a megokollással háritotta el magától az éthert, amivel a felesége megkínálta, hogy nincs rá semmi szüksége, mert csodálatosan jól érzi magát. Ezek voltak az utolsó szavai. Elaludt az élet, a gyógyulás, a jövő gondolatvilág és nem ébredt fel többé. Reggel felé a földközli lélekzet örökre elakadt. Kéthet-háromat éhajtott s mire a felesége és egyetlen fia, aki éppen készülődött, hogy a gimnáziumba menjen, hozzá sietett, Silberstein Adolf nem volt többé az élők sorában.

Silberstein Adolf művei legnagyobb részét nometlenül írta, de működésével első sorban a magyar

irodalomnak használt és halála a magyar irodalom nagy vesztesége. Kevesen emléklődtek jobban a magyar szellem alkotásaiért, kevesen szólta hozzá alaposabb tudással és nemesobb öntelenséggel a magyar irodalom dolgaihoz, kevesen kívánták lelkeőbb szeretettel a magyar kultúra föllandulását, mint a mi kedves elhunyt barátunk.

— Mindazok, akik huszonöt év óta máig valami figyelemreméltóbb munkával léptek a magyar irodalom sorompói közé, kivétel nélkül megkapták tőle a bátorító szót, vagy az irigység nélkül, pazar kézzel osztott elismerést. A kritikus hivatását senkiesem fogta föl nemesebben. Szerette azokat, akiket megkritizált és nem elriasztani, megbélyegezni, agyondorogolni, hanem javítani akarta őket. A hibákat észrevette, de gyűlölet nélkül, gyöngéden mondta el, hasonlóan abhoz, aki a téves uton, az örvény szélén járókat szeliden kézen fogja és a tapasztalt kalauz biztosságával vezetői őket a helyes ösvényre.

Erős, tekintélyes állást foglalt el a Pester Lloydnál, de állásának a tekintélyével sohasem élt vissza, hatalmát nem fitogtatta sohasem, kitűnő tollát mindig az igazság fegyverének tekintette és sohasem használta méltatlanul. Mint esztetikust, mint filozófot, mint kritikusnak csak az eszmék, az elvek, a magasabb szempontok érdekelték. Ezért állott tőle távol minden önző és durva személyeskedés, noha sokszor voltak polemiái és tollát sokszor Európa legelső tekintélyeinak a sulyos fegyverével mérte össze. Büchnerrel, a materializmus egyik fő-fő apostolával vívott harcában briliáns lendülettel védte a maga ideálisabb álláspontját és az érdekes küzdelemben hatarozottan ő maradt a győztes.

Silberstein olyan tudós volt, akait a hírlapírás művészsége tett s aki a zsurnalisztikának fényt, nimbust adott a maga roppant műveltségével és lelkének derűlő finomságával. Hétről hétre írta ő is a cikkeiket, mint minden újságíró, de abban, amit ő produkált, maradandó az érték, annak a tartalom sulya és a stíl művészsége adott állandó bcseset, arra egy magrasírópít, elfogulatlan, univerzális műveltség, tiszta judicium és előkelő lélek ütötte rá a maradandóság bélyegét. Ezért volt érdemes hat vaskos kötetbe gyűjteni mindazt, amit Silberstein Adolf huszonöt év alatt gazdag produktivitással szerzett hírlapokban és esztétikai füzetekben. Ezek a kötetek az elhunyt író kiemelkedő momentumai és nevét fenn fogják tartani a magyar irodalomban, annál is inkább, mert három kötetét magyarul írta és ezek közt vannak legértékesebb művei: a *Dramaturgiai dolgozatok*, a *Magyar esztetika diadémján* és az *Aristoteles-kommentár*.

A magyar drámaiadalom sokáig gyászolhatja Silberstein halálát. Ki volt lelkiismeretesebb bírálója és lelkeőbb barátja drámaírónak, színésznek a mi elhunyt társunknál? Tizenkilenc évig a Nemzeti Színháznak egy premijerét sem mulasztotta el és beható, nagy stíll, fíjakarattal figyelemzető kritikáiból mindenki okulhatott, aki nem ostobán hü és vak a kritika tanácsaival szemben. A színház volt éltető eleme. Annak a levegőjében érezte magát jól. Magasra emelkedett és örömet idézőtt a filozófia és a természetudomány régióiban is, (bizonyosság rá a *Természet bibliája*, ez a hatalmas elmélkedés, a Renanról, Mendelssohn Mózesről, Nietzscheről, Giordano Brunóról írt gyönyörű tanulmányok és a *Filozófia levelek egy asszonyhoz*), de a színház vonzotta legjobban, egész szeretetét és írói működésének javát a drámaírók és színészek gárdájának szentelte, akiknek egy részéhez a privat életben is gyöngéd barátság csatolta.

Silberstein Adolf a régi és újabb magyar költők, drámaírók, regényírók műveiből sokat lefordított németre. Ezzel is bebizonyította hazájához való hí szeretetét. Európának írt, de a magyar szellemet magasztalta föl írásában. Előtte, aki mesterségesen írt németül, tarva-nyitva állott a nagy Németország. Fiatal korában a német irodalom korifeusai közt élt és olyan kapacitások, mint Laube, Gottschall, Dingelstedt, barátságukra méltatták. Ha Németországban marad, nemsokára hírt, elismerést, hanem a legfényesebb pozíciókat viharta volna ki, és gazdagon dotált állások közt válogathatott volna. De Silberstein nem maradt külföldön, mint Max Nordau, néhai honfíltársunk. Valami visszaparancsolta közénk, hogy elhagyva németországi fényes karrierjét, nekünk éljen, nekünk írjon, nekünk szentelje mindazt, amit lelkében, agyában összegyűjtött.

Vissza jött, harminc évig köztünk élt, kincseit elosztogatta és meglehet, hogy ugy halt meg, mint Epaminondas és koporsójában minden vagyonát magával viszi a temetőbe. De még sem maradhatott Németországban. Vissza jött. A szív hozta vissza. Az, ami most ötvennégy éves korában megölte.

Abányi Eml.

A maszáz alkonya.

— Trágédia két jelenetben. —

Perczel Dezső belügyminiszter a törvényhatóságokhoz int'zett körrendelettel szigoruan megrendszabályozta a maszörököt.

Szerelőik:

Perczel Dezső belügyminiszter.

Patti Adelina.

A hírnök.

A maszörök kara.

— Idő: jelenkor. —

I. JELENET.

A hírnök és a maszörök kara.

A hírnök:

Hallgassatok szavamra figyelemmel, Ti izmos, osontos öklü mord legények, Mert számotokra fontos hírt hozok, Melyből kifejlík a trágédia Valódi jó antik szabály szerint. Nagy számalommal hirdetem titektek Az új időt: a maszáz alkonyát! Már nincs többé szelíd derék-gyuras, És vége lójas a szép öklöndözésnek, Amely a bájnos női hátakon Nem egy piros rózsát hagyott nyomul. Nem halljuk már a paskolás zenéjét A csacska csermely huncut ütemében, — Söt úgy akarják a nagy istenek, Hogy a kemény maször ne kenje többé A férfias erőtlü durva kézzel A gráciának legnagyobb csudáját, A földnek búvájós költészetét:

A női lábat!

De oh, még nékem is edzett lakájnak, Ki sok rutinnal hirdetem nyugodtan Régóta már az égiek parancsát, — Szavam' szegi és zokogásba fullaszt, Midőn azt kell, hogy tudotokra adjam, Hogy már ezentúl csipni sem szabad. Ezt küldi nektek hírlü az Olympról Perczel Dezső. — Ajánlom magamat.

(E.)

A maszörök kara:

Zengjen a dal-okogó panaszában!

Nézétek az ifjú maszázsnak

Im oly kora s irhelyet' ásnak

Már most divatos tavaszában!

(Sirva.)

Oh szörnyü a végzet erős akarata!

Mindent leteríthet a sarga kaszár,

Ki áldoztat' le a sírba ragadja, —

Ah hol van a módszer, a drága maszázis?

(Kétségbeesve.)

Oh jöszötk! A vigasz örök helye vár,

És fölvidul újra a szürke határ!

Az sir, aki dóre! Vigasztal a löre!

A borba a búval! Kocsnamba, előre!

(E.)

II. JELENET.

Perczel Dezső és Patti Adelina.

Patti:

Eljöttem önhöz némi merszszel,

Bár rossz fiúnak tartom önt. —

De lassa, kérem, drága Perczel,

Ön engem szörnyü búba dönt!

Perczel:

Csupán azt kérdem meglepetten:

Mivel okoztam ezt a gyászt?

Patti szemrehányással:

Ön megtiltotta rendeletben

A legjobb módszert, a maszázst!

Perczel szabadkozva:

Boesánat, nagyság, — a gyakoriat...

És Chyzer Kornél... mondatom...

Patti dühösen:

Ej mit? Ez mind ravasz fondorlat...

Perczel:

Beszéljen nyíltan, szabadon!

(Leülnek.)

Patti:

Hallgatson, kérem, hát meg engem,

Ki, mint szakértő, szólhatok! —

Nótámat már régóta zengem,

És sikerem tengernyi sok.

Hanem a szívem, ah a szívem

A sok nótától gyöngö lön, —

Epedtem ah szeretni híven,

És szeretnetni rémitón.

Bejártam bétszer a világot,
Élveztem gyakran sok plezír,
De búrra, mely szívembe vágott,
Schol se leltem meg az irt.

Perczel (részvétellel):

Szegény asszony, szánom valóban!
Ha tudná, hogy mily szánalom —

Patti (élénken közbevág):

Oh kérem, most már minden jól van,
És szivemet nem fájlalom.

Mert minden bűra, gyötrelmre,
Mely kínoz, éget, szúr, kiráz,
A legjobb gyógyír, istenekre,
Egyszermindenkor — a maszáz!

Perczel (megindultan):

Ezért lett a maszörnek felesége?!

Patti (örömmel):

Valóban így van . . .

Perczel (bánkódva):

Ah elég-e,
Ha szánom-bánom tettemet?!

Patti (föláll):

Keressen csak föl engemet
Ott *Craig-y-nosban*, kérem, *Craig-y-nosban*,
Ahol az élet csupa báj-varázs,
És ahol megtart pozsgásan, pirossan
Őrök szépségben engem a maszáz!
(ÉL.)

Perczel (egyedül):

Ha meg találnék végre bukni mostan,
Van hely, hová az ember elmehet.
Ah *Craig-y-nosban*, kérem, *Craig-y-nosban*
Az élet igazában szép lehet! . . .

(Külvilról kiáltások: *Megbukott a kabinet! Abucg Perczel!*)

Perczel fájdalommal mosolyal:

Megbuktam hát?! Oh ostoba tömeg,
Amely saját vesztét nem érti meg!
Most már nem adhatok ki új ukaszt, —
Jaj, eltörültem végleg a maszáz!

(Külvilról láрма. Ének. A berugott maszörök kara
közéleg. Részeg duhajkodás.)

A maszörök kara énekel:

A virágnak megilltani nem lehet stb.

Perczel látnoki módon:

Oh értem, értem a jövő dalát,
Már látom a maszázis új hajnalát!

— Függöny. —

G—ly.

FŐVÁROS.

(*) **A képművészetekért.** A székesfőváros képművészeti bizottsága ma délután ülést tartott. *Rózsavölgyi Gyula* alpolgármester elnöklése mellett, *Rónay Károly* fővárosi ügyvéd, mint néha *Millacher Lajos* végrendeleti végrehajtója, előterjesztést tett a Millacher-fele diszku létesítése tárgyában. Millacher volt budapesti polgár, amint már említettük, 20,000 forintot hagyományozott arra a célra, hogy a budai rész valamely téren diszkutat állítsanak. A főváros a hagyományt elfogadta s megbizta a képművészeti bizottságot a föltételek megállapítására. Ennek folytán ma elhatározták, hogy a pályázati fölhívást a végrendeleti végrehajtó írja ki, a képművészeti bizottság részéről megállapított szövegében. A főváros és a végrendeleti végrehajtó két-két szakértő bíráló tagot küld ki; a munka kiadásáról az utóbbi gondoskodik, a tanács ellenőrzése mellett. A diszkutat a rendezés alatt levő budai Vigadó-téren állítják föl.

Holló Barnabás bemutatta a Wesselényi emléktábla mintáját, amely azt a jelenetet ábrázolja, amidőn Wesselényi az 1838-iki nagy árvízkor ment a házak tövére menekült embereknek. A mintát, némi módosítással, elfogadták.

Kömermayer Károly volt polgármester arcképét *Stettka Gyulával* fogják megfestetni.

A **Liget-i-fele két szobornművel:** kacás leány és rákász fia, a városligeti műcsarnok előtt levő parkba helyezik.

Elvileg elfogadta a bizottság **Farkas Miklós** ajánlatát a humorisztikus tárgyú szobornmű (nagy váza, alakokkal) elkészítése iránt; javaslatot tesznek a tanácshoz a kivétel tekintetében. A mintát, amelyet **Farkas** bemutatott, szintén megszerzik. Javasolja a bizottság, hogy a főváros vegye meg **Mervei Viktor** nak a Budapesti távlati képét ábrázoló festményét.

Bánffy diszpolgársága.

Budapest, január 12.

Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága nagyszámú küldöttséggel jelent meg ma a miniszterelnökségi palotában, hogy báró **Bánffy** miniszterelnöknek ünnepélyes módon átadja a diszpolgári oklevelet, amelynek átadását egy néhány héttel ez előtt a törvényhatósági bizottság tulnyomó többsége egy elenyésző kisebbséggel szemben határozta el. A fényes gyülekezet, amelynek élén **Márkus József** főpolgármester adta át a miniszterelnöknek a kiváló műbecsű diszpolgárnyalt, a politikai élet számos kitűnőségeit és a fővárosi társadalom számos jelesét foglalta magában. Ott voltak a főpolgármester környezetében: **Halmos János** polgármester, **Matuska** Alajos alpolgármester, **Rózsavölgyi Gyula** alpolgármester, **Sipőcz László** árvaszéki ülnök, **Vaszhillevits János** tanácsnok, **Rényi Dezso** főjegyző, **Toldy József** főügyész, dr. **Schermann Adolf** főorvos, továbbá a törvényhatósági bizottság tagjai közül **Darányi Ignác** földművelésügyi miniszter, **Benke Gyula**, **Berzevich Albert**, **Heltai Ferenc**, **Lánczy Leo**, **Légrédy Károly**, **Lukács Béla**, **Merei Mór**, dr. **Neumann Ármin**, **Országh Sándor**, **Szivák Imre**, **Radocza János**, **Ráth Péter**, dr. **Sámal László**, **Tolnay Lajos**, **Vörös László**, **Weisz Berthold** országyűlési képviselők, lovag **Brám Miksa**, **Szóll Ignác** államtitkár, **Jellinek Henrik**, **Hlivós József**, **Tenczer Pál**, **Thék Endre**, **Szalay Péter** stb.

A miniszterelnököt, midőn a terembe lépett, a küldöttségi tagok meg-megújuló élénzessel fogadták. Az élénzés lecsillapultával **Márkus** főpolgármester lendületes beszéddel üdvözölte a miniszterelnököt és átnyujtotta neki a diszpolgári oklevelet, mint jelét a bizalomnak, amelylyel a fővárosi polgárság tulnyomó része a miniszterelnök működését a jelenlegi nehéz viszonyok közt is állandóan kíséri. Az élénzés lecsillapultával báró **Bánffy** Dezso miniszterelnök következőleg válaszolt:

Méltóságos főpolgármester ur! Igen tisztelt urak! Budapest székes főváros polgárai, képviselő-testületének tagjai, nekem a megízseletés folyán ez idő szerint — méltóztassanak megengedni, úgy mondom — polgártársaim! (Élénzés.)

A szeretet, a tisztélet és bizalom kifejezéseként mint méltóztatott mondani, hozzák a diszpolgárrá történt megválasztásomról szóló ezen oklevelet, melyért méltóztassanak őszinte köszönetemet és hála-mat fogadni el.

Az ember születésénél fogva véletlenül lesz illetékes egy községben, egy városban, lesz annak polgára. Szerencsés az, aki egy tekintélyesebb, nagyobb jelentőségű helynek polgáraképpen születhetik vagy ilyennek illetőségét szerezheti meg; de rendkívül nagy kintetés az, ha a közbizalom, a szeretet, a tisztélet hozza az embernek a polgári jogot, ez hozzá olyan helyről, mint amilyen kétségtelenül első Magyarországon Budapest székesfővárosa. (Élénzés.)

Ezen legmesszebb menő kintetését ért engem, midőn a szeretet, tisztélet és bizalom kifejezéseként, megválasztván Budapest székesfőváros diszpolgárává, ezen oklevel átnyujtasával most ennek ténylegesen, hivatalosan adnak kifejezést. Hát kétségtelenül én erre igen nagy súlyt helyezek. Nagy súlyt helyeztem volna rá minden körülmények közt, bármikor jön is az, mert utóljára nem kisiny dolog a legelső törvényhatóságnak diszpolgárára megválasztani. De, nem tagadom, kétszeresen, fokozottan nagyobb súlyt helyezek rea akkor, midőn ez történt a legközelebbi időben, éppen azon időben, midőn személyem, politikám, hivatalos állásom ellon a legadatról hanc indítottatok meg és a politikai és társadalmi boldogság leggaladabb fegyvereivel támadattam meg. (Zajos felkiáltások: Igaz! Ugy van!)

Ezen pillanatban kétszeresen, fokozottabban helyezek rá súlyt és tudom értékelni, méltatni azon figyelmet, azon bizalmat, azon tisztéletet, melyben részesültem, s tudom azt megköszönni; mert midőn egyfelől a személyem iránt tustott jóakaromnak tekintem, másfelől tekintem azt követett politikám, a követett irányzat helyeslését (Élénk helyeslés), elismerésül annak, hogy azon irányt, amelyet a jelenlegi kormány követ, helyesli a székes főváros nagy többsége. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.) Az adott körülmények között megerősítést, sőt biztatást nyerek arra nézve, hogy ez irányt követve, Magyarország érdekeinek, a magyar állam nemzeti fejlődése érdekeinek teszok eleget (Élénk helyeslés), amit helyesel a főváros polgárságának nagy többsége, azon fővárose, amely kétségtelenül, mint a magyar állam társadalmi és politikai életének fokusa, kell hogy a kiinduló, kisugározó pontot nyujtsa, kell hogy helyeslésével a legerősebb igazolást adja meg. (Élénk tetszés és helyeslés.)

Ezen nehéz viszonyok közt, midőn őszinte hálával és köszönettel fogadom azon kintítését, amelyben részesítettek, méltóztassanak meggyőződve lenni, hogy jövőre is, az elfoglalt és követett iránytól el nem térve, törekedni fogok Magyarország nemzeti államának fejlődése érdekében, addig, míg módomban lesz. (Leles helyeslés), addig, míg hivatalos állásomból kifolyólag azt tehetem: miniszteri minőségben és azután is, ha jönnék ide, mint egyes polgára Budapest székes fővárosának, ezen irányt követni. (Élénk helyeslés és élénzés.)
És azt hiszem, hogy e tekintetben egészen nyu-

godtan mondhatom, hogy az, amit a főpolgármester ur mondott, és aminek én igyekeztem ezen rövid szavakban visszhangot adni, általános az ország nézete is (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.), hogy Budapest székesfővárosa helyesli azon irányt, mely az ország érdekében van (Igaz! Ugy van!) és azon magyar nemzeti állam megalakítása érdekében maga jár elől; maga jár elől, mint az értelmisségnek, mint a vagyonnak központja és gyujtonja, mint amely a maga példájával igyekszik az országnak jó példát és irányt adni. (Igaz! Ugy van!)

És azt hiszem, hogy éppen a mai pillanatban, midőn az ember igazán fájdalommal és rémülettel gondol a helyzet komolyságára, kétszeres érteke van annak, ha az ország központja nem engedí magát elzavartatni a nyugodt megfontolás teréről (Igaz! Ugy van!), nem engedí magát felizgattatni hamis, téves, igazságtalan jelszavak által. (Zajos helyeslés.) hanem nyugodt magatartásával megmutatja az országnak is azt, hogy nyugodt magatartással kell a megzavart egysúly középette is biztosítani az ország érdekeit (Élénk helyeslés) és az adott körülmények közt példát ad arra, hogy miként fogja fel a helyzetet az ország legutolsó közsege is. (Élénk tetszés.)

És én azt hiszem, ha a jó példa, ha a jó hang, ha a jó irányítás Budapest székes fővárosából indul ki, kevesen lesznek a megzavarhatók, kevesen lesznek a félrevezethetők. (Igaz! Ugy van!) mert a fókusból, a központból, mert a magyar állam székes fővárosából kiinduló hangulat irányadó, döntő, vezető fog lenni.

Azt gondolom, hogy akármilyen nehézek a mai körülmények, akármilyen mérvben igyekezenek egyesek, és talán többen is, a helyzetért való felelősséget a kormányra, a kormányt támogató többségre hárítani. Budapest székesfőváros példája, mint az ország által követett megállapodás, megnyugvást fog nekünk adni arra nézve, hogy tisztában lehetünk az iránt, hogy a felelősség kit miként terhel. (Helyeslés.)

Ki kell a mai helyzetből bontakoznunk és én azt hiszem, a józan közvélemény lehetővé is teszi, hogy kibontakozunk. Ezen kibontakozás munkájára vállalkozik ez idő szerint is a kormány, és ezen kibontakozás munkájának segítségére, helyeslésére kell, hogy mindig, ezen alkalommal, midőn szerencsém van itt az urakhoz, kérjem helyeslő támogatásukat. (Hosszantartó lelkes élénzés.)

Méltóztassanak meggyőződve lenni, hogy akár a békés megoldás lehetőségét fogjuk megtalálni, akár — ha ez, sajnos, esetleg megtalálható nem lesz — kénytelenek leszünk a legerélyesebb, a leghatározottab b akciót megindítani, fötörekvésünk mindig az lesz, hogy a törvényes határokat meg tudjuk tartani, hogy a törvények lehetőleg sérelmet ne szenvedjenek, hogy az alkotmány meg ne inogjon (Élénk helyeslés.); semmivel sem fogunk többet tenni, mint a mennyit az adott körülmények közt föltétlenül tenni kell, de azt meg fogjuk tenni (Zajos tetszés, helyeslés és élénzés.), mert kötelességünk a rendet helyreállítani. (Élénk helyeslés.)

Én azt gondolom, hogy az egész ország érdekében van, az alkotmányos élet nyugalmát és rendjét biztosítani. (Hosszantartó élénk helyeslés.) én azt gondolom, hogy az egész ország polgársága és mindenkefelt Budapest székes-főváros polgársága is ennek biztosítását kívánja. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.)

Erre fogunk törekedni a békés megoldás utján, erre fogunk törekedni, nem kétiem, hogy eredményel, ha erőleyesebb rendszabályokhoz kell is nyúlni. Mindenesetre, ezen a téron a főváros példája, a főváros helyeslése, a főváros támogatása első sorban döntő. Ezt reménylem, ezt kérem azaktól, akik az ő sziveségük folytán, tiszteltüknek, szeretetüknek és bizalmuknak kifejezéseként engem diszpolgárrá választottak: a maguk polgártársává. (Élénk élénzés.)

Fogadjanak engem, mint ilyet, szívelyes barátsággal; azt kinalom én is, igérve, hogy amennyiben hivatalos hatáskörömben, amennyiben azon kívül is módomban es alkalom van, a főváros érdekeit, a főváros céljait szemmel tartani, szemmel kísérni, támogatni, mindig ott leszek azon tiszta meggyőződésben, hogy Budapest székes fővárosanak fejlődése, mint egy nagy, erős, nemzeti magyar központnak a fejlődése az ország érdeke és ezen fejlődés erősbédésével az egész ország fejlődése biztosítva van. (Élénk tetszés, helyeslés és élénzés.)

Fogadjanak őszinte, szívelyes jóakaratkba, amelyet kérem, méltóztassanak a jövőben is megtartani. (Szünni nem akaró lelkes élénzés.)

A miniszterelnök, amint beszédét befejezte, a főpolgármesterhez lépett és vele, valamint mindazokkal, akik közelében voltak, szívelyesen kezét szorította. Azután megnézte az asztalon levő diszpolgárnyalt, amelynek fényes és izzóes kiállításáról ismétoltten a legnélkülöbb kifejezésekkel nyilatkozott. A főpolgármester ez alkalommal bemutatta a miniszterelnöknek **Jauernik Nándort**, a fővárosi nyomda igazgatóját, a gyűnyörű mű tervezőjét. A termébe visszavonuló miniszterelnököt a küldöttség általános zajos élénzessel kísértc.

SZÍNHÁZ. MŰVÉSZET.

**** Elmaradt főpróba.** *Somló* darabjának fátuma van. A színi kritikuskok ma délelőtt pontosan összegyűltek a *Nemzeti Színház* udvarán, de a *Királyi házasság* főpróbájához nem lehetett szerencsésük, mert az ajtónállók rövidesen tudtal adták, hogy főpróba nincs. Később magasabb rangú színházi emberek tudatták a kritikussokkal, hogy a szűkebb körű főpróba miért marad el: *Csillag Teréz*, az egyik fő szereplő, teljesen elrekedt és a főpróbán nem vehet részt. A kritikuskok távozása után a főpróbát mégis megtartották, de *Csillag Teréz* nélkül, akinek a szerepét *Tóth Imre*, a főrendező, recitálta. Ilyen főpróba természetesen még a kritikuskokat sem lehetett bebocsátani, akiknek különben erős a fantáziájuk. Maga az előadás még sem marad el, mert *Nagy Zoltán* kisasszony, akinek a talentuma épp olyan kiváló, mint az áldozatkészsége, az igazgatóság pozitív felkérésére és sürgető öhajítására a hóna alá csapta a *nyolc írott íve* terjedő verses szerepet és azzal a biztatással bucsuzott a megdöbbent igazgatótól és a kétségbeesett szócztól, hogy engedve az igazgató felzáróztatásának *pétek délig* elkészül a szereppel és estére lehetővé teszi a premiéret. Ez a dolog jellemzi ennek a kedves kiváló tehetségű művésznőnek a határtalan buzgósgát s amilyen zseniális a kisasszony, több mint bizonyos, hogy ennek a *Curtiushoz* méltó bájos *beugrásnak* nagy sikere lesz.

**** A Népszínház premiérje.** A *Népszínházban* szombaton kerül bemutatásra *Langmann Fülöp* német írónak *Szegény emberek* (Bartel Turaser) című, külföldi színpadokon nagy sikert aratott népdramája, amely a munkásnép sorsát festi. A nagyhatású darab szereposztása a következő:

Turaser Bertalan — *Szirmai Imre*; Turaser Albine — *P. Lukács Juliska*; Zeiber Mari — *Gazi Mariska*; Zeiber Anna — *Ebtes Stefánia*; Adolfin — *Siposé*; Adolf — *Horváth Vince*; Meuxner — *Kiss Mihály*; Schimmel — *Szabó Antal*; Kleppl — *Lubinsky*; Könyves — *Várnai*; Naszwetter — *Ternyei*; dr. Schwarzweiss — *Fereny*.

A darabról, kivételesen, nem tartanak főpróbát. A holnap, péntek délelőtre tervezett főpróba ugyanis, mint értesülünk, a hatóságok tévedésből későn lett bejelentve s nyilvános főpróba tartására az igazgatóság csak szombat délelőtre kaphatott volna engedélyt, ezt azonban nem vehette igénybe, mert az első előadás szombat este lesz s a személyzetet egy napon két előadás izalmának és fáradtságának nem lehetett kiténni.

**** Judic — nyomorban.** *Anne Judic*ről, a franciák világhírű operettművésznőjéről, aki egész Európán végig évtizedeken át ragyogtatta művészetét, akinek a számára a *Nebóntsvájd* és a *Lilít* iránt, s aki százszereket énekel és játszott össze a világot jelentő deszkákön, egy éppoly különös, mint meglepő hír érkezik. Az, hogy a — legnagyobb nyomorban van. A rövidke hír nem mondja meg, hogy a művésznőt milyen utómódon érte ez a keserű sors. Nemrégiben még a gazdagság minden pompája körülvette s Párisban, a Rue Nouvelle-ben lévő kis palotájának a berendezéséről csodadolgokat beszéltek. A művésznő nyomorba jutásáról csak annyit mond a rövidke hír, hogy Párisban jótékony előadást rendeznek a javára, hogy *legszűkebb körű ellátásokról* gondoskodnak, ami annyit jelent, hogy a világ által egykor esodált *Judic*nek nincs meg a mindennapi kenyere. Rá csakugyan el lehet mondani: Sic transit gloria mundi.

**** Az Országos Színész-Egyesület a belügyminiszternél.** Az *Országos Színész-Egyesületnek* *Pázmány* Dénes elnök vezetése alatt egy, *Márkus József*, *Mészáros Lajos* tanácsosokból és *Mészáros Kálmán* irodaiigazgatóból álló háromtagú küldöttsége tisztelteti ma délután *Peretz Dezso* belügyminiszternél. A küldöttség megküzösönte a belügyminiszternek azt a segélyt, amelyet az egyesület nyugdíjalapjának és a hatálékos vidéki szinzigazgatóknak legutóbb juttatott. A küldöttség végre átnyújtotta a belügyminiszternek azt a felterjesztést, amelyet *Missey F. György* koncesszió kérvénye ügyében a tanács a miniszternek tett. A felterjesztés részletesen megokolja, hogy a tanács miért nem véleményezhette a kért koncessziót.

**** Odry Zsárd szerződése.** Több újság is írta, hogy *Odry Zsárdot* a *Magyar Királyi Operaház* szerződtették. Díletkes forrásból írtatjuk, hogy ez a szerződötési hír alaptalan. A fiatal baritonista tagja marad a *Magyar Színháznak*, ahol a napokban írja alá újabb, hároméves szerződését.

**** Blaha Sárka Keoskeméten.** *Blaha Sárka* szombaton *Keoskeméten* közreműködik a kereskedőfiák által rendezett hangversenyen. A közreműködők közt lesz *Tollai Adolf*, a *Népszínház* jeles tagja is.

**** Gézy István darabja Kolozsvárott.** A kolozsvári *Ellenzék* értesülése szerint *Gézy István*nak a *Sztyrá ház* című háromfelvamos új drámája, az ottani *Nemzeti Színházban* fog először színi kerülni.

**** Pálmay-krízis az An der Wienben.** Egy bécsi újság értesülése szerint az *An der Wien*-színháznál egész váratlanul egy kis *Pálmay-krízis* tört ki, amelynek ismét egy szerep az oka. A diva, mint a bécsi újság értesül, nincs megelégedve a *Niniche* című új operetiben neki írott szerepével és tegnap nem is jelent meg a próbára. *Schönerer* kisasszony azonban, aki tudvalegőleg a színházat igazgatja, makacsul ragaszkodik ahhoz, hogy a diva vagy jászszala el a szerepet úgy, ahogy meg van írva, vagy pedig küldje vissza. *Pálmay* még nem határozott egyik irányban sem.

**** Házi hangverseny.** A *Telefon Hírmondó* holnap (pénteken) este fél 9 órakor *fényes házi hangversenyt* rendez előfizetői szórakoztatására. Az érdekes és változatos műsora hangversenyben részben felolvasással, részben ének- és zenevezékel előadásával közreműködnek: *Halyrai Aranka*, *Ikei Gizella*, *Kordán Mariska*, *Mészáros Adrienne*, *Somló Emma*, *László Lili*, *Szemeréi Matild*, *Vrédy Emilia*, *Czener Lajos*, *Gerő Otón*, *Kalmár József*, *Kemény Lajos*, *Stroosz Árpád* és *Tóth Jancsi*, a híres kishűgő. Hangverseny után 11 óráig *cigányzene* lesz hallható a kagylókon.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Ötféle orvosi vélemény. Érdekes bűnpört tárgyalt a budapesti büntetőbírószék. A vádlott *Kristofori Teréz* házmesternő volt, akit azzal vádolták, hogy háromszentes nőleánykáját addig ütötte-verte, míg az belehalt. *Kristofori* azzal védekezett, hogy a gyermek leesett az ablakpárkányról s ez okozta a halálát. A törvényszék előtt az a különös eset történt, hogy dr. *Ajtony* törvényszéki szakértő két egymással homlokegyenest ellenkező véleményét adott a gyermek halálának okáról, másképp nyilatkozott a gyermekhez hívtatott orvos, másképp distingválta a boncgyógyorvosi tanács. A törvényszék végre is halált okozó súlyos testi sértés büntetésében mondta ki bűnösnek *Kristofori Teréz* és hat évi fegyházzal sújtotta. Az ítélet tábla a törvényszék ítéletét megváltoztatta, s a vádlottnak csupán súlyos testi sértés büntetésében találta bűnösnek és három évi börtönrre szállította le a törvényszék által kiszabott büntetést. A kuria ma megerősítette a tábla ítéletét.

§§ Vesztőrczy és társa. A sikkasztó eljárónak és hűségese társának büntégében a törvényszék már vádhatározatot hozott. Mindkettőjüket több csalás miatt helyezték vád alá. *Özvegy Nagy Ferenc*né született *Bauer Róza*, egy hivatalnoknak 324 forintnyi névjegyét élvező vagyonlaton özvegy 1896 től kezdve rövid egymásutánban adósságokkal tulterhelt bérházakat vett meg. A nagymérvű jelzálogterhek folytán a vétel tulajdonképpen a terhek átvállalásából állott. Az esetleges és néhány ezer forintból álló tényleges vételi összegre pedig *Nagy* vagy fizetett csekély összeget, vagy pedig rövidlejáratú váltótartozást vállalt ennek megfizetésére. Tulajdonosa lévén a háznak, még még ezt megelőzőleg a még csak megvenni szándékolt házhoz felügyelőt, gondnokot vagy házmestert keresett, akitől nagyobb összegű óvadék nyújtását követelte. A hirdalpad hirdetőt állásokra számosan jelentkeztek, akikkel *Nagy* le is tette az óvadékokat. Nem sok idő múlva azonban a házak vételéről szóló rövid lejáratú váltók és egyéb terhek esedékesek lettek. Nagyúnak természetesen eszeágában sem volt a váltókat kifizetni és így a házak bérjévedelme biztosítás alá kerülvén, a bíróság nevezett ki oda gondnokokat. *Nagy* erre azt eszelte ki, hogy hamis nevek alatt újra magához váltotta a házakat. *Vesztőrczy István* mindebben segédkezett nyújtott. Közös háztartásban élt az özvegygel és a csekélyebb méltóságú asszony helyett ő vezette a levelezést. Előjárói tekintélyét is latba vetette *Nagy* mellett, amikor egyik-másik jelentkező gondnok gyanakodott.

TÁVIRATOK.

A király német ezrede.

Berlin, január 12. A *Kronzeitung* jelenti mai kelettel: A *Ferenc* császár nevét viselő gárdagránátos ezred volt tiszteji tegnap a *Kaiserhofon* jubileumi lakomát rendeztek, amelyben 56-an vettek részt. *Brodowsky* tábornok *Vilmos* császárt, *Roon Ferenc József* császárt és királyt köszöntötte fel. *Brodowsky* tábornokhoz ő felségétől a következő távirat érkezett:

Igaz örömmel eltelve ama hű ragaszkodás láttára, a melylyel a *Ferenc* császár nevét viselő dícsőséges gárda-gránátos ezred volt tiszteji volt ozredtulajdonosok és ama kiváló csapatot mai ünnepét megüli, forró köszönetet mondok önnek, tábornok ur, valamint mindazoknak, akik e kedves manifesztaóiban részt vesznek. *Ferenc József*.

Ma délelőtt a katonai kaszinóban az ünnepélyek befejezéséül villásreggeli volt, amelyben az osztrák-

magyar tisztek, az ezred volt tiszteji és a mostani tisztikar vett részt.

A német katonai vita.

Berlin, január 12. A birodalomgyűlés mai ülésén megkezdte a katonai törvényjavaslat tárgyalását. A vitát *Gosler* hadügyminiszter nyitotta meg expozéjával:

Arról volt szó — ugymond — hogy egy csapásra utólerjük a többi államokat. Meg akarjuk tartani az öt éves periódust és ezzel a ház kivánságának felelünk meg. Oroszország részéről *Miklós* cár manifesztaóánál fogva *támadó háboru nem várható*. A mellett haderőnk időközben olyan erős lett, hogy nyugtalanság nélkül tekinthetünk a jövőbe. A javaslat kidolgozásában a legnagyobb takarékosságot tartunk szem előtt, amennyire tudniillik lehetett. A legutóbbi háboruk gazdagították tapasztalatainkat. Nevezetesen megtanultuk, hogy a hadtesteknek nem szabad túlságosan nagyoknak lenniök, másrészt kell, hogy a kisebb csapatok nagyobbakká legyenek összehozhatók. Erre a célra szolgálunk a javaslatba hozott al-hadtestparancsnokságok. A javaslatban indítványokat teszünk arra nézve, hogy kedvezményekkel arra bírjuk a legénységet, hogy harmadik évfolyamban is szolgáljon. Ha ez nem használ, életbe lép a törvény és meghatározza, hogy a legénység mekkora százalékának kell a harmadik évet szolgálnia.

Végül biztosítja a törvényhozást, hogy a javaslatot csak a szükség hozta létre. Ezt kézzel meg fogja okolni a bizottságban, amely — úgy reméli — Németország javára fog dönteni. (Tészés a jobboldalon és a centrumban.)

Richter konstátálja, hogy a két éves szolgálati idő mellett a büntetések száma csökkent. A legutóbbi háboruk tapasztalataira Németországnak nem volt szüksége.

Báró Sturm azt mondja, hogy a cár manifesztaó komolyan veendő, de a békeletszám szaporítása szükséges, mert a kettős szövetség számbelileg felette áll a hármasszövetségnek. Németország kevesebbet fordít a hadseregre, mint más nagy államok.

Levetzow a javaslat alapos megvizsgálását kívánja. A javaslat a két éves szolgálati idő kérdését függőben akarja hagyni, mert annak megvalósítására nézve még nincsenek tisztaiban. Indítványozza, hogy a javaslatot a költségvetési-bizottsághoz utasítsák.

Erre a tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 12. (Fizetéképtelenség.) *Heller József* és társa bécsi építő vállalkozó cég fizetésképtelen lett. Áruadóssága 200.000 forint, jelzálogos tartozása fél millió forint. A husz év óta fennálló cég két ónapi moratóriumot kért.

Frankfurt, január 12. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 226.10. Osztrák-magyar államvasút 154.50. Déli vasút 27.30. Magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák aranyjárdék —. Osztrák ezüstjárdék —. Osztrák papírjárdék —. Bécsi bankjegyesület —. Alpesi bányarészvény 196.—. Orosz járdék 53.45. Diskontó-bank 197.50. Laura-kohó 216.20. Harsoni 178.75. Sallárd.

Berlin, január 12. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyezszázalékos magyar aranyjárdék 100.55. Magyar koronajárdék 98.10. Osztrák hitelrészvény 226.10. Osztrák-magyar államvasút 154.25. Déli vasút 27.25. Északnyugati vasút —. Elbathgyi vasút —. Orosz bankjegy készpénz 216.45. Buschthehrdi 325.50. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közzétetteknek sem tartalmáról, sem alakjáról nem felelős a szerkesztőség.)

Úri Emberek,

Milko Izidor új könyve,

nemsokára megjelenik

kiváló nyomdai díszszel.

Ára 1 forint.

(Bolti ára árágább lesz.)

Az előfizetés díja legcélszerűbben postautalványval a szerző címére Szabadkára küldendő.

KÜLÖNFÉLEK.

A hét vezér ébredése.

— Látomás. —

Személyek:

Álmos	Töhötöm
Előd	Pulszky Ágost
Kund	Polyák Béla
Önd	Szemere Attila
Tas	Sághy Gyula
Huba	Pichler Győző

Polónyi Géza.

Történetik a képviselőház couloirján.

(A vezérek megjelennek.)

Álmos vezér:

Álmos, Előd, Töhötöm, Huba, Tas, Kund, Önd a vezérek,
Mind eljöttek im, nézni e drága helyet!
Itt, itt volna tehát, hová nemekes s a vezérek,
Minden férfi bejár, kit megillet e jog?
Voltunk Pusztaszeren, a pannonhalmi határban,
Ámde hiába e helyt csak nagy kötömög áll!

Pulszky Ágost (félre):

Mit lát szemem? Mi csong fülemben?
Im itten áll a hét vezér!
Ha megsegítem őket, Bánffy
Biztos hogy megdicsér ezér! (hangosan)
Jó helyre jöttek, mert e hely ma,
— Mint mondanák Önök — a Szer;
Tanum a zaj, tanum a lárna,
Ma Ház van és nem Pusztaszer!
Itt gyűlnek össze most naponként
Vezérek, hősök és nagyok; (meghajol)
Például én! Én Pulszky Gusztó
Hős és vezér és nagy vagyok!

Álmos vezér:

Mit? Ily vézna fiúk volnának e honba' vezérek?
Mért, mely érdemkért, szój, lettél Te vezér?

Pulszky Ágost (sértődve):

Bocsánat! Érdemem temérdek!
— Kin semmi bántást nem hagyok, —
A nagyhatalmu fővezérnek
Leghűbb barátja én vagyok!

Álmos vezér:

Cedszva a porba, tehát hizelgés a tudományod!
Szolgai lélek, e hon töled megszabadul!

(Kardot ránt Pulszkyra.)

Pulszky Ágost:

Hóhó! Ezek nem jó barátok!
Futok tehát, amerre látok!
(Elmenekül.)

Polyák Béla (beront):

Egy röpke hír hozott e lázba:
A hét vezér bejött e házba!
S valóban őket itt lelem;
Ha egy kezét fog én velem!...
Minő dícsőség, élvezet!
(Előd vezérnek nyújtja kezét.)
Óh hős vezér, óh nyúts kezet!

Előd vezér:

Miért nyújtod kezedet? Tán esküt tenni, barátit?
Nyiss meg egy ért karodon, esküre folyjon a vér!

Polyák Béla (rémülten):

Mi az?... Bocsánat!... Mit tegyek?...
Rögtön!... Csak egy kóstér megyek!...
(Elsomfordál.)

Szemere Attila (besiet):

Óh hol találom drága ösöm,
Hubát, kitől leszármaradom?
Mert látni őt, őt átölelni
Már régtől fogva szomjazom!

Huba vezér:

Mért törsz rám idegen sok gyors, nagyhangzatu szóval?
Kardom, ifju vigyázz, könnyen csendre tanít!

Szemere Attila:

De kedves ös! E hang? Magamhoz
E hangon szólni nem hagyok,
De genere volnék Hubától
De degenerált nem vagyok!
(Sértődötten távozik.)

Sághy Gyula (előlejt):

A régi hét vezér minálunk,
Ez szörnyen érdekes dolog!
(Töhötöm vezérhez):
Kedves vezér, a régi jogra
Ha olykor vissza gondolok...

Töhötöm vezér:

Aaaá!...
(Ásít.)

Sághy Gyula:

Önök jó Istenükre bízták,
Hogy hozna ő ítéletet:
Ez könnyű volt, de tán be'átja
On is, hogy emberéletet
Ily könnyű szerrel nem lehet...

Töhötöm vezér (elalszik):

Sághy Gyula (tovább beszél):

Álmos vezér:

Látjuk-e végre tehát egy hősét drága hazánkunk?
Egyet olyat legalább, védni ki bírja e hont?

Pichler Győző:

Megvédem én! Nemes vezér!
Bár vérem vón' az ára!
Pichler vigyázz, sőt jól vigyázz
A szent magyar hazára!

Polónyi Géza:

Védelmző én is vagyok,
S egy kis segélyt ha kérek,
Segíttek nemde szivesen
Hazánkon hét vezérek.
Még egynehány jó ősmagyar
Ősrégi szót ha mondok,
Lesz új javaslat, melylyel én
A kormánypartra rontok!

Álmos vezér:

Igy intézi tehát a Szer ma a szent baza dolgát?
Látom már, hogy e ház korcsok gyűlhelye csak!
Fel hát gyorsan elő a karddal hősi barátim!
Pusztítsátok, a kit ér haragos karotok!
(A vezérek kirántják kardjukat.)

Polónyi Géza:

Esengek hős vezér nagyon:
Elsőnek Bánffyt üsd agyon!

Pichler Győző: (kitárja a terem ajtaját.)

Im itt a háznak jobb felén
Csomóba látsz sokat!
Próbáld ki hát e sok fején
Kétlű kardodat!

(A vezérek berontanak a terembe.)

Pichler Győző:

Fussunk most, a merre látunk,
Köd előttünk, köd utánunk!
(Általános menekülés. Óriás csatazaj a teremben.)

— A látomás véget ér. —

—kó.

† **Próbafejések.** Allgauban 1894. óta próbafejekeket végeznek annak a kiderítésére, hogy milyen hatással van a tehénekre a kora a tej mennyiségére és minőségére. A tapasztalás azt bizonyítja, hogy a tej mennyisége és zsíradékartalma egészen az ötödik borjun tulig emelkedik, aztán átlag csökken. Némely tehennél a jelenségek természetesen kivételesek. Csak a harmadik borju után adtak a tehének háromszáz kilogramm tej- és százötven kilogramm zsiranyagnál többet. A második borju után a tehének átlag kétszáz kilogramm tejjel és tíz kilogramm zsíradékkal adnak többet, mint az első borju után; az ötödik borju után átlag háromszázharminchétf kilogramm tejjel és tizennégy kilogramm zsíradékkal adtak többet, mint a negyedik borjunál, vagy kétszáznyolcvanhárom kilogramm tejjel és harminchat kilogramm zsíradékkal, tehát az eredeti tejmennyiségnek egy negyed részénél is nagyobb mennyiségevel többet, mint az első borju után. A legzsirosabbnak találták a tejet a harmadik és a negyedik borju után; a tej fajsulya pedig legnagyobb az első és legalacsonyabb a hatodik tehén után. A tartalom tekintetében egyébként a különbség nagyon csekély az egyes tehének teje között.

REGÉNY.

SÁTÁN KAPITÁNY.

(Cyrano de Bergerac kalandjai.)

(36)

— LOVAGREGÉNY. —

Mielőtt felelt volna neki, alaposan végignézte Castillan. Ugy rémlett előtte, mintha valahol látta volna már ezt a különben elváltoztatott arcot, mintha valahol hallotta volna már ennek az urnak a hangját.

Elhatározta, hogy a legnagyobb óvatossággal fog eljárni.

Barátságatlan hangon felelt:

— Ne higyjék, uraim, hogy e miatt a párbajhítoriá miatt szakad meg ismeretségünk, hanem nekem egy negyedóra mulva indulnom kell. Valószínűleg nem haladunk egy uton.

— Ki tudja? — mondta Ben Joel. Ön bizonyára Orléansba megy...

— Meglehet.

— No, ez csodálatosan összévág a mi utitervünkkel. Mi is Orléansba megyünk; ugy határozunk, hogy holnap reggel indulunk csak el, mert az ut kissé veszedelmes. De az ön védőszárnyai alatt és kedves társaságában még ez este utnak erédünk...

Ezt Rinaldo oly barátságos vidámsággal mondta, hogy Castillan lépre is ment volna, ha már előbb nem gyanakodott volna erre e különös fickóra.

Összeráncolta a homlokát és olyan hangon szólt, amely nem tűrt semmi ellentmondást:

— Még egyszer köszönöm, uram. Azt tanácsolom önöknek, hogy aludjanak itt ez éjszaka.

Nincs szükségem a kíséretre, és különösen szeretem a magányosságot.

Rinaldo teitetett szomorúsággal mondta:

— Oh, jól látom, hogy nem tudja nekünk megbocsátani azt az ártatlan szerepet, amelyet a párbaj-ügyben játszottunk.

Aztán sóhajtván tette hozzá:

— Nagyon sajnáljuk... Jó éjszakát!

Az iródiák hirtelen hátrat fordított az alattomos utazónak s csak éppen a fogai közül mormolta:

— Jó éjszakát.

Rinaldo a földig hajolt meg előtte.

A két bandita visszavonult; de a helyett, hogy szobáikba tértek volna, az istállóhoz settenkedtek, megnyergeltek lovukat s óvatosan hagyták el a Páva-földöt.

— Most, hogy elvesztettük társunkat — mondta Rinaldo — más haditerv szerint kell működnünk. Eddig utána mentünk, most jobb lesz, ha előtte vágatunk.

— Mi a terved?

— Nagyon egyszerű. Elküldöm a kis diákok oda, ahol Esteban barátod van...

— Hogyan?

— Lát csak így!

És két nehéz pisztolyt húzott elő.

Ben Joel is éppugy volt fölfegyverkezve. Többet nem kérdezett, most már jól érte Rinaldo szándékát. Mindketten megsarkantyuzták lovukat és előrevágtattak az orléansi uton, amelyet a kelő hold első sugarai szeliden ezüstöztek meg.

Bárhogy igyekezett is lebeszélni tervéről Castillan a tiszttal, akivel együtt vacsorált, az iródiák határozottan megmaradt abbéli szándéka mellett, hogy még ez este elindul. Lová kipihente magát; a mikor tizet ütött az óra, Castillan nyeregbe pattant s elvágatott a csöndes utakon keresztül, ki az országútra, amely a holdfényben mint hosszú, egyenes szalag húzódott Orléans felé. A hold akkor már teljesen kibújt a fellegek mögül s oly pompásan világított,

hogy Castillan épp oly biztonsággal lovagolt, mintha fényes nappal volna. A mily messzire csak ellátott, néptelen, elhagyott volt a sikság. Egyszerre csak valahonnan messziről nyertés ütötte meg a fülét.

A környéken semerre se látszott ház, egy élő lélek se volt látható sehol. Nagy meglepetéssel gondolkozott, hogy merről jön ez a zaj.

Az ut eme része bokrok, fák között haladt. Bizonyos, hogy a nyertés ezek közül a bokrok közül hallatszott, s Castillan ugy gondolkozott, hogy vagy valami szegény legény bujdosik ott az erdőszélen, vagy egy elkésett utas nógatja a lovát. A kanyarulat miatt, amely a bokrok közé vezetete az utat, még nem láthatott senkit.

Ovatos ember ebben az esetben megállt s visszafordult volna. De Castillan sokkal kalandosabb természetű fiu volt és sokkal sürgetőbbnek tartotta misszióját, mintsem hogy megállt volna a fenyegető veszedelem előtt. Megsarkantyuzta a lovát és nekivágatott az utnak.

Az első fordulónál aztán pisztolylövés dördült el, és egy golyó Castillan füle mellett sivított el.

Castillan jónak látta, hogy ne legyen cél-táblája láthatatlan ellenfelének, s fejét lova nyakára hajtva hatalmas vágatással száguldott előre.

Egy második dörrenés reszketette meg a levegőt. Ez a lövés már nem abból az irányból jött, amelyből az első, s ha találta Castillant, csakis mellét sérthette meg.

A fegyver zajára Castillan kiáltása felelt. Aztán hátrahanyatlott lován az iródeák, és a paripa, megjedve a lövés zajától a mezőkön keresztül vad vágatással vitte tova.

Ben Joel előbujt a bokrok közül:

— Megvan! — mondta.

Rinaldo feléje szaladt:

— Eltaláltad?

— Azt hiszem. Láttam, hogy hátrahanyat-

lott a lovon és eleresztette a kantárszrát...

(Folytatás következik.)

Apácák sztrájkja. Rossz idők járnak a londoni szegény betegekre, sztrájkolnak az apácák! Már a múlt évben megindult a mozgalom a londoni kórházak betegápoló-apácai közt, mert egy főorvos megtiltotta nekik, hogy az *inspekciós szobában* dohányozzanak. Ez a rendelkezés annyira felháborította az apácákat, hogy a *Hyde-Parkban* megtartották a *dohányzó hölgyek meetingjét*. De a sajtó a főorvos pártjára állott, ugyszintén a betegek is az apácák ellen szegődtek, és így a mozgalom akkoriban abamaradt.

Most azonban kitört a lázadás minden vonalon! Miss Annie Bevan egy aranygyűrűvel jelent meg újján a *vistnél*. A főorvos felszólította, hogy vegye le, mert köztudomású felhorzsolhatná vele a bőrért egy betegnek, vagy önmagának, amiből könnyen vérmérgezés származhatnék.

Az apólonő azonban kerekén megtagadta az engedelmességét, minthogy az a gyűrű neki drága emlék, amelytől nem válik meg egy percre sem, inkább megváltik a kórháztól örök időkre!

És ezt kénytelen lón meg is tenni.

Igy tört ki *Angliában* az apácák sztrájkja, mert ha a dohányzással már lemondottak, az ékszerviselésről semmi áron sem akarnak lemondani.

És a fenti mondatban nem véletlenül emeltük ki az *Anglia szót!*

Az eredmény. Rómában kongresszusokat az anarkisták ellen. Államok elküldötték képviselőjüket, ott volt a kongresszuson Belgium megbízottja is. A megbízott hazautazott és beszámolt az igazságügyi miniszternek a kongresszusról. De azt a diskurzust már a *Petit Bleu* mondja el a következőkben:

— Miniszter ur, az anarkista-kongresszus befejezte munkálatait.

— Nagyon örülök. És mik az eredményei?

— Egy nagy teremben gyülekezünk össze és egy óriás zöld asztal körül ültünk le.

— Természetes.

— Választottunk egy elnököt, egy alelnököt és egy titkár.

— Ertem.

— Mindegyik közülünk két plajbászt és annyi papírost kapott, amennyire csak szüksége volt.

— Rövidebben végezzen.

— Azután egyhangulag elítéltük a borzasztó gonosz tetteket, amelyeket az emberbőrbe bújó tigrisek elkövettek.

— Igen, de mit csináltak még?

— Megnéztük az örök város legérdekesebb látványait. A Péter-templom, ah, a Péter-templom ...

— Kérem, térjen már a dologra. Hol vannak a jegyzőkönyvek?

— Azokat elégettük ... Értsen meg ... Ha az anarkisták kezébe került volna.

— Oh ... tehát ön mitsem hozott haza Rómából?

— Oh igen. Valószínűleg rendjelet kapok.

— Gratulálók.

— Köszönöm.

Ez a *Petit Bleu*, úgy látszik, csufolódik.

Tüzérek fából. Toto ur beront a konyhába és a szakácsnő mellett ott talál egy utászardos, csákós tüzérközlényt.

Megvetően szól oda a szakácsnőnek:

— Neked csak egy van? Nekem van egy egész skatulyával!

Majd hozzá teszi mélabusan:

— Igaz, hogy csak fából valók!

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Egy fiatal leány. Mondják meg a papuskáink, hogy nagyon téved, ha azt hiszi, hogy mi csak azért teljesítettük a kérését, hogy lerázhassuk a nyakunkról. Egész komolyan eljártunk a dologban s a művésznő várja is az Ön látogatását. Ha a papuska nem ereszt el egyedül, akkor menjenek el ketten. A kérdésnek különben ez volna a leghelyesebb megoldása.

5858. előzető. Orsova. Amit ön levelében megpenget, az sokkal jelentősebb szinpad-irodalmi kérdés, semhogy egy szerkesztői üzenet szük keretében ki lehetne fejtetni. Foglalkozunk is vele más helyen, minden lehető alkalmattal. Annyit azonban itt is mondhatunk, hogy amit a népszinmű dekadenciájának okairól ön mond, abban sok igazság van. A pályázat eredményét, amely felől ön érdeklődik, azt hisszük, nemsokára kibirdeik.

G. A. Ivánca. Figyelmét bizonyosan elkerülte, hogy a nevezett művésznő nem tagja többé a *Pig-szinhadnak*. Október óta a kolozsvári Nemzeti Színház kötelekebe tartozik, ahol csak legutóbb Calderonnak *Az öt álom* című drámájában volt nagy sikere.

S. G. Szólnok. A király a jubileum alkalmával megkegyelmezett a szőköt katonáknak. Még pedig azoknak, akik *csak szokás miatt* állottak vizsgálat alatt vagy büntetőbíróságilag üldözöttek, kegyelmi uton elégedte a további büntviselésről és a büntetést; ellenben azokra, akik *más búcsúlelmény miatt* is vizsgálat alatt állanak, a kegyelem csak úgy terjed ki, ha mennyiben egy éven belül (tehát 1899. november 26-ig) maguk kéri a kegyelemnek rájuk is való kiterjesztését s meglévő rendfokozatukról lemondának. Ezt a királyi kegyelmet 1898. december 2-án a jubileum napján már végre is hajtották. Ha az a szőköt katona, a kiről ön emítést tesz, nem kapta vissza akkor a szabadságát, ez annak a jele, hogy *más búcsúlelmény* is terheli a lelkiismeretét. Ebben az esetben pedig neki szolgálati uton kell kérnie a kegyelemben való részesítést s egyszersmind ha valamelyes rendfokozata van, arról le kell mondania. Ami a másik kérdését illeti, az teljesen a helyhatósági szabályoktól függ, amelyekről ott a lakóhelyén, a polgármesteri hivatalban szerezhet felvilágosítást. Végül még csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy mindezeket egy régebbi számunkban már elmondtuk önnek, de úgy látszik, kikerülte a figyelmét.

B. D. Szórnóc. 1. Csak a királynak adott sakkot kell bemonদি, a királyné vagy torony sakkját nem. 2. Elűtheti, ha két mezőt lép egyszerre és az ellenfél parasztja mellé lép egyirányban. A sakk szabályai szerint az ilyen űtet "en passant"-nak nevezik. 3. A kérdéses kifejezés becsületért képez. Forduljon elűtést a hűköszvény, s ha ott nem kapja meg, a bírósághoz. 4. Alkohol—borszesz, sör, sör és pálinkafélék foalkatrése. 5. *Értel* törvényen kiváló állapotot jelent.

Sorsjegy-kérdéssköddöknek. Azokat a tisztelt előfizetőket, akik sorsjegyek iránt intéztek kérdést a szerkesztőséghez, egy kis türelemre kérjük, míg a bankháztól, mely ezt a munkát végzi, a leveleket visszakapjuk.

T. A. Korneuburg. Méltóztassék huzási lajstromok iránt az Ujsgárói Sorsjegyek kezelőiségéhez (IV. Kossuth Lajos-utca 1.) fordulni. A huzás eredménye különben a *Budapesti Napló* január 5-iki számában közölve volt.

H. D. Virje. Méltóztassék egy kis türelemmel lenni, míg az érdemleges választ mi is megkapjuk *hivatalos helyről*, ahová ebben az ügyben fordultunk. Másik kérdésére pedig az a válaszuk, hogy a *Färber-Zeitung* Berlinben jelenik meg s ott is rendelhető meg.

K. J. Szeresse meg *Herczenberger József Tánca* szalon című könyvét, abban minden modern táncról van szó. A *Budapesti Napló* kiadóhivatalában is megrendelhető 1 forint 60 krajcárért.

Vécsi előzető Sz. Ó. A Zeneakadémiába való főlvetel kellek: általános műveltség és zenei tehetség, amelyről a tanárbizottság előtt vissza teendő. Másik kérdésére már válaszoltunk. — **Mackó. I.** Legyen nyugodt, azok az elarusítottak már a saját érdekében is bejelentették az elarusított sorsjegyek számait. 2. Ott már van tudósítók. Szíves figyelmét azonban köszönjük. — **Egyik előzető.** Az újvízi közzétérés már divatját mult. A p. f. betűk jelentése: pour félétér, szerencsekívánság. — **Margit.** Elvesztette a fogadást, mert a levelezőlapp, ha nincs rá írva semmi, csak nyomtatványsszámba megy, s akkor egy krajcáros bélyeg dukál rá. Sajnáljuk, hogy üzenetünk nem adhatott önnek igazságot, de azt is biztosra vesszük, hogy udvarias ellenfele fog rá címet találni, hogy *Értel Fala jegyzője* megajándékozassa. — **B. u. é. k.** Vészi József összerkesszőnk s az egész szerkesztőség közöni a szíves, lelkes megemlékezést s az üdvözlötet szeretettel viszonozza. — **R. Gy.** Ilyen amortizációs kölcsönt minden jelzálog-üzlettel foglalkozó bankintézet ad, ha fedezetül tehermentes birtokot köt le. — **Makói. II.** J. levelet Egyetem-utca 2. szám alá intézendők. — **G. Za. Budapest.** Ezerparancsnoksága újján a császári és királyi hadügyminiszteriumhoz, folyamodjék a visszahelyezésért. Nem ismerjük a viszonyait, hát nem is adhatunk tanácsot, hogy mivel indokolja a kérelmet. — **Jules.** Méltóztassék megvárni a pályázat kitársát. Ma még mi sem tudjuk többet az ott szerveződő állásokról, mint ön. — **Érdeklődő 22.** A tanfolyam igen előkészíteti a vizsgálatra. De mindenesetre jobban teszi, ha valamely nyilvánosági jelleggel bíró gimnáziumhoz fordul, mert a kérdéses intézet még nagyon is magán viseli a kezdetlegességet. Tanára is csak tanárjelöltek. — **V. S. Jászbereny.** Forduljon dr. Schulek Vilmos egyetemi tanárhoz, aki a legelső szemspiálisztája a magyar orvosok karnak. Lakása: V. Sas-utca 23. szám. — **Barat. I.** Kegyelmes és nagy-méltósága, az voltaképpen egy és ugyanaz a címzés. Megilleti mind azokat, akik az I. és II. rangsáztalysba tartoznak, azonkívül a valóságos belső titkos tanácsosokat, a királyi biztosokat és a képviselőnek elnökét. 2. Méltósága címzés illeti meg a főrokat, bárókat, főrendházi tagokat, udvari méltóságokat, és a kir. kamarásokat, valamint a III., IV. és V. rangsáztalysba tartozókat és a kormánybiztsókat. 3. Nagyságos címzés illeti meg a képviselőház tagait, valamint a VI. és VII. rangsáztalysba tartozókat. — **58639. sz. előzető.** Royal—roják, az o és a betűknek az, abban 6858 keli folyómak a meg, úgy hogy maunem *roják*nak is nagyok. — **S. J. Trancón.** Az almanach január 20-ika táján fog megjelenni. — **V. P. G. G. G.** Szívesen vesszük meg mindig. — **S. J. IV.** Pápfölvele-utca 6. szám. — **Mozogárdá. Gata. I.** Szívesen tessük közzé azt a hmenyirt, de arra nem vállalkozhatunk, hogy azt más lapokhoz is közvetítsük. 2. Egész bátran írhat neki levelet. Cím: IV. Múzeum-körút 6.

szám. 3. Igen. — **Z. M. Ugy** szívesen látjuk mindenkor. — **M. L. Koca.** Pöny-irodalmi termékeket nem lehet karni a kiadóhivatalban. Ellenben Tolsztoj *Kreutzer-szonátóját* diezkörtésben megkaphatja 5 forint. — **54968. szamu előzető.** Zongora-tanárnő oklevelet csak az kaphat, aki az Országos Zeneakadémia két éves tanárképző tanfolyamát elvégzi. A tanárképzőbe főlvetelmek a Zeneakadémia zongorasztanának utolsó osztályú férfi és nőnövendékei, akik már betöltöttek 17-ik évüket s négy polgári, felsőbb leányiskolai vagy középiskolai osztályt végeztek. A kik nem az országos zeneakadémiában, hanem más zeneiskolában nverték zenei képzettségüket, csak úgy vételnek föl a tanárképzőbe, ha a zongora-tanazak akadémiái tanfolyamát valamennyi osztályából és tárgyból sikeres vizsgálatot tesznek. Beíratási díj a tanárképzőben 5 forint, évi tandíj 50 forint. Internátus sem az akadémián, sem a képzető magánzeneakadémián nincs. — **T. Sz. Budapest.** Az illető a Neues Pester Journal munkatarsa. Nevét időközben megmagyarosította. — **Dr. Sz. G. Cégek**et elvből nem ajánlunk. Hirdetéseink közt különben megtalálhatja címekét. — **68894. sz. előzető.** Méltóztassék magabiz a kértet orvoshoz fordulni, ó szívesen küld propjektust, mely az ó gyógymódját részletesen megmagyarázza. — **Móka bácsi.** Móka bácsi meséit dr. Halász Ignác kolozsvári egyetemi tanár írja. A mesék már két kötetben megjelentek, az egyik 3 forint, a másik 3 forint 60 krajcárért rendelhető meg a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában. — **Polgári iskola.** Méltóztassék ebben az ügyben Tóth József kir. tanácsos, pestmegyei tanfelügyelőház, vagy a valias-és közoktatásügyi miniszteriumhoz fordulni. — **T. Gy. Magyarórd.** A kérvény a magyar királyi államrendőrség főkapitányi hivatalához intézendő (V. Zrinnyi-utca 2.) Először csak díjnyi vagy segédútsú állásra pályázhatik, ami 1—1 fét 50 krajcár, illetőleg 600 fétévi fizetéssel és megfelelő lakbérrel van dotalva. Most azonban, úgy tudjuk, nincs ott semmiféle üresedés. — **Székesfejevári előzető.** Mindenesire van ellene orvosság, de azt orvostól kérje, ne tölünk. — **B. A.** Akar van doktorátusuk, akár nincs, csak a tekintetés on illeti meg őket. — **M. S. Kisvárda.** Kérésével méltóztassék egyenesen az egyesület igazgatóságához (IX. Erkel-utca 19.) fordulni, onnan szívesen küldenek sorsolási jegyzéket. — **K. J. Mohács.** Méltóztassék a sorsjegy-kezelőséggel (IV. Kossuth-utca 1.) tudatni az elarusított nevé (mert Mohács on többen is foglalkoznak a sorsjegyek elarusításával) és a sorsjegyek számait, akkor megtudhatja, teküldötte-e az illető a pénzt vagy sem. A sorsjegyek minden körülmények közt jatszának az összes huzásokon át. — **Régi előzető.** Árad. A budapesti francia fukonzul: gróf Turenne d'Avail, cím: méltóságot, lakása: VI. Délibab-utca 24. — **R. E. S. H. P. lakik:** VIII. Sandor-utca 16. — **S. I. Garam-Berence.** Karácsonyok az ünnepi számon kívül nem küldtünk szét semmit. Az almanach csak a hónap végén jelenik meg, akkor meg fogja karni. — **Előzető B.** Az idő mindent meggyógyít. A hajhullás azonban nem. Ennek megakadályozása végett mosogassa szorgalmasan a fejét sós-borszeszsel. — **B. M.** Annak a biztosító társaságnak nem főügynöksége, hanem igazgatósága van Budapestben. Cím: VII. Erzsébet-körút 9—11. szám. — **G. P. Bartja.** Sürgesse meg az érmet, ha úgy tetszik, az illetékes hadi-egészítő parancsnokságnál, mert ott kell valahol lennie. Egyébként, ha olyan nagy szüksége van rá, vegye meg 1 forint 20 krajcárért akarmely katonai egyenruházi intézetben. — **Gyöngyösi előzető.** 1. Cégek elvből nem ajánlunk. 2. A Pillangó Gergely István szerkeszti. — **Trafikos kisasszony. Budapest.** 1. Ez a helyes kifejezés: X. Y. ó nagysága vagy X. Y. kisasszony. 2. Levélcímsénei: X. Y. ur-ölgy ó Nagyságának. — **Bóai előzető.** Bécsben a Szalvator Ferenc főherceg nevé viselő 15. számú huszarezred államozsik.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Kartell a magyar és osztrák vagyongyárak közt. A magyar és az osztrák gyárak között tárgyalások vannak folyamatban abból a célból, hogy érdekeik megővése céljából kartelli küssenek. Ausztriában jelenleg öt vagyongyár létezik és ugyanannyi van Magyarországon is. Az osztrák vagyongyárak már megkötötték a németországi gyárakkal azt a azindikatust, amely mindkét részről megvóna szerződő felek területi érdekeit olyképpen, hogy az osztrák gyárak nem tesznek ajánlatot Németországban, a német gyárak pedig Ausztriában. A magyar gyáraknak még nincsen ilyen megállapodásuk. Ha magyar gyárakkal a megállapodás létrejön, nagy szindikátust létesítenek, melynek az lenne a célja, hogy mindögyei felnek saját területe biztosítsassék.

A francia borvám. A kereskedelemügyi miniszteriumhoz érkezett értesítés szerint a francia kormány által a múlt év november 21-én a francia képviselőház elé terjesztett törvényjavaslatnak az 1897. év december 13-án aolt záróörvény alapján a múlt év november 22-óit kezdve idéntleges hatályalv él be léptetett rendelkezés értelmében a *Franciaországba bevitel bor* után a következő vámok fizetendők: Kizárólag friss szőlő erjesztése után előállított (ly borok, amelyek szesztartalma legfeljebb 12 fok, hektolitrentként az általános tarifa szerint 25 frank van alá esnek. Az olyan borok után, amelyek 12 fok vagy annál nagyobb szesztartalommal bírnak, az első 12 fok után ugyanezen vámok fizetendők, amelyekhez minden további fok, vagy foktöredék után egy

a szeszfogyasztási adóval egyenlo vampottel jarul. A 12-15 fok boroknal minden tized fok utan a szesz fogyasztasi adojanak tizedo fizetendó vam gyanant, mig a 15 fokon föluli boroknal minden fokotöredék után a vam a legközelebbi magasabb egész fokra nevez a megállapított összegben fizetendó.

A Nemzeti Baleset Biztosító Részvény-Társaság az év december hónapban 1136 darab balesetbiztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesetre 3,980.007 korona, rokkantság esetére 12,636.007 korona és mulékony keresetképtelenség esetén 6913 korona napi kártalanításra biztosított összegekról szólnak. Ugyanez időszakra összesen 719 baleset és pedig 15 haláleset, 70 rokkantsági eset és 634 mulékony keresetképtelenségi eset jelentett be fentnevezett társaságnál.

A cukortermeles. December hónapban rendkívül nagy fellendülés mutatkozott a cukortermelesben, különösen a nyerscukorban és fehérarúban. A nyerscukortermeles 2-6-ról 4, a finomított cukortermeles 3-7-ről 4 millió métermázsára emelkedett. A kampany első öt hónapjában 8-6 millió métermázsára nyerscukort állítottak elő. Azt remélik, hogy az összes termelés 10 millió métermázsára fog emelkedni. A kivétel is elég jelentékenyen emelkedett. Eddig 2-8 millió métermázsára a kivétel a tavalyi 2-2 millió métermázsával szemben. A cukorgyáraknak természetesen nagy a készletük és ez jelenleg 6-2 millió métermázsát tesz ki. Most csak az a kérdés, hogy csökkenteni fogja-e a belföldi fogyasztás és a kivétel ezt a nagy készletet, az azonban mindenesetre elválik a legközelebbi hónapokban.

Déligyümölcs-auktió. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnap tartott aukcióján 12000 láda narancsot, mandarint és citromot adott el a következő árak mellett: Narancs: 160-as 250 forintól 3,25 forintig, 200-as 2,25 forintól 2,75 forintig, 300-as 2,75 forintól 3,75 forintig, 360-as 2,75 forintól 3,75 forintig. Vörösbarna: 300-as és 360-as 6,50 forintól 8,25 forintig, Mandarin 80-as és 100-as 1,25 forintól 2,50 forintig, Citrom: 300-as 2,75 forintól 3,25 forintig, 360-as 2,75 forintól 3,50 forintig. A legközelebbi aukció e hónap 19-én, esütőtörkén lesz, amely alkalommal 10.000 láda narancsot, citromot és mandarint kínálnak eladásra.

Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Lustig Ignáo kereskedő Baja, Koritzer és Horovitz cég Bukarest, Hermann Lajos kereskedő Budapest, Koppmann Albert kereskedő Bécs, Braun J. és Testvérek cég Arad, Fülöp Adolf kereskedő Debrecen, Schuk Kálmán kereskedő Bazin.

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben 17,25 forint pénzben, 17,50 forint áruban. - Bécsben az irányzat valamivel gyengébb. A nyersszesz ára 17,60 forint pénzben, 17,80 forint áruban.

Szarvasmarhavasár. (A budapesti marhavasár-téri vásári pénzár részvénytársaság tudósítása). Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökrök 1213 darab, magyar tehén 484 darab, szerbiai marha 530 darab, boszniai ökrök - darab, boszniai tehén - darab, bivaly 71 darab, bika 85 darab, összesen 2389 darab. Gazdasági marhák: Igás- és hizlali való ökrök 12 darab, fejős tehén 113 darab, tenyészbika 1 darab, tinó - darab, üsző - darab. Eladási árak ezen tudósítás zártág, vágómarhákért: Magyar hizott ökrök, legjobb minőségű 29 frtól 31 frtig, kivételesen - frt, középminőség és jobb paraszt-ökrök 24 frtól 28,25 frtig, silányabb minőség és paraszt-ökrök 20 frtól 23 frtig. Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 30 frtól 32 frtig, kivételesen - frt, középminőség 25 frtól 29 frtig, silányabb minőség 22 frtól 24 frtig. Szerb és boszniai ökrök legjobb minőségű 22 frtól 28 frtig, silányabb minőség 19 frtól 21 frtig. Bika jobb minőségű 25 frtól 30 frtig, kivételesen - frt, silányabb minőség 22 frtól 24 frtig. Bivaly 16 frtól 20 frtig, kivételesen - frt. Magyar tehén 20 frtól 26 frtig, kivételesen 29 frt. Tarka tehén 22 frtól 30 frtig, kivételesen 31 1/2 frt, 100 kilónkénti 610-súlyban. Gazdasági marhákért: Igás ökrök elsőrendű 28 frtól - frtig, fejős tehén fehér - frtól - frtig, kivételesen - frt, 100 kilónként - frtól - frtig, darabonként, keresztelt szines - frtól - frtig, kivételesen - frt, 100 kilónként: 70 frtól 110 frtig darabonként, bonyhádi faj - frtól - frtig, kivételesen - frt, 100 kilónként; 120 frtól 160 frtig darabonként.

Miután idegen vevők részéről a kereslet megcsökkent és a helyi fogyasztás nem igen emelkedett, a mai vásár hangulata lanyha volt. Mindamellett jobb minőségű ökrök és fiatal gömbölyű közepes minőségű ökrök ára változatlan maradt és csupán silányabb minőségek ára hanyatlott 100 kilogrammonként 1/2-1 frrtal. Birkák és bivalyok ára szintén 1 frrtal csökkent. Fejős tehénkre kevés vevő volt, az árak darabonként 5-10 frrtal hanyatlottak.

Budapesti vágómarhavasár. 1899. évi január hó 12-én. Felhajtott 90 darab bika, 1660 darab ökrök, 562 darab tehén, 88 darab bivaly. Összesen: 2400 darab. Ezek közt van szerb faj - darab bika, 445 darab ökrök, 68 darab tehén, 17 darab bivaly. Összesen: 530 darab. A vásár hangulata vonatott.

Borjavasár. Január 12-én. Felhajtott 165 darab szepes, 12 darab rugott élő borjú, 95 darab belföldi, 26 darab galíciai, - darab úrol, 28 darab bécsi élőt borjú, 45 darab élő bárány, 807 darab élőt bárány. A vásár hangulata vonatott.

Arak: belföldi borjú 34-40 krajcár kilogrammonként. Bécsi szurot 38-44 krajcár kilogrammonként. Élő bárány 5-8 forint. Az árak változatlanok. Gazdasági marhavasár. Január 12-én. Felhajtott jármos ökrök I. rendű - darab, közép minőségű

12 darab, fejőstehén tarka keresztelés 53 darab, bonyhádi 60 darab, tenyészbika I darab, összesen 126 darab. A vásár hangulata vonatott.

Budapesti sertés-konzumvasár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvasár arjegyzése 1899. január 11-én. Készlet 734 darab. Érkezett 984 darab. Összesen: 1718 darab. Eladott 935 darab. Maradt 783 darab. - Napi árak: 120-160 kgr. súlyban 42-44 - krajcárig, 220-280 kgr. súlyban 43-45 - krajcárig, 320-380 kgr. súlyban 43 1/2-45 1/2 - krig, Öreg nehéz páronként 400-500 kilos 42-44 - krajcárig. Malacok 38 - krajcárig kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi juhvasár. A mai juhvásáron a felhajtás 1140 darab juh volt. Arak páronként: kiviteli juh 20-22 forint, selejtes 9-15 forint. Az üzlet gyöngye irányzattal folyt.

Bécsi szurómarhavasár. A mai vásárra felhozottak: 3524 darab borjút, 1529 darab élő sertést, 2049 darab levagott sertést, 494 darab levagott juhot és 928 darab bárányt. Változatlan arfolyamok.

Eladási árak: Levagott borjú 30-36 krajcár, elsőrendű 38-44 krajcár, élő borjú 46-56 krajcár, elsőrendű - krajcár, legelsőrendű - krajcár, fiatal sertés 36-45 krajcár, levagott nehéz sertés 44-58 krajcár, könnyű sertés - kron, elsőrendű süldő 48-54 krajcár, levagott juh 24-28 krajcár kilogrammonként. Bárány 5-12 forint páronként.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, január 12.

Az üzlet ma csön'es hangulatban nyilt meg, de a forgalom alatt megszilárdult. A kínálat jó volt, a kereslet kedvezőbb lett. Eladott 26.000 métermázs, melyekért általában 5, de idegen árukért itt-ott tíz krajcárral magasabb árakat is fizettek.

Egyéb gabonaménekekben csekély volt a forgalom változatlan árákon.

Eladott: Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 76 1/2 k. 10ft 37 1/2 kr, 100 mm. 77 k. 10 ft 37 1/2 kr, 100 mm. 79 k. 10 ft 37 1/2 kr, 200 mm. 79-3 k. 10 ft 37 1/2 kr, 100 mm. 79-8 k. 10 ft 37 1/2 kr, 200 mm. 78-5 k. 10 ft 37 1/2 kr, 100 mm. 76 k. 10 ft 30 kr, 100 77 k. 10 ft 20 kr, 100 mm. 79 k. 10 ft 35 kr, 100 mm. 77 k. 10 ft 25 kr, 100 mm. 78-5 k. 10 ft 20 kr, 100 mm. 75 k. 9 ft 75 kr.

Bácskai: 200 mm. 76-5 k. 10 ft 20 kr. 100 mm. 72 k. 9 ft 55 kr. Pestvidéki: 500 mm. 78-8 k. 10 ft 40 kr. 500 mm. 78-8 k. 10 ft 40 kr. 200 mm. 79-5 k. 10 ft 20 kr. 100 mm. 77 k. 10 ft 12 1/2 kr. 100 mm. 78-5 k. 10 ft 15 kr. 100 mm. 78-5 k. 10 ft 20 kr.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 77 k. 9 ft 60 kr.

Dunavidéki: 400 mm. 77-2 9 ft 70 kr. Felvidéki: 200 mm. 76-8 k. 10 ft. 200 mm. 76 k. 9 ft 95.

Felsőtisza vidéki: 100 k. 81 k. 10 ft 20 kr.

Raktár árú 26200 mm. 76-5 k. 10 ft 12 1/2 kr. 2000 mm. 77 k. 10 ft 10 kr. 3700 mm. 77 k. 10 ft 20 kr.

Szerb: 3100 mm. 77 k. 8 ft 45 kr, 1800 mm. 77 k. 8 ft 45 kr. 3500 mm. 76-5 k. 8 ft 05 kr. Újvidéki: 3100 mm. 74-3 k. 10 ft.

Más 3 hónapra. Zab: 100 mm. 6 ft 02 1/2 kr, 100 mm. 5 ft 95 kr. Késcsüzfűtés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, késcsüzfűtésben 100 kilogrammonként. - A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with 3 columns: Quantity, Price per unit, Price per unit. Includes rows for Duna (D), Tiszavidéki, Pestvidéki, Felsőmagyarországi, Bácskai, Felvidéki, Felsőtisza vidéki, Raktár árú, Szerb, Újvidéki, and other regional products.

Határőrdiszlet. Az üzletben ma az irányzat szilárd volt és élénk forgalom mellett az árak emelkedtek.

Forgalomba került: Buza márc-ra . . . 9.46-9.53-9.51 Buza áprilsra . . . 9.33-9.32-9.40-9.39 Rozs márciusra . . . 8.09-8.13-8.10 Tengeri májusra 99. . . 4.90-4.92-4.90 Zab márciusra . . . 5.79-5.82 Káposztarepce

Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén: Buza márciusra 99 9,51 pénz 9,53 áru Buza áprilsra 9,38 . . . 9,40 Rozs márciusra 8,09 . . . 8,11 Rozs októberre 0, - . . . 0, - Tengeri októberre 0, - . . . 0, - Tengeri májusra 99 4,90 . . . 4,92 Zab márciusra 5,79 . . . 5,82 Zab októberre 0, - . . . 0, - Repce augusztusra 12,25 . . . 12,25

Este 1/2 órák zárul: Buza márciusra 99 9,51 - 9,52 Buza áprilsra 9,39 - 9,40 Rozs októberre 0, - 0, - Rozs márciusra 99 8,10 - 8,13 Tengeri októberre 0, - 0, - Tengeri májusra 99 4,90 - 4,91 Zab októberre 0, - 0, - Zab márciusra 99 5,81 - 5,82 Repce augusztusra

A budapesti értéktözsde.

Az előtözsden magasabb külföldi és bécsi jegyzésekre, ugyszintén a pénzviszonyok javulására, valamint a belpolitikai helyzetben élénk forgalom mellett az összes nemzetközi értékek árfolyamai megszilárdultak, és szilárd irányzattal zárultak. A helyi értékek piacán Adria tengerhajozási és általános közszénbánya-részvények keresve voltak.

A déli tőzsdén berlini jegyzésekre mérsékelt forgalom mellett némi ingadozások után az irányzat szilárd maradt. A valuta- és ércárak változatlanok.

Az előtözsde emelkedő. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 391.25-392.50. Osztrák hitelrészvény 360.40-361.70. Osztrák-magyar államvasuti részvény 363.20-364.-, Jelzálogbank részvény 249.50-249.55. Általános közszénbánya részvény 113.20-115.-. Adria tengerhajozási részvény 230.-230.50 forinton.

A déli tőzsde kedvező. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 391.50-392.25. Osztrák hitelrészvény 361.20-361.70. Osztrák-magyar államvasuti részvény 363.20-363.90. Közúti vasut részvénytársaság 379.-379.50.-. Rimamurányi vasúti 297.25-297.90 forinton.

Az utőzsde irányzata alacsonyabb külföldi jegyzésekre mérsékelt forgalom mellett gyöngye maradt.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 391.50-392.-. Osztrák hitelrészvény 360.60-361.75. Osztrák-magyar államvasuti részvény 362.50-363.30. Rimamurányi vasúti 297.-297.50 forinton. Délutáni zárlat: Osztrák hitelrészvény 360.70 forinton. Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.-2.50; nyolc napra 5.-5.50; utolsó januárra 6.50-7.- forinton.

Lezárolt arfolyamok:

Table listing various bank and exchange rates: Magyar általános hitelbank 390.- Osztrák hitelintézet 360.- Budapesti bankgyöngyöslet 104.- Pest m. kereskedelmi bank 1437.-

A hivatalos záratok a következők voltak:

Table with multiple columns: Allamadósság, Magyar Allamadósság, Osztrák Allamadósság, Idegen Allamadósság, Más kölcsönök, Előbbségi kötvények, Bankok részvényei, Biztosító társaságok részvényei, Gözmalomok.

Zalogvelevek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table listing various bonds and loans with columns for issuer, type, and price. Includes entries like 'Belvárosi lakáscsop.', 'Egyes. f. v. lak.', etc.

Takarékpénztárak részvényei.

Table of savings bank shares from various institutions like 'Belvárosi', 'H. k. é. é.', 'Egyes. f. v. lak.', etc.

Könyvnyomdák részvényei.

Table of printing house shares from 'Athens', 'Franklin', 'Közp.' etc.

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Table of iron works and machine factory shares like 'Gardászlói gépgy.', 'Füzesi', 'Ganz' etc.

Bányák és téglagyárak részvényei.

Table of mine and brick factory shares such as 'Brassói bánya', 'Budapesti téglai', etc.

Külföldi vállalatok részvényei.

Table of foreign company shares including 'Ait. wagg.-háló.', 'Bp. villamos', etc.

Közeledési vállalatok részvényei.

Table of railway shares like 'Aria tengeral.', 'Bp. közp. vas.', etc.

Sorsjegyek.

Table of lottery tickets from 'Bazsika', 'Belvárosi', etc.

Pénzszemek.

Table of gold and silver coins like 'Vert arany', '20 frankos arany', etc.

Külföldi váltók (látra).

Table of foreign exchange rates for Amsterdam, London, and Paris.

Határidőre kötött értékpapírok.

Table of time-bound securities including 'Aranyjárdék', 'Koronajárdék', etc.

A budapesti terménytőzsde.

Zsiradékokban a forgalom gyenge volt, változatlan áraknál. Disznósír ára 1/3 forinttal esett.

Jegyzékek: Heremag; lucerna 46.—56.— forint.

Detailed list of market prices for various commodities like oil, flour, and other goods.

A bécsi gabonatózsde.

Bécs, január 12. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) Tavasz buza 9.46—9.49—9.48.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzőszen a tegnapi külföldi jobb zárlatokra és a magyarországi krízis sima lebonnyolására, a hangulat kedvező volt.

később londoni és berlini jobb árfolyamhírekre javult, de az üzlet pangott.

Zárlatok üzeletlen volt a tőzsde, de az irányzat tartott.

Bécs, január 12. (Magyar értekező adatai) 4% aranyjárdék 119.80, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 138.50.

Bécs, január 12. (Osztrák értekező adatai) 4-2% papírajárdék 141.50, 4%-os osztrák aranyjárdék 120.20, 1890-iki sorsjegye 141.50.

Bécs, január 12. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni nagyforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 260.75.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 12. (Tőzsdei tudósítás.) A forgalom élénk, az árfolyamok vonzóak Kohó és bányászati csekkok emelkedtek.

Berlin, január 12. (Zárlat.) 4-2%-os papírajárdék 101.—, 4% osztrák aranyjárdék 101.75, Elbavölgyi vasút —, Magyar koronajárdék 98.—.

Frankfurt, január 12. (Zárlat.) 4-2% papírajárdék 101.—, 4% osztrák aranyjárdék 101.80, Magyar koronajárdék 98.10.

Hamburg, január 12. (Zárlat.) 4-2% osztályjárdék 101.25, 1860. sorsjegye 149.—, Déli vasút 27.—, 4% osztrák aranyjárdék 101.50.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 12. A hizott sertés üzletirányzata változatlan. A) Hizott sertés ára: I. A) Magyar els. ord. Oreg nehéz (párónként 400 kilogramm felül súlyban) 45/2—46.— krajcárig.

Kivonat a hivatalos lapból.

Január 12. — Hírvételek. Az igazságügyminiszter Kolo Miklós győztes járásbírói joggyakorlatát a kálocsi törvény-székhez és Pollák Mihály budapesti törvényszéki joggyakorlatát a nagyajtai járásbíróhoz átjegyzőkkel, Reichmann Árpád sási járásbírói tevékenységét betétszerkesztő

szaldónokot a kisvárdi, Szabó Lajos magyar királyi csendőrszámvivő őrmesteret a debreceni és Boldis János magyar királyi 14-dik honvéd gyalogezredbeli számvivő őrmester igazolványos aliszót a rimaszéki járásbíróhoz ímnekoldk nevezte ki. — A budapesti tárlótlába elnökő dr. Kármán Elemér ügyvédjelölt díjas joggyakorokká nevezte ki.

Névváltoztatók. Hitzgeru Jolán budapesti lakos Kanovicsra, László György balassa-gyarmati magyar királyi posta-és távíró-üzletész valamint kisiskola gyermekei Erzsébet, Béla, Teréz, Mária és Károly Ligetire, Dreiszeker Miklós eszaji illetőségű ugyanottani lakos Döncsere, kis-korú Mlch Ignác mitóehői illetőségű pozsonyi lakos Morvay, Levinvander Iszák varanói illetőségű kassai lakos Ladányira, Gross Lajos mokriai illetőségű petrovozelői lakos Füzésre, Weisz Károly jankahidi illetőségű nagyenyedi lakos Vincére, kisiskola Török Kornélia, Török András és Török Gábor rak-miéletisi illetőségű bajai lakosok Radóra, kisiskola Moskovics Sámuel szajai illetőségű ugyanottani lakos Moldánra, kisiskola Kollár Teréz budapesti lakos Keszegre változtatták nevüket belügyminiszteri engedéllyel.

Pályázatok. Telekkönyvi átalakító díjnoki állásra a szepes-őfalvi járásbírósnágnál 2 hét alatt; hivatalosjelöl állásra a sátorpalja-újhegyi törvényszéknel 6 hét alatt; albirói állásra a privigyeli járásbírósnágnál 2 hét alatt; egy irodai-tulási és egy irodaközelési díjas gyakornoki állásra a fő-és székelyvárosi pénzügyésznágnál február 26-ig; fogalmazó-gyakornoki állásra a székesfehérvári királyi adófelügyelősnél 2 hét alatt; postamesteri állásra Hegyhatalomban (Moson vármegye) és Szilbáson (Bács-Bodrog vármegye) 3 hét alatt; mászatási állásra az alsószalainai főbányavivatalnál 4 hét alatt; titkári állásra a soproni pénzügyésznágnál 2 hét alatt; hivatalosjelöl állásra a lugosi királyi adóhivatalnál február 28-ig; postamesteri állásra Bálnán (Szabolcs vármegye) és Er-Semjénen (Bihar-megye) 3 hét alatt.

Naplórend.

Naplórend. Péntek, január 13. — Római katolikus: 40 katoná. — Protestáns: Vidor. — Görög-ország: (január 1.) Újév, 1899. — Zsidó: Széth 2. — Az nap két reggel 7 óra 30 perckor. — Nyugzók délután 4 óra 16 perckor. — A hold két reggel 6 óra 15 perckor. — Nyugzók délután 6 óra 37 perckor.

A miniszterelnök fogad d'után 4—5-ig. A főudvar közpészeti bizottságának ülése délután 4 órakor az új városházán. A főudvar pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a régi városházán.

Nemzeti múzeum. Régiségtára. Nyitva van délelőtt 9 órától 1-ig. A múzeumi többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők. Oszlados Képtár az Akadémiában. Nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—5-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—5-ig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig. Iparművészeti múzeum zárva. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A Hódolási díszfelvonás. Eisenhut Ferenc őrnagy kiépítés, látható Városliget, Andrásy-ut végén, reggel 9 órától este 5 és fél óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekeké 20 krajcár.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelemtörténeti múzeum és beletli miniatúr az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 2—5-ig van nyitva.

Az igazgatósági hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar ház-ípari központi bazar, Kerespesy ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerespesy ut 20. szám, délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig. Állatkert nyitva egész nap.

Vizállás.

Table of swimming competition results with columns for swimmer name, time, and other details. Includes names like Jóna, Duna, Scharling, Paszau, etc.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi január hó 13-án.

Előszór:

Király házaseslet.
Kezdete 7 óraker.

Szombaton Királyi házaseslet. (2-szor).

M. KIR. OPERAHÁZ.

Péntek, 1899. évi január hó 13-án.

Zárva.

Szombaton Roland (2-szor).

VÁR-SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi január hó 13-án.

Várady k. a felléptével:

Mignon.

Regényes opera 3 felv. Zenéjét szerzette Thomas A. Szövegét Goethe „Meister Vilmos tanuló évei” című regénye után írta Carré és Barbier. Ford. Ormay F.
Kezdete 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi január hó 13-án.

A hálókocsik ellenöre.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta Alexandre Bisson. Fordította Zempléni P. Gyula.

Személyek:

Godefroid Gy.	Hegedüs	Charbonneau	Rónaszéki
Lucienne	Molnár R.	Charbonneau	Makróciné
Montpépin	Gyöngyi	Rosine	Baán N.
Mou-pépinné	Niko	Angelo	Berzetei
Godefroid A.	Góth	Julia	Munkácsi
Medard	Balassa	Françoise	Bálint R
Labordave	Szerémly		

Kezdete 7¹/₂ óraker.

Szombaton A. tekenősbéka.

NÉPSZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi január hó 13-án.

Diákkisasszonyok.

Operetta 3 felvonásban, 4 képpben. Írták Gavault és Cottens. Fordította Makai Emil. Zenéjét szerzette Louis Varney.

Személyek:

Eleonóra	Csatal	Lucien	Szirmai
Marguerite	Blaha S.	Georges	Vidor
Daisy	Küry K.	Calicot	Kiss M.
Marcelle	Szegő	Fifine	Barna
Geneviève	Mátrai	Pelopidas	Németh
Hortense	Makkos	Griiffard	Ujvári
Héliene	Harmath	Antoinette	Bárdy
Blanche	Bernát	Báró Cosau	Solymosi
Germaine	Baán	Ponpon	Gazsi
		Houten	költő Tollagi

Kezdete 7 óraker.

Szombaton Szegény emberek. (1-ször).

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi január hó 13-án.

L. Komáromi Mariska asszony felléptével

A bolond.

Énekes legenda 3 felvonásban, egy nyílt változással, Malonyay Dező meséjéből írta: Rákosi Jenő. Zenéjét szerzette: Szabados Béla.

Személyek:

Déli lovag	Szentmiklóssy	Böngér	Rózahegyi
Pimpó	Szilágyi	Csudamér	Ódry Zsárd
Piroska	Haller	Dirigó	Boross
Fehérke	Róza	Bimbó	Sziklai
Kékike	Bilkei	Bimbilla	L. Komáromi M.
Ellák	Kalmár	Földessasszony	Varga

Kezdete 7¹/₂ óraker.

Szombaton B. A. L. E. K.

KISFALUY SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi január hó 13-án.

A lowoodi árva.

Kezdte 7¹/₂ óraker.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlő.

Kezdete 8 óraker, vége 12 óraker.

Ma

Rendes helyárák mellett. — Uj fényes kiállítással. **rél 10 óraker:**

RECLAM ASSZONY

vagy modern szenzációs balett énekekkel, 3 képpben, rendezi Somossy Károly, betanította Holzer balett-mester, előadja 180 személy, az ujonnan szerződött énekesnők közreműködésével, továbbá Augustin Poldi k. a., Froida k. a., Franceschini, valamint Signorina Sozo prima-ballerina, Chadaí, Diegruber és Trebitsch urak.

Valamint a nagy szenzációs művész-programm.

Vasárnap, január 15-én, utoljára:

Bianca Des-Roches.

Minden ünnepek és vasárnap két előadás.

Egy doboz 18 kr.

Hawa-pastillák

minden gyógyszer-tárban és fűszerüzletben kaphatók. Ezek orvosságok által ajánlt különlegesség nélkülözhetetlen

köhögés,

rekedtség, nyálkahépződés, nehézség, telegzés, csökkenés.

Próbá doboz bérhová küld 25 kr. (bélgyegben) beklúdsá ellen

DITE NÁNDOR

Budapest, VII., Valero-utca 10 szám.

Vízszent elárúsított engedélynytt. — Ügynökök minden városban keresetnek.

Ujdonság! Legszebb alkalmi ajándék!

Varázsgyűrűk opál, igazgyöngy, türkís és egyéb kövek, kel ékítve finom kivitelben 3 soros 8 fnt, 4 soros 10 fnt, 5 soros 12 fnt. Pontos megbízható járású ezüst „Longines” urí zsebbórák dbja 20 fnt

Várdi glashütte-i ur arany zsebbórák 50 ftróttól 500 ftrig kaphatók. **SCHÖNWALD IMRE** ékszergyáros- és órásról PÉCSETT.

Csak 14 fnt 75 kr.

4 köbméter (1 öl) selejtes kemény **tüzi-fa**

felaprítva, házhoz szállítva, pincébe hordva.

Lustig és Tsa Tüzifa-raktár Felső-rakpart 2/3. Városi iroda: Erzsébet-tér 15.

Telephon 29 89. sz.

Részletfizetésre

porcellán kiegészítők, majolika, üveg áruk, kina ezüst lámpa, tűkör, bambuszbutorok, bőrárúk, acélárúk stb. kaphatók. Kimerítő képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld a Szegedi porcellánfestés zeti gyár

IVÁNKOVITS KÁROLY ÉS FIA, SZEGEDEN, Utazó ügynökök Felsőmagyarország és Erdély részére jó referenciák mellett keresetnek.

BUTOR részletfizetésre!

Allami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyház-főrak, valamint más hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kapnak szállárd gyártmányú asztalos- és kárpitozott butorokat.

Dósa Kálmán Epest, Erzsébet-tér 18. sz.

Sas-utca sarok, I. em.

Artyegyeket 25 kr. levéljegy beklúdsá ellen bérmentve küld feltár cég 3. osztály. 5107

REUMA-SZESZ

orvosi tekintélyek által kitünönök elismert külszer. B-mulatos gyors és biztos hatású a test bármimemü fájdalom-i u. m. reuma, csuz, ischias, közevény, szaggatás, sűrűs, nyilalás stb. ellen. Fog-és fejfájást 5 perc alatt megszüntet. 1 üveg ára 1 korona, erősebb üveg ára 2 korona 40 fill. Kapható a főváros és vidék összes gyógyszer-tárban ugyszintén, a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznél S.-A.-UJHELY, 105. sz. Főraktár: Török J. gyógyszer-urnal, Epest, Király-u. 12. sz. és Dr. Egger-féle gyógyszer-tár a „Nádor”-hoz.

MINDENÜTT KAPHATÓ

A RÉTHY FELE

RÉTHY RÓZSA

VEDJECI

REMETEFÜZÖKÖRKA

LEGJOBB

rekedtség, köhögés és hurut ellen.

1 doboz ára 30 kr. 2 doboz bérmentve 2 fnt 50 kr.

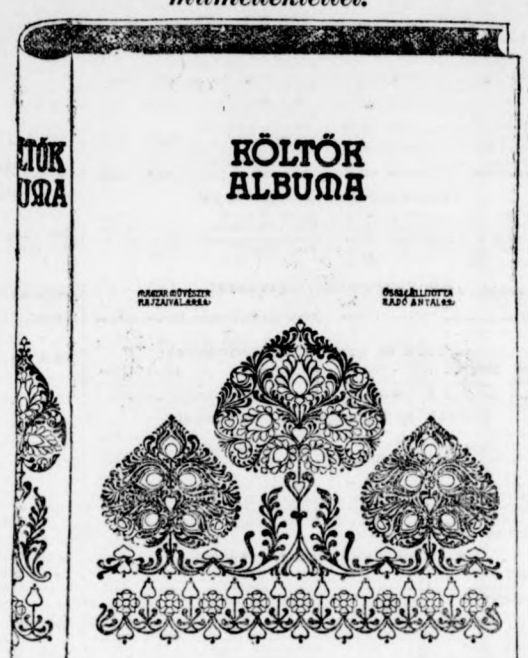
Szátküldés:

RÉTHY BÉLA gyógyszerész Békés-Csabán.

KÖLTŐK ALBUMA

SZERKESZTI **RADÓ ANTAL.**

Nagy negyedretü díszmü, fényes kiállításbán, melyhez hasonló eddig magyar nyelven nem jelent meg. Remek díszkötésben, 28 részben fénynyomatú, részben heliogravüre műmelléklettel.

A bekötési tábla kisebbített rajza. A könyv nagysága 37/26 cm.

Az anthológiában képviselt költők:

Arany László	Kozma Andor	Szabolcska Mihály
Abrányi Emil	Jakab Ödön	Szalay Fruzina
Bartók Lajos	Ignotus	Szávay Gyula
Bulla János	Kiss József	Szász Károly
Dömötör Pál	Lévay József	Torkos László
Endrédi Sándor	Makai Emil	Vajda János
Fejes István	Móra István	Várdi Antal
Gyulai Pál	Palágyi Lajos	Vargha Gyula
Heltai Jenő	Pósa Lajos	Zichy Géza
Inczedy László	Reviczky Gyula	és számos mások.
Komócsy József	Szabó Endre	

A *Költők Albuma* a magyar festőművészek színét-javát is egyesíti, tehát mintegy *művészeink anthológiája* is. Részt vett e munka illusztrálásában jóformán az egész magyar művészgárda, kiki a töle telhető legjobbat nyújtva.

Az anthológiánál közreműködő festők:

Baditz Ottó	Hegedüs László	Pataki László
Bihari Sándor	Ipoly Sándor	Pap Henrik
Both Menyhért	Jendrassik Jenő	Réthy István
Cserépi Árpád	R. Hirsch Nelly	Spanyi Béla
Csőki István	Karvay Mór	Spanyik Kornél
Dudits Andor	Kiunnach László	Szalányi Lajos
Fragor József	Knopp Imre	Szekély Árpád
Fényes Adolf	Kriesch Aladár	Tull Ödön
Ferraris Arthur	László Fülöp	Ujváry Ignác
Ferenecz Károly	Mannheimer G.	Vagó Pál
Grünwald Béla	Márk Lajos	Vajda Zsigmond
Halmi Arthur	Ólgyay Ferenc	

E művészek képei legnagyobb részét gyönyörű heliogravüreokban vannak sokszorosítva, még pedig elsőrangú intézetekben. E külön papírra nyomott műmellékleteken kívül számos iniciálés rajz díszíti a szöveget.

Ára 28 forint.

E díszmüvet a kiadóhivatal havi részletfizetésre is szállítja. Megrendelésnél tessék az alábbi megrendelőjegyet kitöltve hozzánk beküldeni.

Megrendelhető a „BUDAPESTI NAPLO” kiadóhivatalánál.

Megrendelő-bárca.

Alulírott megrendelem a Budapesti Napló kiadóhivatalánál a „Költők Albuma szerkeszti Radó Antal” című nagy negyedretü díszmüvet 28 fnt értékben. Az üstvegét a mü átvételre a kalmával fizetem — vagy kötelezem magamat mindaddig minden hó első én havonk nt 1 fnt 50 krt befizetni, míg a teljes vételár törlesztve nincs. (A nem kívánt mód törkendő.) A részletfizetés be nem tartása esetén a kiadóhivatalnak jogában áll az esedékes összegget postai megbízás útján, a portóköltség hozzászámítása mellett beszedni. A postai megbízás be nem váltása esetén a részletfizetés kedvezményei megszünnek és a számla teljes összege azonnal esedékesebb válik.

Név és állás: _____ Lakhely és kelet: _____

180.000 koronát

lehet nyerni egy koronával.

Ez a legkedvezőbb eset az újságírók sorsjátékának részvételénél, miután egy sorsjeggyel négy 20.000 koronás és egy **100.000** koronás nyereményt lehet nyerni. Legközelebbi húzás **már kedden, 1899 január 17-én.** Sorsjegyek mindenütt kaphatók. Vidéki megrendeléseket legpontosabban eszközöl

az újságírók sorsjátékának kezelősege Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1. szám.

„AZANKER“

élet- és járadékbiztosító-társaság.

Igazgatóság: Bécs, I., Hoher Markt 11. (Anker-hof.)
Magyarországi vezérképviselet: Budapest, VI., Deák-tér 6. sz. (Anker-udvar.)
a társaság saját házaiban.

Társasági vagyon 124 millió korona.
Biztosítási állomány 480 millió korona.
Eddigi kifizetések összege 204 millió korona.

Olasó díjak. Halkötelezetteink biztosítása háboru esetére pótdíj nélkül.

Nagy nyereményosztalékok.
Előnyös gyermekbiztosítások.

Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselet, (hová ügynökségek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

Megjelent az

„Örök Naptár“

Szerkesztette

Bacsó Ferencz.

Szerkezete éppen olyan, mint egy közönséges naptáré, tehát mindenki által minden

esztendőre közönséges naptárként használható.

Érdekes tartalmából kiemelendő az időjárás-tapasztalatok, megfigyelések és babonák rendszeres gyűjteménye, melynek segítségével komolyan vagy tréfásan mindig előre megmondhatjuk: milyen idő lesz?

Árnyéknagyra színyo matu borítékban 1 forint

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18.

NEW-YORK ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Alakult 1845-ben.

Az összes nyeremények a biztosítottak tulajdonát képezik. Kivonat az 1897. évi üzleti jelentésből:

Aktívák összege	990 millió korona
Évi bevétel	206 „ „
1897-ben a biztosítottaknak kifizetett	95 „ „
1897-ben kötött új üzletek összege	662 „ „
Tiszta fölösleg 1897. végén	84 „ „

Az 1897-ben a biztosítottaknak kifizetett nyereményosztalékok összege **13 millió koronára** ruzott.

A New-York a művelt világ összes országában bír fiókokkal.

Referenciák Magyarországon:

Magyar Általános Hitelbank.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, Erzsébet-körút 9—11., New-York palota.

UJ!

Sensatio!

UJ!

Galván-Ércpapír-levelezőlapok.

Budapest összes látványosságainak

felvételeivel változatos színekben és

művészi kivitelben.

!! Gyűjteményben igen érdekes!!

Mint ritkaság, évek múlva nagybecsű.

Kapható az összes papirkereskedésekben.

Csakis nagyban eladás

WEISS ARNOLD, Fischer F. és Társa

galván ércpapír plakátok raktáránál,

Budapest, Hunyadi-tér 9-ik szám.

Minden azo egyszeri beiktatasa postu berréből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstarti belyegdij jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Leírásból tudakozódásokra ingyen adnak felvilágosítást, csak a válasza stíluséges belyegőt kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig körölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és előfizetések felvételnek a BUDAPESTI NAPLÓ részére a kiadóhivataltban

József-körút 18. valamint a következő utcákban: Breuer-névének, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán.

Adler-Leona, János-körút.
Fosch József, Váci-körút 50. sz.

Üz. Weber Vilmosné, Váci-körút 15.
Feldmann Morné, Marokkó-utca 1.

Mosch úrdó, Dorottya-utca 2. Magyar király-szálló

Kürthy Kelmán, Harmad-utca 1.
Weitenfeld Jakab, Király-utca 1.

Radlóc Szipdena, Király-utca 59.
Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.

Ádám.
Édes boldogságom! Miért e hosszás helgasz?

Nyugtas meg édes szerelmem, mert nagyon aggódok. Mikor találkozik? Sokszor csókolt szeretős
3578 Evid.

Állandóság!
Pár nap múlva levelet jellek.
2948

Marie!
Növérem betegség akadályozott. Holnap elutazom. Ólél.
3570

Gráciák!
A beküldött hirdetés belyegültek alá esik, a mért külön 30 krajcár jár.

A
Budapesti Napló előkelő olvasókörösége között bizonyára van olyan család, amely a kelvő figyelméért hajlandó egy intelligens fiatal embernek

EBEDET
adni. Súlyt fektetek arra, hogy lehetőleg ne csupán haszon indítsa a házasság ajánlatának megfontolásra, hanem ismétlem — hajlandó vagyok a szokásos bérleti díjat megadni. Am valaminek — főtét is szeretnék, ami pénznel nem fizethető meg; szíves vendéglátást, figyelmet, szóval olyan családnál szeretnék élni, ahol otthonosan érzhethetem magam. Így szavakban ez valami őrültségi igény látszatát kelti, pedig tényleg maga a mérő igénytelenség. Szíves ajánlatokat, lehetőleg az Erzsébet-körút könyvtáránál „D.” jelleg alatt kérek a kiadóhivataltban.
2961

Két csinosan
butorított szoba egy gyermektelen családnál a Lipókörút és Andrássy-ut közlében azonnal kiadó. Cim a kiadóhivataltban.
2070

Fiatalléány
bármilyen irodai foglalkozást keres, ki a Yost-féle gépíráshoz is ért. Cim a kiadóhivataltban.
3476

Egy bolthelyiség
a Német-utcában azonnal kiadó. Cim a kiadóhivataltban.

Kétlőné fűszerüzlet, közel a Városhoz, árak közelében 40000 frt évi forgalommal más vállalat mint szabad kézbeni eladó. Cim a kiadóhivataltban.
2089

Gyorsírás

tanításhoz kezdőknek vagy instruktornak, osztárnak, esetleg lakásért ajánlatok. Megkeresések „Leikiismeret” jellegével a kiadóba. 3584

Egy csinos
szőllőleány felölebe vagy mászarszékbe felirónvagy pótáztársónak ajánlatok. Cim a kiadóhivataltban.
2062

Egy Clayton-féle
S löcejuji, 6 atna., 4 éves kifűlnő karban levő gép-csaplé garnitúra teljesen felszerelve eladó. Cim megtudható a kiadóhivataltban.
3475

Correpetitornak
ajánlatok egy búléscsót-hallgatós. Cim a kiadóhivataltban.
2094

Három reált
végözve, gimnáziumi érettséget óhajtának szerezni. Megkeresések „B.” alatt a kiadóba kéretnek. 2061

Házasság
közvetítő cim megtudható a kiadóhivataltban.
2061

Angolt
alaposan lehet megtanulni egy több évi gyakorlattal bíró nyelvmentesedő. már az itteni jobb körökben mint fényes eredményt ért el hallgatóval. Ajánlatok „English” jellegre a kiadóba kéretnek, ahol a cim is megtudható.

Kétfaratu malom
36 collos és egy 17 soros Nicholson-féle vetőgép használatos jó karban eladó. Cim a kiadóhivataltban.
2039

Jó és szépírásu
fiatal ember bármilyen megfelelő állást keres, vagy irásbéli munkát. Cim a kiadóhivataltban.
2048

Lakást keresek
májusra 4-5 szobásat földszinten vagy 1-2 emeletre. Lehetőleg minden szoba különbejárattal legyen fürdőszobával s hozzátartozókkal és a mennyeire lehet, a VIII. kerületben. Mérsékelt bér megfizetnék. Bérlet esetleg hosszabb időre szerződést köt. Ajánlatok „Bérlet” jellegével a laphoz kéretnek.
9208

A „MAGYAR KÖNYVTAR” legújabb füzetei:

77. Nansen Fridtjof. Éjen és jégen át. I. rész. A „Fram” útja.

78. Nansen Fridtjof. Éjen és jégen át. II. rész. A szánut. Rövidítve fordította dr. Brózik Károly. Számos képpel. Nansen világhírű északsarkai utazása egyike a XIX. század legnevezetesebb eseményeinek. Leírásának érdekeltne kell minden müvelt embernek.

79. G. Gvadányi József. A peleskei notarius. Bevez. és jegyzetekkel ellátta Kardos Albert. Régi irodalmunk ez egyik legkedvesebb és legvidámabb munkája egyetlen magyar ember könyvtárából sem hiányozhatik.

80. Bracco. Don Pietro Caruso. Szimfű 1 felv. Verga. Parasztbecsület. Népszimfű 1 felv. Az újabb olasz drámáirólalkalmunk két legnevezetesebb alkotását veszi itt az olvasó Radó Antal kűtnő fordításában. A „Parasztbecsület” az a szindarab, melyből Mascagni világhírű operájának librettója készült.

81. Mikszáth Kalmán. Két elbeszélés. (Homályos ügy. A tábornagyalála). Mikszáthnak, a magyar olvasóköröség becézett kedvencének e munkáit a „Magyar Könyvtár” büszkén sorozza olcsó füzetek közé.

Minden füzet egyenkint kapható.
Egy-egy füzet ára 15 krajcár.
Megtrendelhetők a „Budapesti Napló” kiadóhivataltban.

Droguiszt
segéd képzett jó modoru ügyes detállista nagy vidéki városban alkalmazást nyer. Lehetőleg arakképpel ellátott ajánlatok e lap kiadóhivataltához intézendők „Droguiszt” jelleg alatt.
3581

Egy igen ügyes
kereskedősegéd a norinbörgi, rövid és diszmu árúban jártas, magyarul szérűl tökéletesen beszélő detállista, kirakatos igenesen rendezni tud. február elsőjére felvételt Klein Adolfnál Ó-Bocsón. 3582

Ügyvédjelölt
kűtnő referentiának szerezni feltelemek mellett iródat keres. Ajánlatok „Dr. juris” alatt a kiadóhivataltba kéretnek.
2097

Egy intelligens
üz. családnál az Andrássy-ut közlében egy kisebb iskolás fiu teljes ellátást nyérhet. Cim a kiadóhivataltban.
2069

Ügyes szabóné
műrekelit díjazásért ajánlatok házakhoz és házon kívűl is a legújabb divatu ruhák elkészítésére. Cim a kiadóhivataltban.
2067

Február hó
1-4-re vagy 15-4-re kiadó egy szép tágas két ablakos utcái szoba a IV. kerületben, egy vagy két úri ember részére, esetleg teljes ellátással, szíves tudakozódás e lap kiadóhivataltban tudható cimau.
2082

Egy modern,
majdnem új, 300—400 éves heti munkadíriás malomberezendés jutányosan, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cim a kiadóhivataltban.
2081

Gyorsírászatban,
magyarban és németben, egy tanfolyamban, mint magánórákban kiképez és vizsára előkészít ölt. gyorsírásatár. Cim a kiadóhivataltban megtudható.
2090

Bizományos
kerestetik egy jól berendezett és jó forgalmu rövid- és szóvűl úr üzletben, ki a szakmát alaposan érti és 3000 frt övadékat adhat. Ajánlatok „G. J. Miskolc, 3057.” Postarestanto küldendők. 2091

Jó forgalmu
cukorka, esemege és tej fizlet egy fővárosi iskolu mellett nagyon élénk helyen 1899. január, esetleg február hó 1-4-re olcsón eladó. Cim a kiadóhivataltban.
2068

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

JÓSNÓ.

A világhírű szegedi körszakadás jósno VIII. ker. Kerepesi-ut 63., ajtó 4. földszint balra lakik.
5586

Cigarettek
„THE DIDO”
BRAVO LEON szivargyár és bevitel Hamburg, Deichstrasse 24. sz.

Egy megbizható,
szököl 34 éves, nős kizsoltgált katona (örmszer) szép írással bíró ember pénzbezeredő, raktárnoki vagy hivatalnok állást keres szerny fizetés mellett esetleg cseuival is rendelkeznek. Cim a kiadóhivataltban megtudható.
2068

Ügyes gépvarrók
nék leghírvárashoz állandó foglalkozást nyerne.
2096

Két hivatalnok
keres február hó 1-re olcsónap butorozott külön bejárattal, fizisz hónapos szobát. Ajánlatok mielőbb „Kellemes otthon” cim alatt a lap kiadóhivataltba küldendők. 3571

Jó forgalmu
cukorka, esemege és tej fizlet egy fővárosi iskolu mellett nagyon élénk helyen 1899. január, esetleg február hó 1-4-re olcsón eladó. Cim a kiadóhivataltban.
2068

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

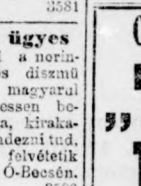
500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

500 aranyat
ad a feltaláló annak, aki a RÖSLER-fogviz egy üvegnek elhasználtása után fogfájásról panaszodik vagy szája büdös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárta, Király-utca 12.

BÁRÁNY DEZSŐ

magyar-országi Bpest, VIII. Kerepesi-ut 57. (Köztársaság). Vonás hangszerek, billárdok, székely- és magyar-országi zenészek. 1000 forintos, fuvós és ütőhangszerekben, köllökelt. Iskolai és hangszerek, zenészek 3 forinttól 1000 forintosig. Saját készítésű hangszerek, legelőbb olasz és német hangszerek. Készítés- és ártás-utak.

PINTÉR GYULA
sz. és író, udvari főzser- és csésze-vezető. Budapest, Köztársaság-utca 12.

Orvosi rendelő-intézet

idült (chronikus) betegségekben szenvedők számára Budapest, V., váci-körút 18. sz. alatt.

Dr. Kovács I.
egy. orvostudor

hämopatiai gyógy módja amelylyel kizárólagosan a vér útján gyökeresen kigyógyít: asthmát, nobajokat, sápkórsgázot, sziv- és gyomor-bántalmakat, köszvény — még a leg súlyosabb formát is — súlyos ideggyógyulást (migraine, álmatlanság, szédülés, hysteria és neurasthenia, kezdődő agygyógyulás és elnevez. agygyógyulások)

makacs- és borbetegségeket
Egyetlen és legbiztosabb védelem szélhűdés, kezdődő vakság és elmezavar ellen. A díjazás mérsékelt. Rendelés naponta 9—1-ig és fél 3—6-ig. Meghívásra betoget látogat.

Emberek ezrei panaszoknak,
nincs munkájuk, nincs keresetük. Intelligens egyének jövedelméz foglalkozást találnak. Ajánlatok itt helyben naponta szemfényesen.

VI. Váci-körút 21. II. em. 7. sz. alatt jelentkezhetnek, vidékről pedig írásbellel a legközebb helyiségtől is. „Munka” jelleg alatt szintén a fenti cím. 6194

HOFF JÁNOS MALATA CUKORKAKI
könyvesbolt, rekordóráknál, élményálmósnál, különféle pedig tudakozásnál, főfelmunkatársak a valdi malata-lyvonnak cukorkák; emésztős szarv éledező nékelti használhatók bármely mennyiségben. Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó ára 30 kr. Kapható az összes gyógyszerártaiban, drogua, csomagje- és fűszekártákkokban. Magyarországi kizárólagos főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárta, Király-utca 12.

Meghívó.
A Szatmárvármegyei Takarékpénztár r.-t. közhírré teszi, hogy

IV. évi rendes közgyűlését
folyó 1899. évi január hó 20-én délelőtt 10 órakor Szatmáron, saját üzleti helyiségében (Baththyány-utca 1. sz. I. em.) fogja megtartani, s erre t. c. részvényesait ezenmel meghívja.

A közgyűlés napirendje:

1. Előnkiválasztás.
2. Jogyzékönyv hitelésű-bizottság kikűldése.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1898-ik üzletéről, ennek kiegészítése s zárszámolásokról megvázsgálása, a mérleg megállapítása és a tisztánéréség felosztása iránti határozathozatal, valamint az osztalék kifizetéséi határidőinek megállapítása.
4. Az igazgató-tanács és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozat.
5. Az alapszabály 9. §-a értelmében az igazgató-tanácsnak adandó megbíratalmazás a hátralekös részvénytöke beüzetesének elrendelése.
6. Az alapszabályok 95. és 112. §-ának módosítása.
7. A kiléző igazgató-tanácsosok helyébe a 87. és 88. §-ok alapján 3 helybéli és 3 vidéki új. tanácsos választása.
8. Négy felügyelő-bizottsági tag választása.

A mérleg és a jelentések a keresk. törvény 188. §-a értelmében a közgyűlést megelőző 8 napon át az intéző. helyiségében az üzleti órák alatt megtekintethetők. Szatmár, 1899. január 10-én.
Az igazgatóság.

Nyomatott a „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgó-gépeknél, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

LOLEGET sorsjegyekre és téteppapírokra

bármilyen összegtel legelőbb-ban ad KORMOS Gyula és Tsa bank- és váltóüzlete V., Dorottya-utca 5.

I. és II. oszt.
köt gimnazista fiak mellé instruktort kérek. Francia nyelv ismerete szükséges. Cim a kiadóhivataltban.
2095

Orvosi rendelő-intézet
idült (chronikus) betegségekben szenvedők számára Budapest, V., váci-körút 18. sz. alatt.

Dr. Kovács I.
egy. orvostudor

hämopatiai gyógy módja amelylyel kizárólagosan a vér útján gyökeresen kigyógyít: asthmát, nobajokat, sápkórsgázot, sziv- és gyomor-bántalmakat, köszvény — még a leg súlyosabb formát is — súlyos ideggyógyulást (migraine, álmatlanság, szédülés, hysteria és neurasthenia, kezdődő agygyógyulás és elnevez. agygyógyulások)

makacs- és borbetegségeket
Egyetlen és legbiztosabb védelem szélhűdés, kezdődő vakság és elmezavar ellen. A díjazás mérsékelt. Rendelés naponta 9—1-ig és fél 3—6-ig. Meghívásra betoget látogat.

Emberek ezrei panaszoknak,
nincs munkájuk, nincs keresetük. Intelligens egyének jövedelméz foglalkozást találnak. Ajánlatok itt helyben naponta szemfényesen.

VI. Váci-körút 21. II. em. 7. sz. alatt jelentkezhetnek, vidékről pedig írásbellel a legközebb helyiségtől is. „Munka” jelleg alatt szintén a fenti cím. 6194

HOFF JÁNOS MALATA CUKORKAKI
könyvesbolt, rekordóráknál, élményálmósnál, különféle pedig tudakozásnál, főfelmunkatársak a valdi malata-lyvonnak cukorkák; emésztős szarv éledező nékelti használhatók bármely mennyiségben. Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó ára 30 kr. Kapható az összes gyógyszerártaiban, drogua, csomagje- és fűszekártákkokban. Magyarországi kizárólagos főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárta, Király-utca 12.

Meghívó.
A Szatmárvármegyei Takarékpénztár r.-t. közhírré teszi, hogy

IV. évi rendes közgyűlését
folyó 1899. évi január hó 20-én délelőtt 10 órakor Szatmáron, saját üzleti helyiségében (Baththyány-utca 1. sz. I. em.) fogja megtartani, s erre t. c. részvényesait ezenmel meghívja.

A közgyűlés napirendje:

1. Előnkiválasztás.
2. Jogyzékönyv hitelésű-bizottság kikűldése.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1898-ik üzletéről, ennek kiegészítése s zárszámolásokról megvázsgálása, a mérleg megállapítása és a tisztánéréség felosztása iránti határozathozatal, valamint az osztalék kifizetéséi határidőinek megállapítása.
4. Az igazgató-tanács és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozat.
5. Az alapszabály 9. §-a értelmében az igazgató-tanácsnak adandó megbíratalmazás a hátralekös részvénytöke beüzetesének elrendelése.
6. Az alapszabályok 95. és 112. §-ának módosítása.
7. A kiléző igazgató-tanácsosok helyébe a 87. és 88. §-ok alapján 3 helybéli és 3 vidéki új. tanácsos választása.
8. Négy felügyelő-bizottsági tag választása.